

T.C
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKÖĞRETİM VIII. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA GEÇEN
YABANCI KÖKENLİ KELİMELELER ÜZERİNE BİR İNCELEME

DANIŞMAN

Yrd.Doç.Dr. Hayrettin AYAZ

HAZIRLAYAN

Adem GÜRBÜZ

ELAZIĞ

2009

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM VIII. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA GEÇEN
YABANCI KÖKENLİ KELİMELELER ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez / / 2009 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Danışman

Üye

Üye

Bu tezin kabulü, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun / / tarih

ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Erdal AÇİSES
F.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****İLKÖĞRETİM VIII. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA GEÇEN YABANCI
KÖKENLİ KELİMELER ÜZERİNE BİR İNCELEME****ADEM GÜRBÜZ****FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI****2009; Sayfa: VIII+216**

Türk dili, ilk yazılı verimleri olan Köktürk Âbideleri'nden günümüze dek geçen süre zarfında temas ettiği kültür ve inançların etkisiyle çeşitli dillerle kelime alış verişinde bulunmuştur. Özellikle Uygurların yerleşik hayata geçişi, ardından İslâmiyetin kabulüyle bu alış veriş giderek yoğunlaşmıştır. Bu süreçte ilkin doğu dillerinden, Tanzimat'tan sonra ise temasa geçtiğimiz Batı dillerinden çok sayıda kelime Türkçeye dâhil olmuştur. Tanzimat sonrasında başlayan sadeleşme sürecinde Türk diline giren yabancı kökenli kelimeler farklı bakış açılarıyla tartışma konusu olagelmıştır. Bu tez de, ilköğretimde okutulan Türkçe ders kitabında yer alan yabancı kökenli kelimelerin incelenmesini konu almaktadır. Çalışmamızda, 2007-2008 öğretim yılında Bingöl'de okutulan ilköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yabancı kökenli kelimeler incelenmiş, bu sözcüklerin kökeni, ders kitabında kaç kez geçtiği ve hangi tür görevlerde kullanıldığı tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca Türkçeye hangi dillerden yoğun kelime geçişleri olduğu ve bu sözcüklerin ders kitabının hangi bölümlerinde geçtiği açığa çıkartıldı.

Anahtar Sözcükler: **İlköğretim Türkçe ders kitabı, yabancı kökenli kelimeler, sözcük türü.**

ABSTRACT**Master Thesis****THE ANALYSIS OF THE FOREIGN-ORIGIN WORDS IN THE EIGHTH
GRADE TURKISH LANGUAGE TEXTBOOK OF PRIMARY SCHOOLS****FIRAT UNIVERSITY****INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES****DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE EDUCATION****2009; Page: VIII + 216**

Turkish language has borrowed vocabulary from various languages with the effect of cultures and religious it has had since the first Korkut epics. This borrowing-process especially increased gradually with the civilization of Uyghurs, and conversion to Islam later on. In this process, many words got into Turkish first from the eastern languages, and later from the western languages after the Tanzimat period. The foreign-origin words that got into Turkish in the purification process which began after the Tanzimat period have been the matter of dispute with different points of view.

This study deals with the foreign-origin vocabulary that exist in the Turkish language textbook of Primary schools. The foreign origin vocabulary that are analyzed in this study are from the 8th grade Turkish language textbook that is taught in the Primary schools in Bingöl. The analysis includes the origin of these vocabulary, the frequency of these vocabulary in the textbook, and their grammatical usages. Moreover, that from which languages the most borrowings are made and in which parts of the textbook these vocabulary are seen is also explained in detail in the study.

Key Words: Primary school Turkish language textbook, Foreign-origin vocabulary, parts of speech

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ONAY	I
ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ÖN SÖZ	VII

GİRİŞ

TÜRK YAZI DİLİNİN GELİŞİMİ	1
1. Eski Türkçe	2
2. Orta Türkçe, Kuzey-Doğu Türkçesi.....	2
2.1 Kuzey Türkçesi	2
2.2 Doğu Türkçesi.....	3
2.3. Batı Türkçesi	3
2.3.1 Azeri Türkçesi, Osmanlı Türkçesi.....	3
2.4. Eski Anadolu Türkçesi	4
2.4.1 Osmanlıca.....	4
2.4.2 Türkiye Türkçesi.....	4
TÜRKÇEDE YABANCI KELİME PROBLEMİ	4

BİRİNCİ BÖLÜM

8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	6
---	---

İKİNCİ BÖLÜM

YABANCI SÖZCÜKLERİN KÖKENİ, DERS KİTABINDAKİ YOĞUNLUKLARI VE ÜSTLENDİKLERİ GÖREVLER	19
--	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. DERS KİTABINDAKİ YABANCI KÖKENLİ KELİMELERİN DİLLERE GÖRE TASNİFİ	170
3.1 <i>ARAPÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	171
3.2 <i>FRANSIZCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	178
3.3 <i>FARSÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	179
3.4 <i>İTALYANCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	181
3.5 <i>RUMCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	182
3.6 <i>İNGİLİZCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	182
3.7 <i>YUNANCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	182
3.8 <i>LATİNCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	182
3.9 <i>ÇİNCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	182
3.10 <i>İSPANYOLCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	182
3.11 <i>MACARCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	183
3.12 <i>RUSÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	183
3.13 <i>SIRPÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	183
3.14 <i>SOĞDCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	183

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLERİN DERS KİTABINDA GEÇTİKLERİ BÖLÜMLERE GÖRE TASNİFİ	184
4.1 <i>HAZIRLIK ÇALIŞMALARI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	185
4.2 <i>OKUMA METİNLERİ KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	185
4.3 <i>SÖZCÜK ÇALIŞMASI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	194
4.4 <i>METNİN KAVRANMASI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	198
4.5 <i>TÜR VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER</i>	199

4.6 DİL BİLGİSİ KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	201
4.7 YAZIM VE NOKTALAMA KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	204
4.8 SÖZLÜ VE YAZILI ANLATIM KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	205
4.9 ŞAİRİ / YAZARI TANIYALIM KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	207
4.10 DEĞERLENDİRME KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	208
4.11 YAZI ÇALIŞMALARI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER	210
SONUÇ	211
KAYNAKÇA	214
ÖZ GEÇMİŞ	216

ÖN SÖZ

Sadece insana özgü bir yeti olan dil, fonksiyonları itibarıyla pek çok bilim disiplininin konusu olmuştur. Bu sebeple de dilin çeşitli tanımları yapılmıştır. En derli toplu dil tanımı şöyledir: Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir.¹

Bu tanımda da belirtildiği gibi dilin en önemli özelliklerinden biri anlaşma aracı olmasıdır. Ortak bir dili olmayan insan ve toplumların birbirleriyle anlaşmaları mümkün değildir. Dilin bir diğer önemli özelliği ise yaşayan ve gelişen bir yapıya sahip olmasıdır. Zira dil sürekli olarak kendini yeniler, başka dillerle kelime alış verişinde bulunur; böylece dile yeni kelimeler girer. Toplumsal hayatta önemini kaybeden kelimeler ise yavaş yavaş kullanımdan kalkar. Kelime kadrosu itibarıyla bir dilin yüz yıl önceki durumuyla yüz yıl sonraki durumu arasında tabiatıyla farklar oluşur. Ancak dilimize yerleşen yabancı kökenli kelimelerin Türkçedeki varlığının ne ölçüde gerekli olduğu hususunda görüş farklılıkları bulunmaktadır. Tezimizde sadece bir sınıfta okutulan ders kitabındaki kelimeleri tespit ederek sürmekte olan tartışmalara katkı sağlamaya çalıştık.

Türk dili, ilk yazılı verimleri olan Köktürk Âbideleri'nden günümüze dek geçen süre zarfında temas ettiği kültür ve inançların etkisiyle çeşitli dillerle kelime alış verişinde bulunmuştur. Özellikle Uygurların yerleşik hayata geçişi, ardından İslâmiyetin kabulüyle bu alış veriş giderek yoğunlaşmıştır. Bunu günümüz Türkçesinde bile var olan kelimelerden anlamak mümkündür. Bu süreçte ilkin doğu dillerinden, Tanzimat'tan sonra ise temasa geçtiğimiz Batı dillerinden çok sayıda kelime Türkçeye dâhil olmuştur. Tanzimat sonrasında başlayan sadeleşme sürecinde Türk diline giren yabancı kökenli kelimeler farklı bakış açılarıyla tartışma konusu olagelmıştır. Biz de *"İlköğretim VIII. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Geçen Yabancı Kökenli Kelimeler Üzerine Bir İnceleme"* adını taşıyan tezimizde, ilgili ders kitabındaki² metinleri tarayarak yabancı kökenli kelimeleri tespit edip bunları etimolojik bir incelemeye tabi tuttuk.

¹ Muharrem Ergin, ÜNİVERSİTELER İÇİN TÜRK DİLİ, BAYRAK Yayınevi, İstanbul, 1995, s. 7

² Muhsin Köktürk– Metin Gül, İlköğretim Türkçe 8, Yıldırım Yayınları, Ankara, (2007).

Tezimiz giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Türk dilinin tarihi seyir içerisindeki gelişimi ve tarihi devreleri ele alındı. Birinci bölümde ilgili ders kitabı tarayıcı marifetiyle taranarak ilgili ders kitabında geçen bütün sözcükler tespit edildi. Daha sonra bu sözcüklerin kökenine inilerek yabancı kökenli sözcükler açığa çıkartıldı. Bu işlem sonucunda toplam 1097 yabancı kökenli sözcük elde edildi. İkinci bölümde bu sözcüklerin kökeni, ders kitabında kaç kez geçtiği ve hangi tür görevlerde kullanıldığı tespit edildi. Ayrıca yabancı kökenli kelimelerin cümle içinde hangi tür görevlerde kullanıldıklarını da somut olarak göstermek istedik. Böylece bu kelimelerin geçtiği cümlelerin kitabın hangi sayfasında yer aldığını belirttik. Üçüncü bölümde ders kitabında hangi dile ait kaç kelimenin bulunduğunu gösterdik. Böylece Türkçeye hangi dillerden yoğun kelime geçişleri olduğunu belirlemiş olduk. Dördüncü ve son bölümde ise yabancı kökenli sözcüklerin ders kitabının hangi bölümlerinde geçtiğini açığa çıkardık.

Bu çalışmanın hazırlanması sırasında konu seçiminden tezin bitimine kadarki her aşamada değerli fikirleri ile bana yol gösteren, beni destekleyen ve şevklendiren hocam Yrd.Doç.Dr. Hayrettin Ayaz'a teşekkürü bir borç bilirim.

Adem GÜRBÜZ
ELAZIĞ-2009

GİRİŞ

TÜRK YAZI DİLİNİN GELİŞİMİ

Her dil, tarihi süreç içerisinde iç ve dış yapı bakımından çeşitli gelişmeler yaşayabilir. Bu durum o dili konuşan toplumların tarih içindeki konumlarıyla yakından ilgilidir. Türk dili de onu konuşan Türk milletinin tarihi rolüyle paralel olarak değişim ve gelişmeler göstermiştir. Dilbilimciler arasında, Türk yazı dilinin tarihi süreç içerisindeki tasnifiyle ilgili kesin bir mutabakat olmamakla birlikte yine de ortak noktalar etrafında benzer görüşler bulunmaktadır.

Türk yazı dilinin ilk mahsulleri olan *Orhun* ve *Yenisey* yazıtları ancak M.S. VII. yüzyıla kadar inmektedir. Henüz elde Köktürk yazıtlarından daha eskiye ait metin bulunmamakla birlikte, Türk dilinin çok daha eskilere gittiği anlaşılmaktadır. Türk bilgileri Türkçenin ağır gelişen bir bünyeye sahip bulunduğunu dikkate alarak, Köktürk yazıtlarındaki gelişmiş bir dile kıyasla, öyle bir dilin meydana gelebilmesi için en az yazıtlardan bugüne kadarki bir sürenin geçmesi gerektiği kanısındadırlar. Yani Türk dilinin teşekkül tarihi, hiç değilse, yazıtlardan bugüne dek geçen zaman kadar geriye gitmelidir. Orhun Abideleri'yle başlayan ve Uygur devresini de içine alan dönemi genellikle Eski Türkçe diye adlandırmak Türkolojide yerleşmiş bulunmaktadır. Ancak Eski Türkçenin bitimi, öncesi ve sonrası için aynı şey söylenemez. Bugünkü Türkçeyi ise bütün lehçe, şive ve ağızları ile *Modern Türkçe* olarak adlandıran A. Caferoğlu Türk Dili Tarihi'nde Eski Türkçeden öncesini de Altay devri, En Eski Türkçe devri ve İlk Türkçe devri olarak üç nazari devreye ayırmaktadır. Prof.Dr. R.Rahmeti Arat, Prof Dr. Muharrem Ergin ve Doç.Dr. Ali Karamanlıoğlu'nun tasnifi ise aynı noktada keşşmektedir. Görüldüğü gibi Türk dilinin tarihî seyrî içerisindeki tasnifiyle ilgili farklı görüşler bulunmaktadır. Dilimizin tarihi devreleriyle ilgili tasnifi ve kat ettiği ana merhaleler özetle şöyledir:³

³ Türk Dilinin tasnifi ve ana merhaleleriyle ilgili olarak şu kaynaklardan yararlanıldı:

Ahmet Bican Ercilasun (2004), *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara; **Ahmet, Caferoğlu**, (1984), *Türk Dili Tarihi*, Enderun Kitabevi, İstanbul; **Ali Karamanlıoğlu**, (1972), *Türk Dili: Nereden Geliyor Nereye Gidiyor*, İstanbul; **Muharrem Ergin**, (1995) *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Yayınevi, İstanbul.

1. Eski Türkçe

Türkçenin ilk devresidir. Başlangıçtan 12-13. asra kadar olan zamanı içine alır. Türkçenin ele geçmiş ilk büyük eserleri 8. asrın ilk yarısında yazılmış bulunan Orhun âbideleri, Orhun kitâbeleridir. Eski Türkçe aynı zamanda Türkçenin ana devresidir. Türkçenin daha sonraki bütün devrelerinin, bugün çok dal budak salmış bulunan Türkçenin bütün şivelerinin kökü Eski Türkçeye çıkar. Bu ilk devrede Türkçenin ilk eski gramer şekilleri kullanılırdı. Mesela bugünkü **koy** o zaman **kod**, bugünkü **bilse** o zaman **bilser**, bugünkü **taşı at**, o zaman **taşığ atgıl** şeklinde idi.

Eski Türkçenin daha ilerisi karanlık devirdir. Burada Türkçe, Çuvaşça ve Yakutça kolları ile birleşir. Çok daha ileride de Türkçe mensup bulunduğu diğer Altay dilleri ile, yani Moğolca, Mançuca ve Tunguzca ile buluşur.

12-13. asırlarda Türkçenin bünyesinde büyük değişiklikler ve gelişmeler olmuştur. Bu arada Türkler Orta Asya'dan Kuzeye ve Batıya yayılarak yeni yurtlar ediniyorlardı, yeni kültür merkezleri kuruyorlardı. Böylece Eski Türkçe devresi sona ermiş ve iki yeni yazı dili ortaya çıkmıştır: Kuzey-Doğu Türkçesi, Batı Türkçesi.

2. Orta Türkçe, Kuzey-Doğu Türkçesi

Orta Asya'da ve Hazer denizinin kuzeyinden yayılan Türklük kolunun gittiği ülkelerde Eski Türkçeden sonra kullanılan yazı dilidir. Eski Türkçenin yeni bir devamı gibidir. Eski Türkçenin Orta Asya'da ve Kuzeydeki yeni yazı dillerine bir geçiş safhası durumundadır. Eski Türkçenin birçok izlerini taşır ve yeni Türkçenin hususiyetleri ile başlamıştır. Bu bakımdan bu intikal devresine Orta Türkçe adı da verilir. Bu yazı dili 13. ve 14. asırlarda kullanılmıştır.

15. asırda içindeki iki kol iyice farklılaşarak bu yazı dili Kuzey Türkçesi ve Doğu Türkçesi halinde ikiye ayrılmıştır.

2.1 Kuzey Türkçesi

15 asırdan zamanımıza kadar gelen. ve Kuzey Türklerinin kullandığı yazı dilidir. Bu yazı dili Kıpçak şivesine dayanır. Bu sebeple Kuzey Türkçesine Kıpçakça ve Tatarca da denilmektedir.

2.2 Doğu Türkçesi

15. asırdan zamanımıza kadar gelen ve Doğu, yani Orta Asya Türklerinin kullandığı yazı dilidir. Çağatayca adı ile de anılır. Bugün yerini modern Özbekçeye bırakmıştır. Doğu Türkçesi Türkistan şivesine, Doğu ve Batı Türkistan şivesine dayanır.

2.3. Batı Türkçesi

Batı Türkçesi Eski Türkçe devresinden sonra ortaya çıkan iki yeni yazı dilinden biridir. Hazer'in güneyinden batıya yayılan Batı Türklerinin kullandıkları yazı dilidir. 13. asırdan günümüze kadar devam edip gelmiştir ve devam etmektedir.

Batı Türkçesi Oğuz şivesine dayanır. Onun için Oğuzca da denilebilir. Türklüğün en büyük ve en verimli yazı dilidir.

2.3.1 Azeri Türkçesi, Osmanlı Türkçesi

Oğuz Türklerinin vatanı Hazer'den Orta Avrupa'ya ve Kırım'dan Afrika'ya kadar çok geniş bir sahaya yayıldığı için zamanla Oğuzca içinde Doğu ve Batı Oğuzca olarak iki alan, iki daire belirmeye başlamıştır. Doğu Oğuzcası Azeri Türkçesi, Batı Oğuzcası Osmanlı Türkçesidir. Aradaki fark Azeri Türkçesine bilhassa Kuzey ve Doğu Türkçelerinden bazı tesirlerin daha fazla gelmiş olmasından doğmuştur. Fakat Azeri ve Osmanlı Türkçeleri arasındaki bu farklar çok küçük olup, daha çok konuşma dilinde kalmıştır. Yazı dilini ikiye ayıracak iki yazı dili yapacak kadar büyük olmamış ve hepsi de yazıya geçmemiştir. Onun için Azeri ve Osmanlı Türkçeleri, Batı Türkçesi olarak tek bir yazı dili teşkil ederler.

Doğu Oğuzcası, yani Azeri Türkçesi Azerbaycan, Kafkasya, Doğu Anadolu ve Kuzey Irak sahalarında; Osmanlı Türkçesi ise Orta ve Batı Anadolu, Kıbrıs ve Rumeli, Balkanlar sahalarında konuşulur.

Batı Türkçesinin gelişmesi

Batı Türkçesi kendi içinde üç devreye ayrılır :

1. Eski Anadolu Türkçesi
2. Osmanlıca
3. Türkiye Türkçesi

2.4 Eski Anadolu Türkçesi

Batı Türkçesinin ilk devresidir. 13-15. asırları içine alır. Eski Türkçenin izlerini taşır. Bu bakımdan Batı Türkçesinin bir geçiş ve oluş devresidir. Dolayısıyla Batıdaki Orta Türkçe devresidir diyebiliriz.

Arapça ve Farsça unsurlar henüz pek fazla değildir, fakat yabancı terkipler kullanılmaktadır.

Selçuklular, Anadolu Beylikleri ve ilk Osmanlıların yazı dilidir. Azeri ve Osmanlı saha farkları henüz belirli değildir.

2.4.1. Osmanlıca

Batı Türkçesinin ikinci devresidir. 16. asırdan 20. asrın başına kadar devam eder. Eski Türkçenin izleri artık kaybolmuş, yeni gramer şekilleri yerleşmiştir. Arapça ve Farsça unsurlar, kelime ve terkipler çok artmıştır. Terkipler katmerlenmiştir. Öyle ki Türk yazı dili âdetâ Türkçe, Arapça ve Farsça'dan kurulu üçüzlü bir dil haline gelmiştir. Bu karışık dil İstanbul'un fethinden Osmanlı İmparatorluğu'nun sonuna kadar imparatorluğun yazı dili olarak beş asra yakın bir ömür sürmüştür.

2.4.2 Türkiye Türkçesi

Batı Türkçesinin üçüncü devresidir. 1908 meşrutiyetinden başlar. Dilimizin sadeleşme veya Türkçeleşme yolundaki tarihî gelişmesinin son safhasıdır. Henüz yarım asrı geçen bir yazı dili devresidir. Bugün bu devrenin içinde bulunuyoruz. Türkçe gramer yapısı Osmanlıcadan farksızdır, yani yeni gramer şekillerini taşır. Yabancı unsurlar bakımından da terkipsiz Türkçe devresidir. Arapça, Farsça terkipler atılmıştır. Arapça ve Farsça kelimeler de gittikçe azalmaktadır.

TÜRKÇEDE YABANCI KELİME PROBLEMİ

Tezimizin konusunu yakından ilgilendirmesi bakımından Türkçedeki yabancı kelimelerle ilgili olarak yapılan tartışmalara değinmeyi gerekli görmekteyiz. Yukarıdaki tasnifte de görüldüğü gibi Türkçeye yabancı unsurların karışması M.S. VIII. yüzyılda Uygurlarla başlayıp günümüze kadar devam eden bir süreci kapsamaktadır. “Her dil gibi Türkçe de çeşitli tarihî, sosyal ve kültürel şartlara bağlı olarak varlığı boyunca hem kendisi Arapça, Farsça, Rumca, Macarca, Bulgarca, Sırpça gibi dillere kelimeler vermiş hem de Çince, Sogutça, Hintçe, Arapça, Farsça, Rumca, İtalyanca ve Fransızca gibi

dillerden kelimeler almıştır. Bunlar içinde, bağlı bulunduğumuz ortak medeniyet alanı dolayısıyla Arapça ve Farsça kelimeler ağırlıklı bir yer tutmaktadır.”⁴ Globalleşen dünyada kitle haberleşme araçlarının yaygınlığı ve eğlence kültürü dolayısıyla İngilizceden çok sayıda kelimenin dilimize geçtiği ve geçmeye devam ettiği de bir gerçektir..

Tanzimat sonrasında başlayarak günümüze gelinceye dek “sadeleşme” etrafında dildeki yabancı kelimelerin varlığı farklı bakış açılarıyla tartışılır olmuştur. Aslında “Yazı dilinin sadeleştirilmesi konuşma dili ve yazı dili ikiliğinin kaldırılması çok daha önceleri ortaya atılmakla beraber ancak Tanzimat’tan sonra gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.”⁵ Ancak sadeleşmede zaman zaman ölçünün kaçırıldığı da bir gerçektir. “Kökeni itibarıyla Türkçe olmayan her kelimeyi dilden atma amacı güden *arı Türkçecilik*, dilcilik anlayışı ve dildeki sosyal realite ile bağdaştırılmadığı gibi, dil inkılabının temel felsefesiyle de bağdaştırılamaz.”⁶

Bu kadar tartışmaya rağmen incelediğimiz ders kitabında bini aşkın yabancı kökenli kelime tespit ettik. Bu konuda herhangi bir değer hükmü ortaya koymamakla beraber şunu da söylemeliyiz ki, bu kelimelerden büyük kısmı ait oldukları dildeki ses özellikleri bakımından dönüşüme uğrayarak Türkçeye mal olmuştur.

⁴ Zeynep Korkmaz (1985), Dil İnkılabının Sadeleşme ve Türkçeleşme Akımları Arasındaki Yeri, TTK Basımevi, Ankara, s.25.

⁵ F.Kadri Timurtaş (1979), Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü, Umur Yayınları, İstanbul, s. 5.

⁶ Zeynep Korkmaz (1985), Dil İnkılabının Sadeleşme ve Türkçeleşme Akımları Arasındaki Yeri, TTK Basımevi, Ankara, s.24.

BİRİNCİ BÖLÜM

8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Bilindiği gibi Türkçeye yabancı kelime girişi bir hayli geçmişe dayanmaktadır. Türk dilinin ilk yazılı belgeleri olan Orhun Abidelerinde dilimize girmiş sadece birkaç yabancı kelimeye rastlarız. Bu dönemde Türk diline Çince'den *kunçuy* “prens”, *senün* “general”, *totok* “askeri vali”, *taluy* “deniz” gibi kelimeler girmiştir. Bu kelimeler arasında bazı yer adları da bulunmaktadır.⁷

Sonraki dönemde yerleşik hayata geçen Uygurların temas ettikleri farklı din ve kültürlerin etkisiyle Türkçeye başka dillerden kelime girişleri olmuştur. Orta Türkçe döneminde ise İslamiyet’in kabulüyle birlikte dilimize Arapça kelimeler girmeye başlamıştır. Günümüz Türkçesinde Arapça kökenli sözcüklerin oranı oldukça yüksektir.

18. yüzyıldan itibaren de batılılaşmanın da etkisiyle dilimize Avrupa dillerinden kelimeler girmiştir. Sait Paşa *Gazeteci Lisanı* adlı eserinde Batıdan alınan ilk kelimenin 1789 savaşı'ndan sonraki barış görüşmelerinde kayda geçirilen “*statuquo*” kelimesinin olduğunu kaydeder. Sait Paşa yine aynı eserde, “*statuquo*” kelimesinden 50 yıl sonra “*politique*” ve “*diplomatie*” kelimeleriyle birlikte maliyetiyle ilgili “*empirant*” ve “*avance*” gibi kelimelerin Türk diline girdiğini belirtir.⁸

Tanzimat dönemiyle birlikte Fransızca kelimeler yoğun olarak dilimize girmeye başlamış. Fransızca bilmek bir erdem haline gelmiştir. Cumhuriyet döneminden sonra ise dilimiz İngilizceden kelimeler almaya başlamış ve İngilizceden dilimize halen kelimeler girmektedir.

Tezimizde inceleme konusu yaptığımız İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabında⁹ yer alan yabancı kökenli kelimeleri tespit ettik. Araştırmamızın amacına uygun olarak günümüz Türkçesinde kullanılmaya devam edilen yabancı kelimelerin sayısını ve bunların hangi sıklıkla kullanıldığını irdeledik. Yaptığımız tarama sonucu ilgili kitapta 1097 yabancı kökenli kelime olduğunu tespit ettik. Bu kelimelerin hangi dile ait olduğunu diğer bölümlere bırakarak sadece alfabetik sıralamaya göre toplu bir listesini ortaya koyalım:

⁷ Doğan Aksan, *Türkçenin Sözcük Varlığı*, Engin Yay., Ankara 1996, s.126

⁸ Ağâh Sırrı Levend, *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*, TDK Yay., Ankara 1972, s.72

⁹ Muhsin Köktürk– Metin Gül, *İlköğretim Türkçe 8*, Yıldırım Yayınları, Ankara, (2007).

Acaba	Alet	Aynen
Acayip	Allah	Azamet
Acele	Ama	Azap
Acemi	Aman	Azim
Aciz	Ambar	Aziz
Adale	Amblem	Azrail
Adalet	Ameliyat	Badem
Adam	Ampul	Bahar
Âdem	An	Bahçe
Âdet	Anahtar	Bahçıvan
Âdeta	Anket	Bahis
Adli	Anonim	Balyoz
Af	Ansiklopedi	Banknot
Aferin	Antik	Banyo
Afiş	Antoloji	Baraj
Ağustos	Apartman	Bari
Ahlak	Arazi	Bariz
Ahmak	Arş	Basit
Ahval	Arz	Basketbol
Aile	Arzu	Bavul
Ait	Asap	Bazen
Akademi	Asıl	Bedel
Akıl	Asır	Beden
Akraba	Asil	Bedhah
Akran	Asker	Belediye
Aktör	Asla	Belki
Aktris	Âşık	Bent
Âlâ	Aşk	Beraber
Alafranga	Ateş	Bere
Alaka	Atom	Bereket
Alaturka	Atölye	Berrak
Alelaide	Avukat	Beste
Âlem	Ayna	Beter

Beyaz	Cetvel	Çifte
Beyhude	Cevap	Çoban
Beyit	Ceviz	Çorba
Biçare	Ceza	Çöp
Bilakis	Cezbe	Çünkü
Billur	Cımbız	Dâhi
Bina	Ciddi	Dâhil
Bitap	Cilt	Daima
Biyografi	Cinas	Daire
Bizzat	Cins	Dakika
Blok	Cisim	Dalalet
Boksör	Coğrafya	Dantel
Broşür	Cömert	Dava
Budala	Cuma	Davet
Buhar	Cumhuriyet	Davudi
Cadde	Cübbe	Defa
Cahil	Cümle	Define
Caka	Çabuk	Defter
Cam	Çadır	Deha
Cambaz	Çapa	Dehşet
Cami	Çare	Dekor
Can	Çarşaf	Delege
Canavar	Çarşı	Dem
Cebir	Çay	Demode
Cebren	Çehre	Demokrasi
Cehalet	Çeltik	Derece
Cemaat	Çember	Derhâl
Cenaze	Çene	Derman
Cennet	Çerçeve	Ders
Cep	Çevik	Dert
Cephe	Çeyrek	Destek
Cesaret	Çınar	Dev
Cesur	Çift	Devam

Devlet	Elhamdülillah	Fayda
Didaktik	Emanet	Fayton
Dikkat	Emir	Fazilet
Diploma	Emmi	Fazla
Direksiyon	Emsal	Feda
Direktör	Endişe	Felaket
Diyalog	Enerji	Fen
Diyar	Engizisyon	Fena
Doktor	Epik	Fener
Dolap	Esas	Fert
Dost	Eser	Fesat
Dosya	Esmer	Fetih
Dram	Espri	Fıkra
Dua	Eşkıya	Fındık
Dut	Eşref	Fırça
Duvar	Eşya	Fırın
Dünya	Etraf	Fırka
Dürüst	Evlat	Fırsat
Düşman	Evvel	Fırtına
Ecel	Eylül	Fidan
Eczane	Eyvah	Fiil
Edat	Ezber	Fikir
Edebî	Faaliyet	Filan
Edebiyat	Fabl	Filiz
Edep	Fabrika	Film
Efendi	Facia	Fiş
Efsane	Fakat	Fiyat
Eğer	Fakir	Fizik
Ekip	Fakülte	Folklor
Ekonomi	Fanila	Fotoğraf
Elbette	Fare	Frank
Elbise	Fark	Fren
Elektrik	Fatura	Futbol

Gaflet	Hararet	Hekim
Galibiyet	Harç	Helal
Garip	Hareket	Helva
Garp	Harf	Hem
Garson	Haricî	Hemen
Gayet	Harikulade	Hendek
Gayri	Harman	Henüz
Gazete	Harp	Hep
Geometri	Hasbihâl	Her
Gıda	Hasret	Herkes
Gram	Hassa	Hesap
Grup	Hasta	Heybe
Gurbet	Haşmet	Heybet
Gurur	Hat	Heyecan
Gümrah	Hata	Heykel
Haber	Hatır	Hısım
Hac	Hatıra	Hıyanet
Hafif	Hatta	Hiç
Hafta	Hav	Hikâye
Hain	Hava	Hile
Hak	Havuz	His
Hakikat	Hayal	Hisar
Hâkim	Hayat	Hitap
Hâl	Hayır	Hiza
Hâlâ	Hayran	Hizmet
Hâlbuki	Hayret	Hoca
Haliç	Hayvan	Horoz
Halk	Hazır	Hoş
Hamam	Hazine	Hoşaf
Hamle	Haziran	Hudut
Hanedan	Hazret	Hukuk
Hapis	Hece	Husus
Harap	Hedef	Huy

Huzur	İnkılap	Kahraman
Hüküm	İnsaf	Kahve
Hükümdar	İnsan	Kale
Hükümet	İnşa	Kalem
Hürriyet	İnşallah	Kalp
İsrar	İntiba	Kamara
Istırap	İrade	Kamp
İade	İsabet	Kamyon
İbare	İskarpın	Kanaat
İbret	İskele	Kanser
İcap	İskemle	Kanun
İddia	İslam	Kaptan
İdeal	İspat	Karakter
İdeoloji	İstifa	Karanfil
İfade	İstikbal	Karton
İflas	İstiklal	Kasa
İhanet	İstila	Kasaba
İhtimal	İşaret	Kasavet
İhtiras	İtalik	Kasım
İhtiyaç	İtina	Kasıt
İhtiyar	İtiraz	Katil
İhtiyat	Jest	Kâtip
İkmal	Kabiliyet	Kauçuk
İktidar	Kablo	Kavga
İlaç	Kabul	Kavim
İlan	Kademe	Kavis
İlelebet	Kader	Kayısı
İlim	Kadir	Kayıt
İltihap	Kafa	Kaymakam
İmdat	Kafiye	Kaza
İmkân	Kâğıt	Keder
İmparator	Kahrır	Kel
İmza	Kahkaha	Kelime

Kenar	Kör	Lira
Kent	Körfez	Lirik
Kepçe	Köşe	Lisan
Kere	Köy	Lise
Keşif	Kral	Lokanta
Keşke	Kravat	Lokma
Kevgir	Kredi	Lokomotif
Keyif	Kubbe	Lütuf
Kırat	Kudret	Maarif
Kırmızı	Kulis	Maaş
Kısım	Kulüp	Macera
Kısmet	Kumandan	Maç
Kıt	Kumpanya	Madalya
Kıta	Kundura	Madde
Kıvam	Kurnaz	Maddi
Kıyafet	Kusur	Mademki
Kıymet	Kutup	Maden
Kibar	Kuvvet	Mağara
Kilo	Kültür	Mahalle
Kira	Kümes	Maharet
Kitap	Kürsü	Mahiyet
Klinik	Küstah	Mahkeme
Komedi	Kütüphane	Mahkûm
Komisyon	Laf	Mahrum
Konferans	Lal	Mahsus
Kongre	Lamba	Makale
Konsültasyon	Lanet	Makam
Kont	Layık	Makine
Kontrol	Lazım	Makinist
Korna	Leke	Maksat
Kostüm	Levha	Makyaj
Koz	Lider	Mal
Köfte	Liman	Mana

Manevi	Merhaba	Minare
Manevra	Merkez	Minnettar
Mâni	Mermer	Mintan
Mantık	Mert	Miras
Manzara	Mesele	Misil
Manzum	Meslek	Miskin
Marka	Meşale	Mitoloji
Mart	Meşgul	Mizah
Masa	Meşhur	Model
Masal	Meşin	Modern
Masum	Meşru	Mola
Maşallah	Metin	Monolog
Matematik	Metot	Motor
Mavi	Metre	Mösyö
Mayıs	Mevcut	Muavin
Mayo	Mevsim	Muayene
Mazur	Mevzuat	Mucize
Mecaz	Meydan	Muhabere
Mecbur	Meyhane	Muhafaza
Meclis	Meyve	Muhakeme
Mecmua	Mezar	Muhakkak
Meçhul	Mezun	Muharebe
Medeni	Mısra	Muhit
Medrese	Mide	Muhtaç
Mektep	Midye	Muhtar
Mektup	Mihenk	Muhteşem
Memleket	Miktar	Mukayese
Memnun	Millet	Mutfak
Memur	Millî	Mutlaka
Mendil	Milliyet	Mübarek
Menfaat	Milyon	Mücadele
Merak	Mimar	Müdafaa
Merdiven	Mimik	Müdahale

Müddet	Nesil	Parça
Müdür	Nesir	Park
Müfettiş	Neşe	Pasta
Mühendis	Nezaket	Pastoral
Müjde	Nezle	Patron
Mükâfat	Nihayet	Paydos
Mükemmel	Nimet	Paye
Mülakat	Nisan	Pazar
Mümessil	Nişane	Pazı
Mümkün	Nokta	Pehlivan
Münazara	Normal	Pembe
Mürşit	Not	Pencere
Müsaade	Noter	Perde
Müspet	Nöbet	Perişan
Müstevli	Numara	Peynir
Müşterek	Nutuk	Pişman
Müşteri	Nükte	Piyasa
Mütehasıs	Organ	Piyes
Müze	Orijinal	Plan
Müzik	Otel	Polis
Nabız	Otobiyografi	Porsiyon
Naçar	Otobüs	Portre
Nam	Otogar	Post
Namus	Otomobil	Posta
Namüsaıt	Padişah	Potin
Nankör	Paha	Prences
Nar	Paket	Problem
Nasip	Pantomim	Profesör
Naz	Panel	Profil
Nefes	Pantolon	Program
Nefis	Papatya	Psikolojik
Nefret	Para	Pudriyer
Nehir	Paragraf	Pusula

Radyo	Sabah	Sermaye
Rağmen	Sabıka	Serseri
Rahat	Sabır	Sert
Rahmet	Sade	Serüven
Rakam	Safha	Servet
Rapor	Sahi	Servi
Razı	Sahil	Servis
Reçete	Sahip	Sevda
Redd	Sahne	Seyahat
Redif	Sahte	Seyir
Refah	Sakin	Sıfat
Reform	Salon	Sıfır
Rehber	Saltanat	Sıhhat
Reis	Samimi	Sınıf
Rejim	Sanat	Sınır
Renk	Sanayi	Sır
Resim	Sandal	Sırf
Resmî	Sandık	Sicil
Ressam	Saniye	Sinema
Rıhtım	Sarhoş	Sipariş
Rica	Satır	Sirke
Rivayet	Satirik	Sistem
Rol	Saye	Sitem
Roman	Sayfa	Siyah
Romantik	Sefer	Siyasal
Romatizma	Sefil	Siyaset
Röportaj	Sekreter	Siyasi
Ruh	Selam	Skeç
Rumi	Sema	Soba
Rüya	Semt	Sofa
Rüzgâr	Sepet	Sofra
Saadet	Serbest	Sokak
Saat	Sergüzeşt	Sosyal

Sosyete	Taassup	Tatbikat
Spor	Tabak	Tatıl
Sual	Tabaka	Tav
Suflör	Tabela	Tavır
Sultan	Tabiat	Tavsiye
Suret	Tabii	Tayfun
Sükûnet	Tabiye	Tayin
Sükût	Tabla	Taze
Sülale	Tablo	Tazı
Sünnet	Taç	Tazyik
Şahıs	Tahammül	Tebrik
Şair	Tahayyül	Tecrübe
Şan	Tahıl	Tedavi
Şans	Tahriş	Tedbir
Şapka	Tahta	Tedrisat
Şarap	Tahvil	Tehlike
Şart	Takat	Tekke
Şefkat	Takdim	Teklif
Şehir	Takdir	Tekmil
Şehit	Takip	Teknik
Şeker	Takke	Teknoloji
Şekil	Taklit	Tekrar
Şema	Talih	Telaş
Şerait	Talim	Telefon
Şey	Tam	Televizyon
Şeytan	Tamam	Telgraf
Şiir	Tambur	Tembel
Şikâyet	Tamir	Tembih
Şoför	Tane	Temel
Şöhret	Taraf	Temiz
Şükür	Tarif	Temkin
Şüphe	Tarih	Temmuz
Taahhüt	Tasvir	Temsil

Tencere	Tuvalet	Virgöl
Tenezzül	Tüccar	Vites
Tenha	Tülbent	Vitrin
Terbiye	Ufuk	Vücut
Tercih	Unsur	Yaban
Tereddüt	Unvan	Yâd
Tersane	Usta	Yahu
Tesadüf	Usul	Yahut
Teselli	Ümit	Yani
Teslim	Üniversite	Yâr
Test	Üslup	Yasemin
Teşbih	Vaat	Yegâne
Teşekkür	Vaaz	Zabit
Teşkil	Vadi	Zafer
Teşkilat	Vagon	Zahmet
Teşrif	Vahim	Zalim
Tetkik	Vakıf	Zaman
Tevhit	Vakit	Zamir
Teyp	Valide	Zan
Tezahür	Vali	Zapt
Tezgâh	Vapur	Zarar
Ticari	Vazife	Zarf
Tiftik	Vaziyet	Zaten
Tip	Veba	Zatülcenp
Tiyatro	Veda	Zayıf
Tohum	Vefa	Zekâ
Ton	Verem	Zeki
Trafik	Veya	Zemin
Trajedi	Vezin	Zengin
Traktör	Vezir	Zevk
Transatlantik	Vicdan	Zıt
Tren	Vida	Zihin
Tuhaf	Viraj	Zihniyet

Zil

Zira

Ziyaret

Zincir

Ziyade

Zor

İKİNCİ BÖLÜM

YABANCI SÖZCÜKLERİN KÖKENİ, DERS KİTABINDAKİ YOĞUNLUKLARI VE ÜSTLENDİKLERİ GÖREVLER

Bingöl ilinde bir dönem okutulan ilköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yabancı sözcükleri incelediğimiz tezimizin ilk bölümünde, Türkçeye geçen yabancı kökenli sözcükleri topluca göstermiştik. Bu bölümde ise daha önce tespit ettiğimiz yabancı kökenli sözcüklerin ders kitabındaki kullanımı üzerinde duracağız. Yabancı kökenli olan bir sözcüğün ders kitabında kaç kez kullanıldığı ve cümlede hangi tür görevler üstlendiğini inceleyeceğiz. Ayrıca cümle içinde kullanılan kelimeler kitaptan aynen aktarılacaktır. Yine o sözcüklerin ders kitabında hangi sayfada geçtiği de parantez içinde belirtilecektir.

Örnek verecek olursak “merak” kelimesi Arapça kökenli bir sözcüktür. Kitapta 16 kez geçmekte ve isim, sıfat, zarf, yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil ve deyimleşmiş birleşik fiil görevlerinde kullanılmıştır. Sözcüğün her kullanıldığı farklı görev için bir cümle alıntılдық. Yani sözcük 3 kez isim görevinde kullanılmış olabilir. Fakat biz bunlardan örnek olması için sadece isim görevinde kullanıldığı bir cümleyi aldık; çünkü aynı sözcük kitapta birçok kez geçmektedir. Örneğin “cümle” kelimesi kitapta tam 881 kez geçmektedir. Bu sözcüğün içinde geçtiği 881 cümleyi buraya aktarırsak tezimiz amacından sapabilirdi. Bizim örnek cümleleri göstermemizdeki amacımız sözcüğün hangi görevde kullanıldığının bir örneğini sunmaktır.

Şimdi ders kitabımızda geçen yabancı sözcüklerin kökenini, kullanım sıklığını ve hangi görevlerde kullanıldıklarını irdeleyelim.

Acaba : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “acaba” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta sadece isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bize bunları söyleyen hiç mi kafa yormadı acaba?* (Sayfa; 27)

Acayip : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “acayip” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ne kadar acayip olursa olsun, teklif edilen her işe girdi.* (Sayfa; 52)

Acele : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ acele, aceleci , acelesi” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Pek acelesi yok.*

(Sayfa; 179)Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Aceleci sinek süte düşer. (Sayfa; 59)
Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Artık Raymond'un yüzüne bakacak hali kalmamıştı, acele acele çıkıp gitti.* (Sayfa; 103)

Acemi: Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında sadece “acemi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör: *Kalem acemi avcılarının elinde hedefini şaşırان bir ok da olabilir.* (Sayfa; 12)

Aciz: Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “acizdi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ateşin üstünde kaynayan bir tencerenin kapağını bile zar zor kımıldatan bu kuvvet, ateş ve tencere olmasa bir sineğin kanadını bile titretmekten acizdi.* (Sayfa; 226)

Adale : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “adale” şeklinde 1 kez geçmektedir.. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Midyeyi kabuğuna ancak birkaç adale bağlı tutuyordu.* (Sayfa; 84)

Adalet: Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “adaletsizliği” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör.

çabuk - yangından - daha - önleyiniz - bir- adaletsizliği" (Sayfa; 112)

1 2 3 4 5 6

Adam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “adam, adama, adamcağız, adamcağızın, adamdı, adamdır, adamı, adamıdır, adamım, adamın, adamıydı, adamlar, adamlarda, adamları, adamların, adamlığı, adamlığın, adamlık, adamlıkla, adamlıktan, adammış” şeklinde 95 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaşlı adam yavaş adımlarla yürüyordu.* (Sayfa; 113) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adam olacağın yok, sen bir şey anlamazsın.* (Sayfa; 138)

Âdem : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “Âdem” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Âdem kulum, demiş, seni yarattık, kısmetini de kısmet kıldık.* (Sayfa; 150)

Âdet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “âdet” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra da bunu âdet edinmiş, her gün danayı kucağına alıp taşırmış. (Sayfa; 239)*

Âdeta : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “âdeta” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kitap onu âdeta büyiledi. (Sayfa; 52)*

Adli : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “adli, adliye” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adliye önemle meseleyi tetkike başladı. (Sayfa; 73)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adli soruşturma mahkûmiyet ile sonuçlansın, daha mı güzel? (Sayfa; 73)*

Af : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “affet, affınız” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Affınızı dilerim möşyö, kusurumu bağışlayın. (Sayfa; 177)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Seni yalnız bıraktığım için affet beni. (Sayfa; 102)*

Aferin : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aferin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Özel yer adlarında, bazı zarflarda, ünlemlerde vurgu başa kayar: Ankara, İzmir, yarın, şimdi, haydi, aferin... (Sayfa; 43)*

Afiş : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “afiş, afişler, afişleri” şeklinde 18 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir şeyi duyurmak, tanıtmak için hazırlanan ve çoğu resimli olan duvar ilanlarına afiş denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 220)*

Ağustos : Latince kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ağustos” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ağustos-eylül aylarında çeltikler tane bağlamaya başladığı zaman günlerce köye gitmediğimiz olurdu. (Sayfa; 33)*

Ahlak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ahlakın, ahlakî, ahlaklı, ahlaksızlık” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazar; zaman zaman dostlarımıza çok fenalık ettiğimizi, onların kötü olduğunu bildiğimiz hareketleri karşısında suskun kaldığımızı, bunun da bir tür ahlaksızlık sayıldığını belirterek yazısına başlıyor. (Sayfa; 116)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. *Bir kimsenin*

veya bir insan grubunun tutum, duygulanma ve davranış biçimi, ahlaki özellik. (Sayfa; 41) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil şeklinde kullanılmıştır. Ör. *İnsan ne kadar ahlaklı olursa o kadar yücelir.* cümlesinde de "insanın yücelmesi", "ahlaklı olma" koşuluna bağlanmıştır. (Sayfa; 224)

Ahmak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ahmaklar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Herkes hata yapabilir fakat ancak ahmaklar hatalarına bağlı kalırlar.* (Sayfa; 183)

Ahval : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ahval” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. *İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır!* (Sayfa; 227)

Aile : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aile, ailenin, ailenizden, ailesi, ailesidir, ailesini” şekillerinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aile, okul yaşamı, günlük olaylar bunlardan birkaçıdır.* (Sayfa; 45)

Ait : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ait” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğrencilik hayatınıza ait bir hatıranızı anlatır mısınız?* (Sayfa; 137)

Akademi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “akademisi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"... VVolhard Kliniği'ne gittiğim zaman bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim.*" (Sayfa; 120)

Akıl : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “akıl, akılcı, akılcılığa, akılcılığın, akılcılık, akılcılıkla, akıllı, akıllıymış, akla, aklen, akli, aklım, aklıma, aklımız, aklımızı, aklın, aklına, aklınca” şeklinde 35 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir deli bir kuyuya bir taş atmış, kırk akıllı çıkaramamış.* (Sayfa; 212) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çünkü akılcı insan, sorumluluğunu bilen insandır.* (Sayfa; 246) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğretmen Murtaza artık ruhen de aklen de kalben de yaşamıyor...* (Sayfa; 74)

Akraba : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “akraba, akrabalık, akrabası” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör.

Akrabalık bildiren sözcükler özel adla birlikte kullanıldığında da büyük harfle başlamaz. (Sayfa; 172)

Akran : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “akran, akranım” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hiç yaşıttım, akranım kalmadı.* (Sayfa; 168)

Aktör : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aktör” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cevat Fehmi Başkut'un "Paydos" adlı piyesini işlerken sözünü ettiğimiz; perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimlerine ilişkin bilgilerinizi tazeleyiniz.* (Sayfa; 181)

Aktris : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aktris” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız.* (Sayfa; 76)

Âlâ : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “âlâ, âlâsından ” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Allah toprağını verir, yağmurunu da üstüne gönderirse ne âlâ, yoksa yok!* (Sayfa; 150)

Alafranga : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “alafrangalık” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belki de bir alaturkalık, alafrangalık tartışması açarlar, bana züppe derlerdi.* (Sayfa; 39)

Alaka : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “alaka, alakasız” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Medeniyet, hudut, alaka, daima, cehalet sözcüklerinin eş anlamlılarını birer cümlede kullanınız.* (Sayfa; 246) *Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile alakasız yaşayamayız.* (Sayfa; 247)

Alaturka : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “alaturkalık” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belki de bir alaturkalık, alafrangalık tartışması açarlar, bana züppe derlerdi.* (Sayfa; 39)

Alelaide: Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “alelade” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hastalara, Almanların keşfettiği ve alelade tuzdan hemen hiç farkı olmayan bir madde veriliyordu.* (Sayfa; 120)

Âlem : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “âlem, âleme, âlemine, âlemini, âleminin” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Amerika edebiyat âleminin en meşhur kişilerinden biri olmuştur.* (Sayfa; 52)

Alet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aleti, aletlerin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Elinde bir fen aleti tutan adamın her türlü güzellik hislerinden mahrum, kaba ve fena olması lazım gelmez.* (Sayfa; 121)

Allah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ Allah, Allah’a, Allah’ım” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Demek Allah böyle yazmış alnımıza.* (Sayfa; 74) Ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Allah Allah!.. Ne ilgisi var?* (Sayfa; 167)

Ama : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ama” şeklinde 67 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben zaten inecektim ama gideceğim yere varmamış olsam da inerdim.* (Sayfa; 39)

Aman : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aman, amansız” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama zamanla oraya yerleşip kökleşti mi öyle azılı, öyle amansız bir yüz takınır ki kendisine gözlerimizi bile kaldırmaya izin vermez.* (Sayfa; 239) Ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aman aman, yapamam!* (Sayfa; 74)

Ambar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ambar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güverte : Gemilerde ambar ve kamaraların üstü.* (Sayfa; 161)

Amblem : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “amblem, amblemler” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu tür yazılar diploma, senet, çek, tahvil başlıkları, tabela, marka, amblem, afiş tasarımlarında vb alanlarda kullanılır.* (Sayfa; 108)

Ameliyat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ameliyat, ameliyatı, ameliyatlar” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu ameliyatı ancak Doktor Volhard gerçekleştirebilir.* (Sayfa; 123)

Ampul : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ampulün” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir transatlantik makinesinin*

nefes borularında yürüyen kuvvete buhar, bir ampulün örümcek ağı kadar maharetle örülmüş tellerinin ince mimarisi içinde parlayan ışığa elektrik adını koyarak tabiata layık olmadığı bir paye vermiş oluyoruz. (Sayfa; 226)

An : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “anda, andaki, andan” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her eser, yazarının yazdığı andaki hayat görüşünün, duygularının, düşüncelerinin, sanat tecrübesinin sonucudur.* (Sayfa; 138) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *O anda neler hissettiniz?* (Sayfa; 32)

Anahtar : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “anahtarlık” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mendil,pudriyer,ayna,ufak para cüzdanı,anahtarlık,hepsi yerli yerindeydi;ama bin franklık banknot yoktu.* (Sayfa; 102)

Anket : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “anketçi, anketçilerin, anketçisine, anketler” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu romanlar, anketçisine göre ya Fransız ya da dünya edebiyatından alınırdı.* (Sayfa; 66)

Anonim : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “anonim” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk fıkralarımız, halkımızın mizah gücünden doğan anonim (ortak) ürünlerdir.* (Sayfa; 118)

Ansiklopedi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ansiklopedi, ansiklopedilerden” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kaşgarlı’nın bu eseri yalnız bir sözlük değil; İslamiyet’ten önceki Türk edebiyatını, tarihini, coğrafyasını, folklorunu, mitolojisini aydınlatan bir ansiklopedi niteliğindedir.* (Sayfa; 58)

Antik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “antik” şeklinde bir kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *N tipi kesik uç kullanılarak antik yazıyla yazılan aşağıdaki blok örneğini inceleyiniz.* (Sayfa; 204)

Antoloji : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “antolojisi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Son Yüzyıl Büyük Türk Şiiri Antolojisi.* (Sayfa; 111)

Apartman : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “apartmanın”

şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Apartmanın girişine çelik kapı yaptırdık. (Sayfa; 251)*

Arazi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “arazi, arazide, arazisi” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düz arazide ya da açık denizde, gökle yerin birleşir gibi görüldüğü yer. (Sayfa; 2)*

Arş : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “arş, arşa” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Bilmediklerim oranında yükselecek olsaydım başım arşa değerdi." cümlesinde geçen "arş" sözcüğünün anlamını öğreniniz. (Sayfa; 222)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bilmediklerim oranında yükselecek olsaydım başım arşa değerdi. (Sayfa; 222)*

Arz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “arz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Durumu bilgilerinize arz ederiz. (Sayfa; 243)*

Arzu : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “arzu, arzum, arzusunun” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Varlığını, bağımsızlığımızı kurtaran bütün iş ve hareketler, milletin ortak fikrinin, arzusunun, azminin meydana getirdiği büyük eserinden başka bir şey değildir." (Sayfa; 248)*

Asap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “asabım, asap” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sorma ,dedi, çok kötü bir olay, asabım çok bozuk, sonra anlatırım... (Sayfa; 103)*

Asıl : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “asıl, aslı, aslım, aslına, aslında, aslımı” şeklinde 26 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birçok teşbihler gibi Rio ile İstanbul benzeyişini de aslına benzetemedim. (Sayfa; 161)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Asıl övgü, bizdeki kutlu övülme ihtiyacını doyuracak övgü, kendimizden üstün, hiç olmazsa kendimize eşit bildiğimiz kimselerden gelecek övgüdür. (Sayfa; 185)*

Asırlar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “asırlardan” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Asırlardan beri inci avcıları denize dalar, bu kıymetli kum tanelerini ararlardı. (Sayfa; 83)*

Asil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “asil” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!* (Sayfa; 227)

Asker : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “asker, askerî, askerlerinin, askerliği, askerliğini, askerlik” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1881 -1941 yılları arasında yaşayan ve Mustafa Kemal'in okul arkadaşı olan asker ve siyaset adamı.* (Sayfa; 201) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Subaylık döneminde görevi gereği askerî konulara ağırlık veren Mustafa Kemal Alman generali Litszmann (Litsman)'ın iki kitabını Türkçeye çevirerek "Takımın Muharebe Talimi (1908)" ve "Bölüğün Muharebe Talimi (1912)" adlarıyla yayımlamıştır.* (Sayfa; 127)

Asla : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “asla” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Asla kuşku yoktur ki Türklüğün unutulmuş büyük uygar niteliği ve büyük uygar yeteneği bundan sonraki gelişimiyle geleceğin yüksek uygarlık ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.* (Sayfa; 41)

Âşık : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “Âşık” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Âşık Veysel Şatıroğlu ünlü bir halk ozanımızdır.* (Sayfa; 144)

Aşk : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aşk” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şiirlerinde aşk, doğa ,toplumsal gerçekler gibi değişik konuları, halk şiiri geleneklerine bağlı kalarak işlemiştir.* (Sayfa; 147)

Ateş : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ ateş, ateşçiliğe,ateşçilikten, ateşçinin, ateşin, ateşine, ateşle, ateşler, ateştir” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ateşin üstünde kaynayan bir tencerenin kapağını bile zar zor kımıldatan bu kuvvet, ateş ve tencere olmasa bir sineğin kanadını bile titretmekten acizdi.* (Sayfa; 226)

Atom: Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “atom” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ne atom bombası, Ne Londra Konferansı; Bir elinde cımbız, Bir elinde ayna; Umurunda mı dünya!* (Sayfa; 148)

Atölye : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “atölye, atölyedeki,

atölyenin, atölyesi, atölyesinde, atölyesinin, atölyeyi” şeklinde 17 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atölye sahibi, yazarı hemen bırakmıyor. (Sayfa; 17)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atölyedeki davranışları anlattıklarına uyuyor mu? (Sayfa; 16)*

Avukat : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “avukatı, avukatlığın, avukattır” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Suçlu ile avukatı, iki saat kadar görüştüler. (Sayfa; 158)*

Ayna : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ayna” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mendil, pudriyer, ayna, ufak para cüzdanı, anahtarlık, hepsi yerli yerindeydi; ama bin franklık banknot yoktu. (Sayfa; 102)*

Aynen : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aynen” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bunların aynen aktarılması röportaja ne kazandırıyor? (Sayfa; 152)*

Azamet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “azametli” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Azametli bir dağ tabiatı sola doğru derinleşmektedir. (Sayfa; 159)*

Azim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “azim” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hayatta başarılı olanlar, genellikle para değil, azim ve çaba sahibi olanlardır. (Sayfa; 205)*

Azap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “azapları” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama ne çare ki vaktinde yapılmamış müdahalelerin sebep olduğu vicdan azapları içimizdeki lekeyi silip süpüremez. (Sayfa; 115)*

Aziz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “aziz” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. (Sayfa; 227)*

Azrail : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “Azrail’e” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatıra düşkünü kaptan, ta sular*

dizlerini geçip göğsü hizasına gelinceye kadar yazmaya devam ediyor da defterini başının üstünden bir yolcuya uzatıp Azrail'e teslim oluyor. (Sayfa; 138)

Badem : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bademde” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Bademde, kayısıda tomurcuk, nar kırmızısı renk olup ucunu gösterir. (Sayfa; 235)

Bahar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bahar, baharda, baharın” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Şair, okuduğunuz şiirde, bir bahar sabahı gördüklerini ve bunların kendinde uyandırdığı duyguları anlatıyor. (Sayfa; 236)

Bahçe : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bahçe, bahçede, bahçelerinde, bahçelerinden, bahçeli, bahçesi, bahçesinde, bahçesindeki, bahçesine, bahçeyi” şeklinde 25 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Gayet usta bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, belediye hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim . (Sayfa; 120) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Topyeri ile Çobankaya'nın arasındaki Tekke Deresi'ni bir üçgenin tabanı gibi kapatan Taşoluk Sokağı; iki fırını, bir bakkalı, bahçeli ve iki, üç katlı evleri ile Ak-Şehir'in gözde semtlerinden biri idi. (Sayfa; 131)

Bahçıvan : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bahçıvanların” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Gayet usta bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, belediye hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim. (Sayfa; 120)

Bahis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bahse, bahsetmişim” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Keşke sizlerle beş yüz dolarına bahse girseydim!" der. (Sayfa; 206) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Bir gün doktorlarımdan birine, bu tuzun beni ne kadar memnun bıraktığından hiçbir şey düşünmeyerek bahsetmişim. (Sayfa; 120)

Balyoz : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “balyoz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Haber, balyoz yemiş gibi yıktı İsmayıl abiyi... (Sayfa; 217)*

Banknot : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “banknot” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bin franklık banknot oradaydı. (Sayfa; 103)*

Banyo : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “banyodan, banyolu” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Banyodan sonra hemen kurulanırım. (Sayfa; 158)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Geniş bir hol, büyük salonlar, işlek ve gürültüsüz bir servis, geniş ve banyolu bir oda. (Sayfa; 160)*

Baraj : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “barajın” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Barajın su düzeyini sık sık kontrol ediyorlar. (Sayfa; 157)*

Bari : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bari” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Neymiş eksiğimiz, söyleseler bari... (Sayfa; 184)*

Bariz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bariz” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İkisi de otuz yaşlarında idi; fakat Raymond, göz kapaklarının uçlarından burun deliklerine hizasında yanaklarına doğru uzanan kırıksıklıklarıyla, gerdanını gölgeleyen bariz çukurla ve saçlarındaki tek tük gümüş tellerle, kırk yaşından fazla gösteriyordu. (Sayfa; 101)*

Basit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “basit, basittir” şeklinde 38 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Geriye kalan kısım, başka bir sözcükten türememiş ve birleşme yoluyla oluşmamışsa kök durumundadır; dolayısıyla da basittir. (Sayfa; 116)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cümleler, yapıları bakımından basit cümle, birleşik cümle, sıralı ve bağlı cümle olmak üzere üçe ayrılır. (Sayfa; 195)*

Basketbol : İngilizce kökenli bu sözcük ders kitabında “basketbol” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Boyu uzun olduğu için basketbol takımına girdi. (Sayfa; 112)*

Bavul : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bavul, bavulumu” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Liseden bavulumu alıp eve dönünce ilk işim, ertesi gün şiir yazmaya başlamak oldu.* (Sayfa; 137)

Bazen : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bazen” şeklinde 14 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bazen aynı günde otuz hikâyeyi birden yayınevlerine yolluyordu.* (Sayfa; 52)

Bedel : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bedel” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yanıt: Bedel, karşılık.* (Sayfa; 28)

Beden : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “beden” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çeşitli konularda, özellikle de beden eğitimi ve spor konularında pek çok yapıtı vardır.* (Sayfa; 209)

Bedhah : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bedhah, bedhahların” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dâhilî ve haricî, bedhahların olacaktır.* (Sayfa; 227)

Belediye : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “belediye, belediyesi, belediyesinin” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Olanak bulursanız kaymakam, belediye başkanı, muhtar gibi bir yetkiliyle görüşünüz.* (Sayfa; 149)

Belki : Arapça ve Farsça birleşik kelime olan bu sözcük ders kitabında “belki” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belki de evrenin düzeni değişti, sabah olmayacak artık.* (Sayfa; 34)

Bent : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bent” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun için köylüler nehrin uygun yerlerine bent tutarlar.* (Sayfa; 32)

Beraber : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “beraber, beraberdi, beraberliğimizi, beraberlikle” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu yol millî birlik ve beraberliğimizi pekiştirir, bize güç verir.* (Sayfa; 246) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Beraber oynamışlar, aynı okula gitmişler, bir çatı altında yıllarca beraber kalmışlardı.* (Sayfa; 101)

Bere : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bere” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Erkeklerden bazısının başında bere, sırtında kara cübbe vardı; bazısının yüzünde yeni bırakılmış, henüz biçimini almamış sakallar göze çarpıyordu.* (Sayfa; 216)

Bereket : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bereketli” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu yıl Allah'a şükür her bir şey bereketli..* (Sayfa; 193) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yağmur yağınca toprak bereketli olur.* (Sayfa; 195)

Berrak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “berrak” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu sabah hava berrak.* (Sayfa; 235)

Beste : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “besteci, bestelemişlerdi, bestelenmiştir, bestekârı ” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mozart: 1756 -1791 yıllarında yaşamış olan Avusturyalı besteci.* (Sayfa; 28) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino'nun ataları; her olay, her gördükleri şey için birer türkü bestelemişlerdi.* (Sayfa; 84)

Beter : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “beterini, besbeter” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir Napolyon, özgürlük destanlarıyla ülkeler alıp devletler kuruyor; sonra da karşı çıktığı ne varsa hepsinden beterini yapıyor.* (Sayfa; 221) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu hayvancağız da devletli mutfağınızdan bir ay yemek yesin, o tarif ettiğiniz tazıdan besbeter olur!..* (Sayfa; 119)

Beyaz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “beyaz, beyaza, beyazı” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Evin bütün kapıları beyaza boyandı.* (Sayfa; 158) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazılar, çizgisiz beyaz kâğıda dolma kalemle yazılacaktır.* (Sayfa; 70)

Beyhude : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “beyhude” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hişt, beyhude saklanma!..* (Sayfa; 119)

Beyit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “beyit” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Altı cilde ayrılmış olan bu eserde 25700 beyit, yani 51400 mısra vardır. (Sayfa; 191)*

Biçare : Farsça kökenli bu sözcük ders kitabında “biçare, biçarenin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üç arkadaş, biçarenin elbiselerini bir paket yaparak onu orada Hazreti Âdem kıyafetinde bırakıp giderler. (Sayfa; 206)*

Bilakis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bilakis” şeklinde iki kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yalnız şunu söyleyeyim ki biz nasıl İstanbul'da tabiatı bozmak için elimizden geleni yapmışsak, Rio Belediyesi, bilakis tabii güzelliği hâkim kılmak için fennin, sanatın ve zevkin bütün hükümlerini dinlemiştir. (Sayfa; 161)*

Billur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “billur, billurdan” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu sabah her şey billurdan gibi. (Sayfa; 235)*

Bina : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bina, binaya” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Daha sonra gelen birçok hükümdar, türbeye ve çevresine birçok bina inşa ettirdiler. (Sayfa; 190)*

Bitap : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bitap” şeklinde bir kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir. (Sayfa; 227)*

Biyografi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “biyografi, biyografik, biyografiler, biyografilerde, biyografilerin, biyografiyi” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ünlü kişilerim yaşamlarını anlatan bu tür yazılara biyografi (yaşam öyküsü) diyoruz. (Sayfa; 53)*

Bizzat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “bizzat” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Profesör, alelade, itina, mösyö, bizzat sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayınladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 121)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böyle hiçten başlayan bu ilişki, yavaş yavaş o şekil aldı ki artık her gün Mösyö Ablmann sıhhatimi ya bizzat ya telefonla soruyor ve her akşam fabrika genel kâtibi Mösyö Haas (Has), bana*

hastanede geç vakitlere kadar arkadaşlık ediyordu. (Sayfa; 121)

Blok : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “blok” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kesik uçla blok çalışması yapmak için önce bir konu seçilir. (Sayfa; 197)*

Boksör : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “boksörler” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Boksörler kıyasıya dövüşüyorlardı. (Sayfa; 141)*

Broşür : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “broşür” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu nedenle kaynak niteliği taşıyan kısa yazı, bazıları da broşür ya da kitap biçiminde olabilir. (Sayfa; 53)*

Budala : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “budalalığı, budalası” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Avrupa'yı büyük görmeye alışmış olanlar, yapılan her budalalığı da büyük görmeye çalışıyorlar. (Sayfa; 94)*

Buhar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “buhar, buhara, buharın” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buhar keşfedilinceye kadar insanın kuvveti pазısının kuvvetinden ibaretti. (Sayfa; 226)*

Cadde : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cadde, caddeden, caddenin, caddesinin” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düşünün, bu cadde otuz beş kilometre uzunluğundadır ve sabaha kadar bütün fenerleri yanar. (Sayfa; 160)*

Cahil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cahil, cahildir, cahilliğe, cahilliği” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Taassup cahilliğe dayanır. (Sayfa; 248)*

Caka : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “caka” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okumuş olmayı, kitaplar devirmeyi yalnız bilgiçlik, caka ve başkalarını küçümseme gibi olumsuz davranışlar için bir araç sayanlara şaşmamak elden gelmez. (Sayfa; 7)*

Cam : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cam, camla, camlardan” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dışardan, kirli camlardan baktım.* (Sayfa; 150)

Cambaz : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cambaz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İki cambaz bir ipte oynamaz.* (Sayfa; 250)

Cami : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ camide, camisini” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu arada II. Selim, Mimar Sinan'a iki minareli Selimiye Camisi'ni yaptırdı.* (Sayfa; 190)

Can : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “can, cana, canı, canım, canımın, canından, canını, canla, canlanan, canlandırılır, canlandırır, canlandırmak, canlanması, canlarını, canlı, canlıdır, canlılığı, canlılık, cansız” şeklinde 49 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okumayı sevmek, hayatta can sıkıcı saatleri en güzel saatlerle değiştirmektir.* (Sayfa; 12) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat onun kafasında tatlı bir hayal hâlinde canlanan başka bir türkü daha vardı.* (Sayfa; 84) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öyküdeki kişiler, zaman zaman çeşitli yönleriyle tanıtılarak okuyucunun gözünde canlandırılır.* (Sayfa; 16) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat beş yılda canım da burnumdan geldi.* (Sayfa; 14)

Canavar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ canavar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kuyruk koparan canavar diye adım çıkar.* (Sayfa; 74)

Cebir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ cebir” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebir, fizik meselelerini halletmek, bana sonraları bir şiiri bitirince duyduğum sevince benzer bir keyif verirdi.* (Sayfa; 138)

Cebren : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cebren” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir.* (Sayfa; 227)

Cehalet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cehalet, cehaletten, cehalettir” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eğitim; insanı kötülükten, kabalıktan, bencillikten ve cehaletten kurtarır. (Sayfa; 82)*

Cemaat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cemaat, cemaatten” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cemaatten biri, "Peki Hoca," demiş; "Hem sorduklarımızı bilmezsin hem de kalkar o yüksek yere çıkarsın, oldu mu ya? (Sayfa; 222)*

Cenaze : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ cenaze, cenazeyi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cenaze töreninde, Hristiyanlar ve Yahudiler de dâhil, bütün Konya halkı bulundu. (Sayfa; 190)*

Cennet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cennet, cennetinin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul'da olsaydık şimdi o mevsimler cennetinin soğuk nefesleri alnımızı okşayacaktı. (Sayfa; 160)*

Cep : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cebinde” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebinde iki doları kaldığı gün, yine elleriyle çalışmaktan vazgeçerek beyniyle çalışmaya karar verdi. (Sayfa; 52)*

Cephe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cepheden “ şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kadının bu sesi çıkarabilmesi için ana olması, bir oğlunu şehit vermesi, dul kalması ve nihayet işte böyle son oğlunu da cepheden beklemesi gerekti. (Sayfa; 132)*

Cesaret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cesaretimi, cesaretlendim” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her tarafa yayılmış olan ününüz, cesaretimi mazur gösterebilir. (Sayfa; 177)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birden cesaretlendim. (Sayfa; 34)*

Cesur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cesur” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cesur ol biraz. (Sayfa; 33)*

Cetvel : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cetvel” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Benim elimde cetvel olduğu belli mi? (Sayfa; 73)*

Cevap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cevabı, cevap” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hoca, o zaman şu cevabı vermiş. (Sayfa; 119)*

Ceviz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cevizli” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başlıca kitapları şunlardır: "Cevizli Bahçe, Irgatların Öfkesi (öykü), Cemo, Memo, Yeşil GÖLGE(roman)." (Sayfa; 220)*

Ceza : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ceza, cezaevi, cezaevinde, cezaevinin, cezalandırılıyor, cezalar, cezaların, cezanın, cezası, cezayı” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir polis onu yakaladı, yargıç da çocuğa otuz gün ağır hapis cezası verdi. (Sayfa; 51)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Jack London, çocukken niçin tutuklanıp cezalandırılıyor? (Sayfa; 53)* Birleşik isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hısım akrabası mı var cezaevinde? (Sayfa; 216)*

Cezbe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cezbe” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her bir şeyin, her yaratığın cezbe anıdır. (Sayfa; 193)*

Cımbız : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cımbız, cımbızlı” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ne atom bombası / Ne Londra Konferansı / Bir elinde cımbız, / Bir elinde ayna / Umurunda mı dünya! (Sayfa; 148)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cımbızlı şiir. (Sayfa; 148)*

Ciddi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ciddi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zübeyde Hanım büsbütün ciddi bir tavır almıştı. (Sayfa; 201)*

Cilt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cilde, cildin, cilt, ciltlik, ciltte, ciltten” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün en güçlü eseri üç ciltten oluşan "Nutuk (1927)"tur. (Sayfa; 128)*

Cinas : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cinaslı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cinaslı uyak. (Sayfa; 49)*

Cins : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cins” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fransa, sıkıntı, romanlar, düşünce adları; varlıklara verilişlerine (özel ad, cins adı), varlıkların oluşlarına (somut*

ad, soyut ad) ve varlıkların sayısına göre (tekil ad, çoğul ad, topluluk adı) ne türdendir? (Sayfa; 68)

Cisim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cismin, cismini” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dere kıyılarındaki ismini cismini bilemediğimiz bin bir çeşit, bin bir renk çiçek; dağda, bayırda, kel tepeciklerde uğrun uğrun salınırlar. (Sayfa; 192)*

Coğrafya : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “coğrafya, coğrafyasını” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kaşgarlı'nın bu eseri yalnız bir sözlük değil; İslamiyet'ten önceki Türk edebiyatını, tarihini, coğrafyasını, folklorunu, mitolojisini aydınlatan bir ansiklopedi niteliğindedir. (Sayfa; 58)*

Cömert : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cömerttir” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çalışırsan toprak verir, cömerttir. (Sayfa; 144)*

Cuma : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “Cuma” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *24 Nisan Cuma. (Sayfa; 39)*

Cumhuriyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cumhuriyet, cumhuriyeti, cumhuriyetidir, cumhuriyetimin, cumhuriyetimizi, cumhuriyetimizin, cumhuriyetin, cumhuriyetine, cumhuriyetini, cumhuriyetinin, cumhuriyetle” şeklinde 49 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk, 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisini açarak cumhuriyet yönetimi için ilk adımı atmış, 29 Ekim 1923'te de cumhuriyeti ilan etmiştir. (Sayfa; 45)*

Cübbe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cübbe, cüppe” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Erkeklerden bazısının başında bere, sırtında kara cübbe vardı; bazısının yüzünde yeni bırakılmış, henüz biçimini almamış sakallar göze çarpıyordu. (Sayfa; 216)*

Cümle : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “cümle, cümleciği, cümleciğin, cümleciğini, cümlecik, cümlecikler, cümleciklere, cümlecikleri, cümleciklerin, cümleciklerle, cümlede, cümledeki, cümleden, cümledir, cümleler, cümlelerde, cümlelerdeki, cümlelerden, cümlelere, cümleleri, cümlelerimizle, cümlelerin, cümlelerinde, cümlelerindeki, cümlelerine, cümlelerini, cümlelerinin,

cümlelerinizin, cümleleriyle, cümlelerle, cümleli, cümlenin, cümlesi, cümlesinde, cümlesindeki, cümlesini, cümlesinin, cümlesiyle, cümleye, cümleyi” şeklinde 881 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dökmek sözcüğünü temel ve yan anlamıyla birer cümlede kullanınız.* (Sayfa; 6) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra da koyu yazılmış sözcük ve sözcük öbeklerinin cümledeki görevlerini inceleyelim.* (Sayfa; 35)

Çabuk : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çabuk, çabukça” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ellerini çabuk çabuk oynatıyor, midyeleri saplandıkları yerlerden koparıyor; bazen teker teker, bazen küme hâlinde topluyor, sepetine yerleştiriyordu.* (Sayfa; 84)

Çadır : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çadır, çadıra, çadırdan, çadırın” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sivrisineğin bol olduğu bir köyde, iki köylü, çadırın içinde yattıyorlarmış.* (Sayfa; 118)

Çapa : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çapa” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bağ dua değil çapa ister.* (Sayfa; 47)

Çare : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çare, çareler, çaremi, çaresiz” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sıkıntımızı unutmak, donuk hayatımıza biraz renk, biraz ışık vermek, daracık dünyamızda bulamadığımız şeyleri yaşamak için tek çaremi kitaplara sarılmaktır.* (Sayfa; 66) Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama sonunda çaresiz kalıp İstanbul'a yürümüştü.* (Sayfa; 150)

Çarşaf : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ çarşaf, çarşafi, çarşafın, çarşaftan” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ha- vanın sıcaklığından, üstlerine yorgan yerine yatak çarşafi örtmüşler.* (Sayfa; 118)

Çarşı : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çarşısında” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çocukluk arkadaşım Mehmet, Almanya'da beş yıl çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönmüş; Sanayi Çarşısı'nda modern bir otomobil onarım atölyesi açmıştı.* (Sayfa; 13)

Çay : Çince kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çay, çaycı, çaydanlığın, çayı” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Bir de taze demli çay içelim."* dedi. (Sayfa; 15)

Çehre : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çehre” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Frankfurt'tan ayrıldığım gece, garda sabahın beşinde beni uğurlamaya gelen dostlar arasında Mösyö Haas da duygulu bir çehre ile duruyordu.* (Sayfa; 121)

Çeltik : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çeltiği, çeltik, çeltikler, çeltikleri” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çeltik, su altında büyüyen bir üründür.* (Sayfa; 32)

Çember : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çember” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile alakasız yaşayamayız.* (Sayfa; 245)

Çene : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çene, çenesinin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Direksiyonun arkasında daha da ufak görünüyor, yola çenesinin ucuyla bakıyordu.* (Sayfa; 215)

Çerçeve : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çerçevesinde” şeklinde 25 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şiirdeki ayrıntılar gelişigüzel mi yoksa belirli bir plan çerçevesinde mi ele alınıyor?* (Sayfa; 236)

Çevik : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çevik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İki kardeş, çevik hareketlerle vakit geçirmeden bu dut ağacına tırmandılar.* (Sayfa; 111)

Çeyrek : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çeyrek, çeyrektir” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Saatime baktım. Oooo Bir saat bir çeyrektir laflıyoruz Mehmet'le.* (Sayfa; 15)

Çınar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çınar, çınarın” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düzce'de şoför, otobüsü bir çınar gölgesinde durdurdu.* (Sayfa; 216)

Çift : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çift, çiftlerinden” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki deyim çiftlerinden hangisi eş anlamlı değildir. (Sayfa; 48)*

Çifte : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çifte, çiftesi, çifteye, çiftiyi” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Babamın eski bir çiftesi vardı. (Sayfa; 33)*

Çoban : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çoban, çobanın” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Azgın çoban köpekleri de ağacın altına gelerek yüksek sesle havlamaya, Can ile Cem’in bir yerlerini kapabilmek umuduyla sıçramaya koyulmuşlardı. (Sayfa; 111)*

Çorba : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çorba” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çorba veriyor. (Sayfa; 179)*

Çöp : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çöpe, çöple” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Artıklar çöpe atıldı. (Sayfa; 141)*

Çünkü : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “çünkü” şeklinde 22 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaşamıyor; çünkü istifa ediyor... (Sayfa; 74)*

Dâhi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dâhidir” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O, eşi az bulunan bir dâhidir. (Sayfa; 127)*

Dâhil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dâhil, dâhilî, dâhilinde” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. (Sayfa; 227)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dâhilî ve haricî, bedhahların olacaktır. (Sayfa; 227)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cenaze töreninde, Hristiyanlar ve Yahudiler de dâhil, bütün Konya halkı bulundu. (Sayfa; 190)*

Daima : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “daima” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Medeniyet, hudut, alaka, daima, cehalet sözcüklerinin eş anlamlılarını birer cümlede kullanınız. (Sayfa; 246)*

Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birbirimize daima gerçeği söyleyeceğiz.* (Sayfa; 248)

Daire : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “daire” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir dakika boş durmayan genç, vakit buldukça makine daire gider; yağlanması, temizlenmesi gereken boruları, vidaları elden geçirir.* (Sayfa; 206)

Dalalet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ dalalet” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler.* (Sayfa; 227)

Dantel : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dantel” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ufalanmış midye kabukları ile kaplı lal renkteki kuma, binlerce dantel kenarlı inci midyeleri saplanmış duruyordu.* (Sayfa; 83)

Dava : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dava, davasından” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belki kadın da davasından vazgeçer.* (Sayfa; 74)

Davet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “davet, davetiye” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Davetiyeler ise düğün, yaş günü, müsamere, tören vb. etkinliklere katılmalarını istediğimiz kişilere yazdığımız çağrı mektuplarıdır.* (Sayfa; 98) Yardımcı fiille kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fabrika, bizi akşam için bir eğlence yerine davet ediyordu.* (Sayfa; 121)

Davudi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “davudi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Temkin, savsatmak, heybe, tekmi, sakarlık, bere, cüppe, davudi, tembih, yaşmak sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 217) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Kalabalık olduğumuza bakma şoför efendi!" dedi davudi sesiyle.* (Sayfa; 216)

Defa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “defa” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra büyük midyeyi ilk defa görüyormuş gibi kayığın dibine eğildi, midyeyi aldı, incelemeye başladı.* (Sayfa; 84)

Define : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “define” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başlıca kitapları şunlardır: "Susuzluk (şiir), Ateş Düşünce, Koca Taş (öykü), Sarı Traktör, Define, Yoz Davar (roman)." (Sayfa; 38)*

Defter: Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “defterden, deftere, defteri, defterindeki, defterine, defterini, defteriniz, defterinize, defterlerimi” şeklinde 51 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki özdeyişleri Z, T, N tipi kesik uçlardan birini kullanarak örnekteki gibi bitişik eğik yazıyla defterinize yazınız. (Sayfa; 71)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Defterimdeki büyük doktorlar arasında böyle bir adam yok. (Sayfa; 178)*

Deha : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dehalardan, dehası” şeklinde iki kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünya medeniyetinin yetiştirdiği en büyük dehalardan biri olan Mevlana, İran'ın ve Türklerin en büyük şairlerini etkilemiştir. (Sayfa; 191)*

Dehşet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dehşet, dehşete” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Titreyen elini uzattı, çantayı alıp açtı, dudaklarından bir dehşet çığlığı fırladı. (Sayfa; 103)*

Dekor : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dekor, dekoratif” şeklinde 40 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ancak onlardan farklı olarak tiyatro yapıtlarının baş kısmında, yapının kaç perde olduğu, yapıttaki kişiler ve olayın geçtiği yer (dekor) belirtilir. (Sayfa; 76)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bildiğiniz gibi dekoratif yazılar süsleme amacına yöneliktir. (Sayfa; 108)*

Delege : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “delege, delegeler” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gerçi biz delegeler erken kurtulduk. (Sayfa; 160)*

Dem : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “demli” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir de taze demli çay içelim. (Sayfa; 15)*

Demode : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “demode” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Müşterek ,gerdan, bariz, hav, demode , astragan, kırat, küstahça, adilik, asap sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil*

Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 104) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Elinde havı dökülmüş demode astragan bir çanta ve bunu tutan elinin baş parmağında ufak bir eldiven deliği göze çarpıyordu. (Sayfa; 101)

Demokrasi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “demokrasinin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Demokrasinin diğer rejimlerden üstün yanlarının neler olduğunu araştırınız, edindiğiniz bilgileri sınıfta anlatınız. (Sayfa; 200)*

Derece : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “derece, derecede, dereceden, derecelendirmek, dereceli, derecesi, derecesine, derecesini, derecesinin, dereceye” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biraz sözcüğü yüklem yapıları derecesini eylemin azlık çokluğunu belirtiyor. (Sayfa; 36) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Konya'nın en yüksek dereceli medreselerinde ders vermeye başladı. (Sayfa; 190)*

Derhâl : Farsça ve Arapça birleşik sözcük olan bu kelime ders kitabında “derhâl” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böyle adamların derhâl meslekten atılmalarını istiyoruz... (Sayfa; 73)*

Derman : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dermansız” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muhit, dermansız, seher, ırgalanmak sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 145) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Emeksiz istemek dermansız derttir. (Sayfa; 144)*

Ders : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ders, dersi, dersin, dersinde, dersinden, dersini, dersler, dersleri, derslerine” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ele alınan olayların ilginç ve ders verici olmasına özen gösterilmelidir. (Sayfa; 38)*

Dert : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ dert, dertleri, dertlerini, dertleş, dertleşelim, dertleşiyorlar, dertleşmek, derttir” şeklinde 14 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Emeksiz istemek dermansız derttir. (Sayfa; 144) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. İlaçların hazırlanadursun bir pastacıda oturup dertleşelim biraz,hadi gel. (Sayfa; 102) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil*

görevinde kullanılmıştır. Ör. *Övülmek her kişi için, hele tuttuğu işi kendine gerçekten dert edinmiş her kişi için gerekli bir azıktır. (Sayfa; 184)*

Destek : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “desteğini, desteklemek, desteklemesek, desteklemesi, desteklenmiş, destekler, desteklerim, destekleyerek, destekleyip” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rastlantılar, fırsatçı davranışlar, eş dost desteklemesi, bazı kişileri uygun düşmedikleri makamlara getirebilir... (Sayfa; 213)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Röportajlar, gazete ve dergilerde yayımlanmak amacıyla hazırlanan, çoğunlukla da fotoğraflarla desteklenmiş yazılardır. (Sayfa; 151)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Söylediklerini kabul edemem; ama söyleme hakkını ölünceye kadar desteklerim. (Sayfa; 30)*

Dev : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dev” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kıyıda sırtüstü dev hayaletleri yatıyor. (Sayfa; 159)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türklerin yaşadığı şehirleri, köyleri, obaları bir bir dolaşarak hazırladığı "Divanü Lügati't-Türk (Türk Dilleri Sözlüğü)", İslamiyet'ten önceki sözlü edebiyatımızı aydınlatan dev eserdir. (Sayfa; 58)*

Devam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “devam, devamlı” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk bir konuşmasında, "Eğer devamlı barış isteniyorsa, kitlelerin durumlarını iyileştirecek tedbirler alınmalıdır. (Sayfa; 176)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra sözlerine bir kılıç keskinliği vermek ister gibi en enerjik sesiyle devam etti. (Sayfa; 201)*

Devlet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “devlet, devletin, devletin, devletler, devletleri, devletlerle, devletli” şeklinde 19 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hazinesi güçlü olmayan devlet gelişebilir mi ? (Sayfa; 228)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu hayvancağız da devletli mutfağınızdan bir ay yemek yesin, o tarif ettiğiniz tazıdan besbeter olur!.. (Sayfa; 119)*

Didaktik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “didaktik” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sevgi, özlem gibi duyguları dile getirenlere lirik, kahramanlık olaylarını anlatanlara epik, doğa güzelliklerini anlatanlara pastoral, öğretici amaç taşıyanlara didaktik şiir diyoruz. (Sayfa; 90)*

Dikkat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dikkat, dikkate, dikkati, dikkatini, dikkatle, dikkatli” şeklinde 75 kez geçmektedir. Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. "*Çok dikkatli şoförsün maşallah!*" dedim. (Sayfa; 215) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Büyük bir yazar olmanın ihtirası içinde çırpınarak "Hazine Adası, Monte Cristo (Monte Kırsto) Kontu" ve "İki Şehrin Hikâyesi" gibi eserleri dikkatle inceledi; birkaç defa okudu ve yazmaya koyuldu.* (Sayfa; 52) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendine gelip güçleşmen için beslenmene dikkat etmelisin.* (Sayfa; 249) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vurgu söze duygu değeri kazandırır, dinleyicinin dikkatini çeker, söyleyişi canlandırır.* (Sayfa; 43)

Diploma : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “diploma” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir okul bitirip diploma sahibi olmak, okumuş sayılabilmek için yeterli midir?* (Sayfa; 223)

Direksiyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “direksiyon, direksiyona, direksiyonu, direksiyonun” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sürücü direksiyonu birden sağa kırdı.* (Sayfa; 252)

Direktör : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “direktör, direktörü” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sağlam vücutlu, iri yapılı gencin sözleri direktörü etkilerse de ateşçilikten başka yer olmadığını, o işin de çok zor olduğunu, her seferde büyük kazanların karşısında en az on kilo zayıflayacağını önceden haber verir.* (Sayfa; 206)

Diyalog : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “diyalog, diyaloglarla, diyalogu” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Söyleşi yazılarının en belirgin özelliği, yazarın okuyucu ile sürekli diyalog içinde olmasıdır.* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tiyatro yapıtlarında olaylar karşılıklı konuşmalarla (diyaloglarla) anlatılır.* (Sayfa; 29)

Diyar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “diyar, diyarlardan” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Uzak diyarlardan evlatlarını savaşa gönderen analar!* (Sayfa; 173)

Doktor : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “doktor, doktorlar, doktorlarımdan, doktorluğun, doktorlukta, doktoru, doktorum, doktoruma, doktorun, doktorunuz” şeklinde 24 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör.

Bunun üzerine, hizmetçi kız Toniette (Tuvanet), bir doktor kılığına girerek Argan'ı muayeneye gelir. (Sayfa; 177)

Dolap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dolap, dolapları, dolapta, dolaptan” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şoför, dolaptan çıkardığı büyücek paketle az ileride, levhasında CEZAEVİ yazılı binaya doğru yürüdü. (Sayfa; 216)*

Dost : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dost, dosta, dostlar, dostlarımıza, dostlarımızı, dostlarımızın, dostlarınız, dostluk, dostlukla, dostsuz, dosttur, dostturlar, dostu, dostum, dostumdan, dostumuz, dostumuzu, dostun” şeklinde 54 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitaplar uyarıcıdır, dosttur çoğu kez. (Sayfa; 8)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kusursuz dost arayan dostsuz kalır. (Sayfa; 157)*

Dosya : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dosyayı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dosyayı masanın gözüne koymuştum. (Sayfa; 4)*

Dram : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dram,dramatik, dramatize, dramdır” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu olay, 1896'da dram ve heyecanlar yılında geçiyordu. (Sayfa; 52)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kişilerin ve toplumun aksak yanlarını yerenlere satirik, acıklı olayları dile getirenlere de dramatik şiir adını veriyoruz. (Sayfa; 90)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Beğendiğiniz bir bölümü sınıfta arkadaşlarınızla dramatize ediniz. (Sayfa; 182)*

Dua : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ dua” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bağ dua değil, çapa ister. (Sayfa; 47)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir sabah olsa diye dua ediyorum; ama daha çok erken, onu da anlıyorum. (Sayfa; 34)*

Dut : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dut” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yanı başlarında bir dut ağacı vardı. (Sayfa; 111)*

Duvar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “duvar, duvara, duvardaki, duvardan, duvarın, duvarlar, duvarlara, duvarları” şeklinde 13 kez

geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir şeyi duyurmak, tanıtmak için hazırlanan ve çoğu resimli olan duvar ilanlarına afiş denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 220)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Duvardaki resmi sen mi yaptın? (Sayfa; 158)*

Dünya : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dünya, dünyada, dünyadaki, dünyadan, dünyalarını, dünyamız, dünyamızda, dünyamızı, dünyanın, dünyası, dünyasına, dünyasında, dünyasını, dünyayı” şeklinde 62 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun dünyasında kin yoktur. (Sayfa; 173)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türk ulusunun geleceği ve dünyadaki yeri konusunda Atatürk'ün inancı nedir? (Sayfa; 42)*

Dürüst : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “dürüst, dürüstlüğe, dürüstlüğü” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Konuşma tartışma alanında, bundan başka her türlü kural dürüstlüğe aykırıdır. (Sayfa; 28)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dürüst adam, dürüstlüğü en yakınlarına karşı dahi müdafaa edebilen adamdır. (Sayfa; 115)* Zarf (aynı zamanda ikileme) görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hadi, doğru dürüst at bakalım. (Sayfa; 178)*

Düşman : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “düşman, düşmana, düşmanı, düşmanın, düşmanlar” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitap yazılı söz, söz dile gelmiş düşünce, düşünce de insanın ta kendisi olduğuna göre kitap düşmanı insan düşmanı demektir. (Sayfa; 71)*

Ecel : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ecelin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kolları çözmek için ecelin kuvveti bile az gelirdi. (Sayfa; 132)*

Eczane : Arapça ve Farsça birleşik sözcük olan kelime ders kitabında “eczaneye, eczanenin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eczanenin tam karşısında bir pastacıya girdiler, vitrinin yanında boş bir masaya oturdular. (Sayfa; 102)*

Edat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “edat, edatı, edatıdır, edatını, edatıyla, edatlar, edatlardan, edattır” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Akşama doğru size geleceğiz." cümlesindeki edat öbeğini göstererek görevini belirtiniz. (Sayfa; 78)*

Edebî : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “edebî” şeklinde 6 kez

geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eğlenti, kültür, edebî, mâni, toplum bilimi, harç, yozlaşmak, veri sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 22)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ünlü kişilerin, özellikle yazarların, şairlerin birbirlerine yazdıkları böyle özel mektuplara edebî mektup denir. (Sayfa; 95)*

Edebiyat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “edebiyat, edebiyata, edebiyatçıları, edebiyatçılarımız, edebiyatı, edebiyatımızda, edebiyatımızdaki, edebiyatımızı, edebiyatımızın, edebiyatın, edebiyatında, edebiyatından, edebiyatını, edebiyatının, edebiyatla, edebiyatta” şeklinde 38 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Edebiyata karşı ilgi sizde ne zaman başladı ? (Sayfa; 137)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okuduğunuz yazıda, deneme ve eleştirileriyle ünlenmiş yazarlarımızdan biri olan Nurullah Ataç'ın edebiyatımızdaki yeri, çalışmaları ve kişiliğiyle ilgili değerlendirmelerde bulunuluyor. (Sayfa; 232)*

Edep : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “edep, edepsizlik” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türklerde güzellik, sevimlilik, edep, tatlılık, büyükleri ağırlamak, sadelik, sözünü yerine getirmek, yiğitlik, mertlik, övünmemek gibi övülmeye değer sayısız faziletler görülmektedir...” (Sayfa; 58)*

Efendi : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “efendi, efendim, efendimiz, efendisi” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Tutsak olanın bir efendisi var ancak. Tutkusu olanın, çıkarlarına yararlı sandığı kaç kişi varsa o kadar efendisi oluyor." demiş La Bruere (La Bruyer). (Sayfa; 222)*

Efsane : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “efsaneler” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnançlar, gelenekler, görenekler, töreler, edebî ürünler (masallar, türküler, mâniler, ninniler, efsaneler...), halk müziği, hepsi folklorun maddi ya da manevi belirtileridir. (Sayfa; 24)*

Eğer : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “eğer” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eğer bundan bir sene sonra hayatını kazanmayı ve yüz dolar da biriktirmeyi başarırsa diğer üç arkadaş ona üç yüz dolar versin! (Sayfa; 206)*

Ekip : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ekibinde, ekipte” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şimdiye dek bir halk oyunları ekibinde görev aldınız mı?* (Sayfa; 21)

Ekonomi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ekonomik, ekonomisi” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okul sayesinde, okulun vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milleti, Türk sanatı, ekonomisi, Türk şiir ve edebiyatı bütün güzellikleriyle gelişir.* (Sayfa; 80) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öncelikle toplumun ekonomik sorunlarını saptamalıyız.* (Sayfa; 252)

Elbette : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “elbet, elbette” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onlar elbette çoktandır yok olmuşlardı.* (Sayfa; 132)

Elbise : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “elbiselerini” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üç arkadaş, biçarenin elbiselerini bir paket yaparak onu orada Hazreti Âdem kıyafetinde bırakıp giderler.* (Sayfa; 206)

Elektrik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “elektriğe, elektriğimiz, elektriğin, elektrik” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir transatlantik makinesinin nefes borularında yürüyen kuvvete buhar, bir ampulün örümcek ağı kadar maharetle örülmüş tellerinin ince mimarisi içinde parlayan ışığa elektrik adını koyarak tabiata layık olmadığı bir paye vermiş oluyoruz.* (Sayfa; 226)

Elhamdülillah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “elhamdülillah” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Elhamdülillah paramız var.* (Sayfa; 73)

Emanet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ emanet” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tekmil otobüs halkının canı bana emanet!.* (Sayfa; 215) Yardımcı eylemle kurulan birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çocuklarımızı kimlere emanet ediyoruz?* (Sayfa; 72)

Emir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “emir, emirlerine, emri, emrime” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her şeyimizi emirlerine verelim; ama düşüncemiz bize kalsın. (Sayfa; 49)*

Emmi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “emmi, emmine” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben Ali Osman emmine tembih ederim, bir şey olursa koşar gelir, sana yardım eder. (Sayfa; 33)*

Emsal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “emsal, emsali” şeklinde iki kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. (Sayfa; 227)*

Endişe : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “endişeli” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hep böyle endişeli ve kaygılı mısınız? (Sayfa; 65)*

Enerji : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “enerjik, enerjisi, enerjiye” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tükenmez bir enerjisi vardı. (Sayfa; 214)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra sözlerine bir kılıç keskinliği vermek ister gibi en enerjik sesiyle devam etti. (Sayfa; 201)*

Engizisyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “engizisyon” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okullarımız engizisyon mahkemelerine döndü. (Sayfa; 73)*

Epik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “epik” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sevgi, özlem gibi duyguları dile getirenlere lirik, kahramanlık olaylarını anlatanlara epik, doğa güzelliklerini anlatanlara pastoral, öğretici amaç taşıyanlara didaktik şiir diyoruz. (Sayfa; 90)*

Esas : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “esas, esastan” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Olay ne kadar uzak olursa olsun bu esastan şaşmamak lazımdır." sözleri, onun bu yüce sevgisinin bir kanıtıdır. (Sayfa; 173)*

Eser : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “eser, eserde, eserdir, eseri, eseridir, eserin, eserinde, eserinden, eserini, eserinin, eseriydi, eseriyle, eserler, eserleri,

eserleridir” şeklinde 31 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevlana'nın büyük düşünce eseri Mesnevi'sidir. (Sayfa; 191)*

Esmer : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “esmerleşiyordu” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dışarıda yağmur olanca hızı ile devam ediyor, kül rengi aydınlık gitgide esmerleşiyordu. (Sayfa; 132)*

Espri : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “esprili” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böylece zamanı iyi kullanmamanın günlük yaşayışa yansıması esprili bir dille anlatılmakta ve okuyucular uyarılmaktadır. (Sayfa; 16)*

Eşkıya : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ eşkıyalık, eşkıyalar” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Makedonya'da Eşkıyalık Tarihi ve Son Osmanlı Yönetimi" adlı anıları yayımlanmıştır. (Sayfa; 204)*

Eşref : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “eşref” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Eşref Saat, Ümit Dünyası, Aile Sohbetleri" başlıca kitaplarındandır. (Sayfa; 117)*

Eşya : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “eşyalar, eşyaları, eşyalarımızı, eşyalarının” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eşyalarımızı kamarlarda bırakarak bir otomobile bindik ve otele doğrulduk. (Sayfa; 160)*

Etraf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “etrafına, etrafında” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevlana, öğrencilerine bir hocadan çok, bir mürşit gibi davranıyor; etrafına topladığı seçkin kişilere pek aydın ufuklar gösteriyor, Türk hakanını ve vezirini bile aydınlatmaya çalışıyordu. (Sayfa; 190)*

Evlat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “evladı, evladım, evladız, evlat, evlatlarımız, evlatlarından, evlatlarını, evlatlarınız, evlatlığı” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. (Sayfa; 173)*

Evvel : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “evvel” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *On sene evvel bir küçük odadan*

ibaret olan bu gördüğünüz koca fabrikayı yaparken şunu ispat etmek istedim. (Sayfa; 121)

Eylül : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “eylül” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ağustos-eylül aylarında çeltikler tane bağlamaya başladığı zaman günlerce köye gitmediğimiz olurdu. (Sayfa; 33)*

Eyvah : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “eyvah” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İlk cümlede geçen oh sözcüğü bir sevinmeyi, ikinci cümledeki eyvah sözcüğü bir üzüntüyü, son cümledeki vah vah da bir acımayı dile getiriyor. (Sayfa; 188)* Ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eyvah, cüzdanımı düşürmüştüm! (Sayfa; 188)*

Ezber : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ezberleyerek” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Âşık Veysel'in bir şiirini bulup ezberleyerek sınıfta arkadaşlarınıza okuyunuz. (Sayfa; 146)*

Faaliyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “faaliyet,faaliyetler” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu amaçla bütün faaliyetler bilim ve teknolojinin temeline oturtulmalı, bilim ve teknolojinin hudutları daima genişletilmelidir. (Sayfa; 245)*

Fabl : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fablını” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Karga ile Tilki" fablını bularak okuyunuz. (Sayfa; 184)*

Fabrika : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fabrika, fabrikada, fabrikadan, fabrikalarda, fabrikanın, fabrikasında, fabrikasını, fabrikaya, fabrikayı, fabrikayla” şeklinde 28 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lokantalarda bulaşık yıkadı, ev döşemelerini sildi, doklarda ve fabrikalarda çalıştı. (Sayfa; 52)*

Facia : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “facia” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Salih'e, "İnme trenden, al başını git." dedirten facia başlıyordu. (Sayfa; 132)*

Fakat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fakat” şeklinde 26 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onu birkaç kez uyardım; fakat hiç aldırış etmedi. (Sayfa; 158)*

Fakir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fakir, fakirinden” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakirinde refah / Hastasında sağlık / Sorulsa çocuk bahçesi derim / Karşıdaki mezarlık. (Sayfa; 235)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakir ihtiyar, yoğurt almış; eve dönermiş. (Sayfa; 217)*

Fakülte : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fakülte, fakülteler, fakültesi, fakültesinde” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile Marmara Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. (Sayfa; 248)*

Fanila : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fanila” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Havalar sertleşti, içime bir fanila giysem iyi olacak. (Sayfa; 49)*

Fare : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fareler, farelerden” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mayısla sıvayıp farelerden koruduk. (Sayfa; 168)*

Fark : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fark, farkı, farkındaydı, farkını, farklar, farklı, farklıdır, farklılıklar, farksızdı” şeklinde 55 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Juana heyecanının farkındaydı; ama bir ses çıkarmıyor, başka yere bakıyor gibi görünüyordu. (Sayfa; 84)* Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendi içinde farklı öğelere sahip olan bu bağımsız cümleler arasında, herhangi bir öge ortaklığı bulunmadığı gibi anlamca bir bağlılık da yoktur. (Sayfa; 208)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Parçada benzetmeye sıkça yer verildiğini fark etmişsinizdir. (Sayfa; 86)*

Fatura : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fatura” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Banka ve benzeri kurumlarda senet, fatura, fiş vb belgelerde sayılar nasıl yazılır? Niçin ? (Sayfa; 165)*

Fayda : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fayda, faydalanmasına, faydasız” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Canım, bütün gıdayı kendine çekip alıyor, öbür tarafın faydalanmasına engel oluyor, görmüyor musunuz? (Sayfa; 179)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Fikirler anlamsız, mantıksız, boş sözlerle dolu olursa o fikirler hastalıktır. Aynı şekilde sosyal hayat akıl ve*

mantıktan uzak, faydasız ve zararlı birtakım inançlar ve geleneklerle dolu olursa felce uğrar." (Sayfa; 248)

Fayton : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fayton, faytondan” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öteki -babasının ölümünü Şam'da iken haber alan Salih- işte şimdi artık ihtiyar bir dulun sessizliği ve yoksulluğu ile dolan o evin kapısı önünde faytondan iniyordu.* (Sayfa; 131)

Fazilet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ faziletler” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türklerde güzellik, sevimlilik, edep, tatlılık, büyükleri ağırlamak, sadelik, sözünü yerine getirmek, yiğitlik, mertlik, övünmemek gibi övülmeye değer sayısız faziletler görülmektedir...* (Sayfa; 58)

Fazla : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fazla, fazladır, fazlasıyla” şeklinde 29 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çevirileri de oldukça fazladır.* (Sayfa; 189) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fazla ıyık gözleri yorar.* (Sayfa; 112) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu uzun yolculuk, gerçekten seni fazlasıyla yormuş.* (Sayfa; 214)

Feda : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “feda, fedai, fedaiyiz” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hepimiz senin için fedaiyiz.* (Sayfa; 174) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sana her şey feda olsun.* (Sayfa; 174)

Felaket : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “felaket, felaketti” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Felaket veya mutluluk getirsin, iyi veya kötü olsun, daima gerçekten ayrılmayacağız.* (Sayfa; 248)

Felç : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “felce” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aynı şekilde sosyal hayat akıl ve mantıktan uzak, faydasız ve zararlı birtakım inançlar ve geleneklerle dolu olursa felce uğrar.* (Sayfa; 248)

Fen : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fen, fendir, fenne, fennin ” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Elinde bir fen aleti tutan adamın her türlü güzellik hislerinden mahrum, kaba ve fena olması lazım gelmez.* (Sayfa; 121)

Fena : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fena, fenalık, fenalıkları” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nasıl ediyoruz bu fenalıkları biliyor musunuz?* (Sayfa; 114) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Uf, dişim yine çok fena ağrıyor!* (Sayfa; 188) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zaman zaman, dostlarımıza çok fenalık ediyoruz.* (Sayfa; 114)

Fener : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fener, fenerin, fenerle, fenerleri” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düşünün, bu cadde otuz beş kilometre uzunluğundadır ve sabaha kadar bütün fenerleri yanar.* (Sayfa; 160)

Fert : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ferdinin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *“Bu hayat, ancak ilim ve fen ile olur. İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve her millet ferdinin kafasına koyacağız.” sözleri de Atatürk'ündür.* (Sayfa; 245)

Fesat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fesadına, fesat” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Caka, özümsemek, erişmek, fesat, sağduyu sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 8) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nasıl abur cubur yiyen mide fesadına uğrarsa, her eline geçen kitabı rastgele okuyan, sindirmeden okuyan kimse de giderek kafa fesadına uğrar.* (Sayfa; 10)

Fetih : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fethetti” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fatih Sultan Mehmet, 29 mayıs 1453'te İstanbul'u fethetti.* (Sayfa; 252)

Fıkra : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fıkra, fıkralar, fıkralara, fıkralarda, fıkralardan, fıkraları, fıkralarımız, fıkralarımızı, fıkralarımızın, fıkralarıyla, fıkralarla, fıkrasından, fıkrasını” şeklinde 36 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güncel konularla ilgili kişisel görüş ve düşünceleri belirtmek amacıyla yazılan bu tür gazete ve dergi yazılarına fıkra diyoruz.* (Sayfa; 9)

Fındık : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “findık” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir gün nehirler gibi çağlayarak derinden / Elma bahçelerinden, findık bahçelerinden.* (Sayfa; 1)

Fırça : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fırça, fırçalıyor musun?”

şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hamam sahibine işi anlatır, böyle bir iddiaya girdiğini söyler, kendisine bir ay içinde parası ödenmek üzere bir mayo, bir kutu boya, iki fırça bulmasını rica eder ve hemen o gün hamama girip çıkanların kunduralarını boyamaya başlar. (Sayfa; 206)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dişlerini düzenli olarak fırçalıyor musun? (Sayfa; 50)*

Fırın : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fırını” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Topyeri ile Çobankaya'nın arasındaki Tekke Deresi'ni bir üçgenin tabanı gibi kapatan Taşoluk Sokağı; iki fırını, bir bakkalı, bahçeli ve iki, üç katlı evleri ile Ak-Şehir'in gözde semtlerinden biri idi. (Sayfa; 131)*

Fırka : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fırka, fırkasının” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Fırkasının büyük kongresinde okuduğu bu eser, Türk tarih ve edebiyatı için eşsiz bir kaynaktır. (Sayfa; 128)*

Fırsat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fırsat, fırsatçı, fırsatını” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kentten kente, ilden ile, ülkeden ülkeye gider; şanıma layık parlak konular, doktorlukta keşfettiğim o büyük ve güzel sırları denemek fırsatını bana verebilecek, durumlarıyla ilgilenmeye değer hastalar ararım. (Sayfa; 178)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rastlantılar, fırsatçı davranışlar, eş dost desteklemesi, bazı kişileri uygun düşmedikleri makamlara getirebilir...(Sayfa; 213)*

Fırtına : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fırtına” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Havanın durumuna bakılırsa yakında fırtına patlayacak. (Sayfa; 110)*

Fidan : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fidan, fidanı, fidanken” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tarlam sana üç yüz fidan aşlasam, Tarla coşar, fidan coşar, el coşar. (Sayfa; 144)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fidanken ağaç yaptık. (Sayfa; 168)*

Fiil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fiil, filde, fiilden, fiildir, fiile, fiili, fiilidir, fiilimsi, fiilimsilerdir, fiilimsilerin, fiilimsiyi, fiilimsiyle, fiilin, fiilinde, fiilini, fiilinin, fiille, fiiller, fiillerden, fiillerdendir, fiillere, fiilleri, fiilleridir,

fiillerin, fiillerinden, fiillerine, fiillerini, fiillerinin, fiilleriyle, fiillerle” şeklinde 289 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Gözyaşlarınızı dindiriniz."* cümlesindeki *"dindiriniz"* filinin kip ve kişisini belirtiniz. (Sayfa; 176) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu tür birleşik fiillere yardımcı fiillerle oluşmuş birleşik fiil denir.* (Sayfa; 124)

Fikir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fikir, fikirde, fikirler, fikirlerden, fikri, fikrî, fikrine, fikrini, fikrinin” şeklinde 24 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1244'te Konya'ya gelen Tebrizli Şemsettin Mehmet adında yüksek fikir ve duygulara sahip bir derviş, Mevlana'nın hayatını tamamen değiştirdi.* (Sayfa; 190)

Filan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “filan” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zamir görevinde kullanılmıştır. Ör. *Örneğin tuvalete filan gitmem gerekse de izin yok mu?* (Sayfa; 14)

Filiz : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “filizlenir, filizlenirler, filizlenmek” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *“Bunlar zalimliğin, zorbalığın, dönecliğin asıl tohumları, kökleridir; çocukta filizlenirler...”* cümlesinde geçen *“filizlenmek”* sözcüğü; gelişmeye, büyümeye başlamak” anlamında kullanılmıştır. (Sayfa; 240) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu sevgi ve sıcaklık dolu ortamda bilgilerimiz filizlenir, davranışlarımız biçimlenir.* (Sayfa; 49)

Film : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “film, filmini” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir romanı okumayı mı, yoksa o romanın filmini izlemeyi mi yeğlersiniz?* (Sayfa; 83)

Fiş : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fiş, fişlere” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Not almada en iyi yol, fiş adını verdiğimiz küçük kâğıt parçaları kullanmaktır.* (Sayfa; 56)

Fiyat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fiyatı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Romanla ilgili bilgi : 1. Adı 2. Yazarı (varsa çevireni) 3. Yayınevi, basıldığı yer ve yılı 4. Sayfa sayısı 5. Fiyatı.* (Sayfa; 135)

Fizik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fizik, fiziksel” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebir, fizik meselelerini halletmek, bana sonraları bir şiiri bitirince duyduğum sevince benzer bir keyif verirdi. (Sayfa; 138)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnsanların dış özelliklerini anlatan portrelere fiziksel portre, iç özelliklerini (alışkanlıklarını, davranışlarını, huyunu, düşünce ve duygularını...) anlatan portrelere de ruhsal portre adı verilir. (Sayfa; 104)*

Folklor : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “folklor,folklor, folklorun, folklorunu” şeklinde 47 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk fıkralarımız eşsiz folklor zenginliğimizdir. (Sayfa; 119)*

Fotoğraf : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “fotoğraflarla” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Röportajlar, gazete ve dergilerde yayımlanmak amacıyla hazırlanan, çoğunlukla da fotoğraflarla desteklenmiş yazılardır. (Sayfa; 151)*

Frank : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “frangı, frank” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Evden çıkarken kocasından bin frank istediğini ,bu parayı çantasına koyduğunu hatırlıyordu. (Sayfa; 102)*

Fren : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “frene, frenleri” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Virajlı yollardan inerken frenleri, vitesi almayı savsatmıyor; hızı otuz kilometrenin üstüne çıkarmıyordu. (Sayfa; 215)*

Futbol : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “futbolcular, futbolu” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu takımda en güzel futbolu sen oynuyorsun. (Sayfa; 249)*

Gaflet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gaflet, gaflettir” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. (Sayfa; 227)*

Galibiyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “galibiyetin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstiklal ve cumhuriyetine*

kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. (Sayfa; 227)

Garip : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “garip, garipse” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Senin bu garip davranışlarını görmüyorum sanma. (Sayfa; 22)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fiil türeten yapım eklerinden bazıları şunlardır : -se : önemse-, garipse-, susa- ... (Sayfa; 24)*

Garp : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ garpta” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Radyo Konferansları, Garpta Hayat" gibi kitapları vardır. (Sayfa; 209)*

Garson : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “garson, garsona” şeklinde iki kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Garson koşar adımlarla yanımıza geldi. (Sayfa; 163)*

Gayet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gayet” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gayet usta bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, belediye hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim. (Sayfa; 120)*

Gayri : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gayri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zati, eğleşmek, gayri, mayıs, servi sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 169)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gayri benim yaşamam fazla. (Sayfa; 168)*

Gazete : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gazete, gazeteci, gazetecileri, gazeteden, gazeteler, gazetelerde, gazetelerdeki, gazetelerden, gazetelere, gazetelerin, gazetelerinde, gazetes, gazeteye, gazeteyi” şeklinde 53 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Edebiyatın değişik alanlarıyla ilgili yazıları, çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. (Sayfa; 189)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oluşan geleneğe uyularak gazetelerdeki haber ve yazı başlıkları genellikle bu biçimde yazılmaktadır. (Sayfa; 77)*

Geometri : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “geometri, geometriye” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün bir başka eseri de geometri kitabıdır. (Sayfa; 128)*

Gıda : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gıda, gıdasını, gıdayı” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Peki, gıda olarak neler veriyor doktorunuz size? (Sayfa; 179)*

Gram : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gram” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çaydanlığın içinde bir gram su bile kalmamış. (Sayfa; 49)*

Grup : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gruba, grubu, grubunun” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bunun için sınıfınızda konuyu tartışmak amacıyla bir konuşmacı grubu oluşturunuz. (Sayfa; 153)*

Gurbet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gurbet, gurbete, gurbeti” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben gurbette değilim / Gurbet benim içimde. (Sayfa; 111)*

Gurur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gurur, gururuna” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino; gençliğine, gücüne, gururuna dayanarak hiç zorluk çekmeden, suyun altında iki dakika kalabilirdi. (Sayfa; 84)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hayırlı olsun Mehmet ... İnan, ben de gurur duydum senin böyle modern bir onarım atölyesi açmandan. (Sayfa; 14)*

Gümrah : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “gümrah” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çeltik, ark, bent, gümrah, emmi, çoğürlü sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Bütün yaz gümrah bir yeşillik doldurur vadinin içini. (Sayfa; 34)*

Haber : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “haber, haberi, haberin, haberleşme, haberleşmek” şeklinde 19 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Uzakta bulunan kişilerin haberleşmek amacıyla birbirlerine gönderdikleri yazılara mektup denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 95)*

Hac : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hacca, hacı “ şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hacca gitmiş gibi olacaksın de. (Sayfa; 167)*

Hafif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hafif, hafifçe, hafifletme” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Teselli: Acı bir olayı unutturmaya çalışma, acısını hafifletme, avunma, avuntu,avunç. (Sayfa; 193)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Seçilen taslak, kurşun kalem kullanılarak çizgisiz kâğıt üzerine fazla bastırılmadan hafif çizgilerle yerleştirilir. (Sayfa; 197)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de bu sözcüğü "hafifçe dokunmak" anlamında bir cümlede kullanınız. (Sayfa; 201)*

Hafta : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hafta, haftada, haftalar, haftası, haftasında” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okulumuzun açıldığı ilk hafta içerisinde kütüphanenin genel bir temizliği yapılmış, tüm kitaplar gözden geçirilerek kütüphanemiz hizmete hazır duruma getirilmiştir. (Sayfa; 243)*

Hain : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “haince, hainlik” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hıyanet: Hainlik, ihanet. (Sayfa; 228)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kadına karşı beslediği sevgi, sonsuz güven birdenbire yıkılmıştı; onun tarafından bu kadar haince, bu kadar küstahça dolandırılmış olmak pek ağrına gitti. (Sayfa; 103)*

Hak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hak” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böylece onlara toplumda hak ettikleri yer verülmüş olur. (Sayfa; 213)*

Hakikat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hakikatsiz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vefasız : Sevgisi çabuk geçen hakikatsiz. (Sayfa; 103)*

Hâkim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hâkim” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rio Belediyesi, bilakis tabii güzelliği hâkim kılmak için fennin, sanatın ve zevkin bütün hükümlerini dinlemiştir. (Sayfa; 161)*

Hâl : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hâl, hâlde, hâle, hâli, hâlinde, hâlindeki, hâlinde, hâlindeydi, hâline” şeklinde 43 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *XIII. yüzyılda Anadolu'da Türkçenin daha ileri bir şiir dili hâline gelememesi yüzünden şiirlerini Farsça söylemiştir.* (Sayfa; 191) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Araba o çamur halindeki tarlanın içinden geçti.* (Sayfa; 49)

Hâlâ : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hâlâ” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mehmet Usta hâlâ anlatıyordu.* (Sayfa; 15)

Hâlbuki : Arapça “Hâl” Türkçe “bu” ve Farsça “ki” kelimelerinin birleşmesiyle meydana gelen sözcük ders kitabında “hâlbuki” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hâlbuki biz; dostlarımızı, onların kızmaları, gücenmeleri pahasına çekip çevirmesini bilseydik, hiçbir kötülük yeşerip dal budak salmak imkânını bulamamış olacaktı.* (Sayfa; 115)

Haliç : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “haliç” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte sağıımızda Üsküdar, karşıda Sarayburnu, içeriye doğru Haliç, arkasında Beyoğlu sırtı o kadar ışıkl ki İstanbul'un kim bilir hangi kuşağa nasip olacak bir şenlik gecesini rüyada görüyor gibiyim.* (Sayfa; 160)

Halk : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “halk, halka, halkı, halkımız, halkın, halkının” şeklinde 59 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cenaze töreninde, Hristiyanlar ve Yahudiler de dâhil, bütün Konya halkı bulundu.* (Sayfa; 190)

Hamam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hamam, hamama, hamamda, hamamın, hamamlarından” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O kadar güzel, o kadar ustaca boyar ki müşterilerin yanı sıra hamamda çalışan kişiler de potinlerini, iskarpinlerini ona boyatırlar.* (Sayfa; 206)

Hamle : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hamle” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atılım: Herhangi bir konuda ilerleme çabası, hamle.* (Sayfa; 232)

Hanedan : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ hanedanından” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anası ise Harzemşahlar hanedanından bir prenestir.* (Sayfa; 190)

Hapis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hapis, hapishaneden, hapse” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir polis onu yakaladı, yargıç da çocuğa otuz gün ağır hapis cezası verdi.* (Sayfa; 51) Birleşik isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Memurlar ve işçiler, burada neşe ile çalışırlar ve akşam, işleri bitince bir hapishaneden çıkar gibi kendilerini sokağa dar atmazlar.* (Sayfa; 121)

Harap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “harap” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Harap: Bitkin, yorgun, perişan.* (Sayfa; 228) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.* (Sayfa; 227)

Hararet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hararetle” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tuzları hakkında doktoruma göstermiş olduğum memnuniyetten dolayı bana hararetle teşekkür ediliyor ve fabrikayı gezmem rica edilerek ikinci gün saat onda, bir otomobilin klinik önünde emrime hazır bulunacağı bildiriliyordu.* (Sayfa; 121)

Harç : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “harcı, harcıyoruz, harç” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Toplum yapısının en sağlam harcı "gelenek"tir.* (Sayfa; 21) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şehrin aydınlığı için tam on iki milyon Fransız frangı harcıyoruz.* (Sayfa; 160)

Hareket : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hareket, harekete, hareketi, hareketini, hareketle, hareketler, hareketleri, hareketlerini, hareketlerle, hareketli” şeklinde 27 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Varlığımızı, bağımsızlığımızı kurtaran bütün iş ve hareketler, milletin ortak fikrinin, arzusunun, azminin meydana getirdiği büyük eserinden başka bir şey değildir.* (Sayfa; 248) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnsanların, hayvanların ve diğer varlıkların hareket durumundaki özelliklerini anlatan bu tür betimlemelere de olay betimlemesi (hareketli varlıkların betimlemesi) diyoruz.* (Sayfa; 86) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Araba hareket etti.* (Sayfa; 216)

Harf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ harf, harfî, harfle, harfleri, harflerin, harflerini, harflerinin, harflerle” şeklinde 36 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başlığı oluşturan sözcüklerin tümünü ya da yalnızca ilk harflerini büyük yazınız.* (Sayfa; 25)

Haricî : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “haricî” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Haricî: Dışla ilgili.* (Sayfa; 228) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dâhilî ve haricî, bedhahların olacaktır.* (Sayfa; 227)

Harikulade : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “harikulade” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lal, midye, yengeç, tazyik, martı, berrak, harikulade, muhteşem sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten bulunuz.* (Sayfa; 85) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino'nun kafasında "inci türküsü"; berrak, zengin, harikulade parlak, gümbür gümbür çalmaya başladı.* (Sayfa; 85)

Harman : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “harman, harmanın” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir teneke tohumluğa, harman kalkımında iki teneke veriyordu.* (Sayfa; 150)

Harp : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “harp” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Harp bu be ana!* (Sayfa; 132)

Hasbihâl : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hasbihâl” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1911 yılında yazdığı "Tabiye Tatbikat Seyahati (Taktik Manevra Gezisi)" ile 1918 yılında yazdığı "Zabit ve Kumandanla Hasbihâl (Subay ve Kumandanla Söyleşi)" de askerî alandaki diğer eserleridir.* (Sayfa; 127)

Hasret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hasret, hasreti” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir cana hasret, bilmezler.* (Sayfa; 148)

Hassa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hassasını” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buhara yürütmek ve elektriğe yanmak hassasını veren kudret insan zekâsıdır.* (Sayfa; 226)

Hasta : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hasta, hastalandığından, hastalar, hastalara, hastalığı, hastalığına, hastalığını, hastalığının, hastalığınız, hastalık, hastalıklar, hastalıklara, hastalıklardan, hastalıkları, hastalıkların, hastalıklarla, hastalıklıdır, hastalıkta, hastalıktan, hastane, hastanede, hastanesi, hastaneye, hastanın, hastası, hastasıdır, hastayı” şeklinde 52 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fikirler anlamsız, mantıksız, boş sözlerle dolu olursa o fikirler hastalıklıdır.* (Sayfa; 248) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hastalandığından doktor çağırması.* (Sayfa; 181)

Haşmet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “”haşmetli” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Görkemli: Göz alıcı ve gösterişli, haşmetli.* (Sayfa; 34)

Hat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hatlarıyla” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu bölümde, "Paydos" adlı tiyatro yapıtının okuduğunuz metne kadar olan kısmı ana hatlarıyla kısaca anlatılmıştır.* (Sayfa; 77)

Hata : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hata, hatalara, hatalarına” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Herkes hata yapabilir; fakat ancak ahmaklar hatalarına bağlı kalırlar.* (Sayfa; 183)

Hatır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hatır, hatırımda, hatırıma, hatırladığından, hatırladıkça, hatırlanıyor, hatırlarsınız, hatırlasın, hatırlıyordu, hatırlıyorum” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bazı konularda konuşurken ise (tanışma, tanıştırma, hatır sorma, telefonla konuşma vb. bir ön hazırlık gerekmez.* (Sayfa; 45) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatırladıkça yüreğim sızlar abi...* (Sayfa; 217) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öyle şehirler vardır ki her görüşte onu yeniden hatırlarsınız.* (Sayfa; 160)

Hatıra : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hatıra, hatıranızı” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kişilerin başından geçen ya da tanık oldukları olayları anlatan böyle yazılara anı (hatıra) diyoruz.* (Sayfa; 35)

Hatta : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hatta” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her gün on, hatta on beş saat kitap okumaya başladı. (Sayfa; 52)*

Hav : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hav, havi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Elinde havi dökülmüş demode astragan bir çanta ve bunu tutan elinin baş parmağında ufak bir eldiven deliği göze çarpıyordu. (Sayfa; 101)*

Hava : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hava, havalar, havalarda, havanın, havası, havasında, havasını” şeklinde 33 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Havanın durumuna bakılırsa yakında fırtına patlayacak. (Sayfa; 110)*

Havuz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “havuzunda” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hamamın büyük havuzunda yüzüp şakalaşırken içlerinden biri şöyle der: ... (Sayfa; 206)*

Hayal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hayal, hayalci, hayaletleri, hayallemesinin, hayaller, hayalleri, hayallerle” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte burada olduğu gibi sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal gücüne bırakıldığını göstermek ya da ifadeye güç katmak için üç nokta (...) konulur. (Sayfa; 19)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anadolu köylüsü nisanın gelmesiyle neleri hayal etmeye başlar? (Sayfa; 194)*

Hayat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hayat, hayata, hayatı, hayatımıza, hayatımızda, hayatın, hayatında, hayatındaki, hayatını, hayatınıza, hayatta, hayattaki” şeklinde 45 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okumayı sevmek, hayatta can sıkıcı saatleri en güzel saatlerle değiştirmektir. (Sayfa; 12)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Roman okumak, gerçek hayattaki insanları tanımanıza nasıl yardımcı olabilir? (Sayfa; 135)*

Hayır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hayır, hayırlı” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ona kızacak mısınız? Kuşkusuz ki hayır. Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Emme bu iş, hayırlı bir iş Durmuş Dayı. (Sayfa; 166)*

Hayran : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hayranlarını, hayranlarının, hayranlığı” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kralların şaştığım tarafı, hayranlarının bu kadar bol olmasıdır.* (Sayfa; 49)

Hayret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hayret, hayretinden, hayretle” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güvertede herkes zevk ve hayret içinde.* (Sayfa; 160) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Matilt yalnız kalınca,yiyip içtikleri şeylerin parasını vermeyi düşündü, çantasını açtı, hayretle durdu.* (Sayfa; 102).

Hayvan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hayvan, hayvancağız, hayvancılık, hayvandır, hayvanı, hayvanlar, hayvanları, hayvanların” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Geçim kaynaklarından biri de hayvancılık olan Orta Anadolu insanı, nisanın gelişinden niçin hoşnuttur?* (Sayfa; 194)

Hazır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hazır, hazırladığı, hazırladığınız, hazırladık, hazırlama, hazırlamak, hazırlamalıdır, hazırlamamız, hazırlamıştır, hazırlanadursun, hazırlanan, hazırlanır, hazırlanmak, hazırlanması, hazırlasın, hazırlayabilirsiniz, hazırlayacağız, hazırlayan, hazırlayınız, hazırlayıp, hazırlık, hazırlıklı, hazırlıksız, hazırlıyor” şeklinde 65 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hazırlık çalışmaları.* (Sayfa; 1) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir önceki yazı dersinde hazırladığınız afiş taslağını seçtiğiniz uçlarla yazınız.* (Sayfa; 225) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Milliyet, Öncü, Hürriyet ve Dünya gazetelerinde çalışmış, televizyon programları hazırlayıp sunmuştu.* (Sayfa; 20) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazılacak blok yazının taslakları hazırlanır.* (Sayfa; 197)_ Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İlaçlarım hazır olmuştur herhalde.* (Sayfa; 102)

Hazine : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hazine, hazineden, hazinelerini, hazinendir, hazinesi, hazinesidir” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitap, insan için bir bilgi hazinesidir.* (Sayfa; 228)

Haziran : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “haziran” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *21 Haziran 1934'te çıkarılan bir yasayla herkese soyadı alma zorunluluğu getirildi.* (Sayfa; 252)

Hazret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hazreti, hazretleri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üç arkadaş, biçarenin elbiselerini bir paket yaparak onu orada Hazreti Âdem kıyafetinde bırakıp giderler. (Sayfa; 206)*

Hece : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hece, hecede, heceden, heceler, hecelerden, hecelerini, hecelerle, heceli, hecenin, heceye” şeklinde 22 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İlk dörtlükteki dizelerin hecelerini sayınız. (Sayfa; 2)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Örnekte de görüldüğü gibi sözcüklerde vurgu genellikle son hecede bulunur ve tek heceli sözcüklerde sözcük vurgusu olmaz. (Sayfa; 43)*

Hedef : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hedefe, hedefini, hedefiniz” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir ileri! (Sayfa; 44)*

Hekim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hekimler” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Keşke bütün bu saydığım hastalıklara tutulmuş olsaydınız, bütün hekimler sizi bırakıp gitmiş olsalardı, ümitsizlik içinde can çekişirken bulsaydım sizi de, ilaçlarımın ne kadar etkili olduğunu, size hizmet etmeye nasıl can attığımı görseydiniz. (Sayfa; 178)*

Helal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “helalleşmeye” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yolcu olanlar, kucaklarında tuttukları heybe ve torbaları yere koyup kendilerini uğurlamağa gelenlerle helalleşmeye başladılar. (Sayfa; 216)*

Helva : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “helvası” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra, çok sulu olan kanınızı koyulaştırmak için âlâsından besili sığır eti, yağlı Hollanda peyniri, bol bol ırmık ve pirinç yiyeceksiniz; pekiştirip kıvama getirmek için de kestane ile koz helvası. (Sayfa; 179)*

Hem : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hem” şeklinde 69 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böylece hem seyirciler eğlendirilmiş hem de hoşlanılmayan durumlar eleştirilerek ortaya konulmuş olur. (Sayfa; 180)*

Hemen : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hemen” şeklinde 32 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yolun üzerinde heybesi sırtında bir köylü ya da başıboş bir hayvan gördü mü hemen gazı kesiyor, hızı azaltıyordu.* (Sayfa; 215)

Hendek : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hendek” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dün Ankaralı kamyon şoförü de Hendek yolunda bunun gibi seksenle sollamayaydı önündeki arabayı, yapmazdı o kazayı.* (Sayfa; 215)

Henüz : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “henüz” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Henüz" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?* (Sayfa; 250) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Henüz sizden bir yanıt gelmedi.* (Sayfa; 250)

Hep : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hep, hepimiz” şeklinde 18 kez geçmektedir. Kitapta zamir görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hepimiz yazı ödevimizi hazırlardık ama, öğretmen sadece onun yazdığını sınıfta okunmaya, kendisi için de dinlemeye değer bulurdu.* (Sayfa; 138) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Deminden beri bana hep seni övüyor.* (Sayfa; 200)

Her : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “her” şeklinde 71 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazar, okuduğunuz yazıda hemen her gün rastladığımız insan tiplerinden örnekler sergiliyor.* (Sayfa; 223)

Herkes : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “herkes, herkesçe, herkese, herkesin” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta zamir görevinde kullanılmıştır. Ör. *Herkes her şeyi yapar amma, ben öğretmenlikten vazgeçemem.* (Sayfa; 73)

Hesap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hesap, hesaplamış, hesaplamıştı” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Parayı aldı,hesap pusulasını ödedi.* (Sayfa; 103) Kitapta fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her şeyi önceden hesaplamıştı.* (Sayfa; 136)

Heybe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “heybe, heybesi, heybeyi” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biz de kısmet burdadır dedik, heybeyi omuzlayıp koyulduk...* (Sayfa; 150)

Heybet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “heybetli” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Heybetli : Büyük, ulu, azametli, saygı uyandıran. (Sayfa; 217)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birden, otobüs şoförü, boylanmış gibi heybetli göründü bana. (Sayfa; 217)*

Heyecan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “heyecan, heyecandan, heyecanı, heyecanının, heyecanıyla, heyecanla, heyecanlandı, heyecanlanıyor, heyecanlanıyorum, heyecanlar” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Juana heyecanının farkındaydı; ama bir ses çıkarmıyor, başka yere bakıyor gibi görünüyordu. (Sayfa; 84)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çocuk heyecanla ileri atıldı. (Sayfa; 141)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir topluluk karşısında konuşurken çok heyecanlanıyorum. (Sayfa; 213)*

Heykel : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “heykelinizi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düşünmelisiniz ki eğer ölürseniz heykelinizi paramparça ederler. (Sayfa; 229)*

Hısım : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hısım” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hısım akrabası mı var cezaevinde? (Sayfa; 216)*

Hıyanet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hıyanet” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. (Sayfa; 227)*

Hiç : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hiç, hiçten” şeklinde 43 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu ses bana hiç yabancı gelmiyor. (Sayfa; 112)*

Hikâye : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hikâye, hikâyeciklerdir, hikâyeler, hikâyelerin, hikâyesi, hikâyeyi” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gerçek ya da gerçeğe uygun olarak zihinde tasarlanmış olayları anlatan bu tür yazılara öykü (hikâye) diyoruz. (Sayfa; 16)*

Hile : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hile” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve*

memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. (Sayfa; 227) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Para çalmak, hile yapmak, adam dolandırmak, birinin ayağını kaydırıp yerini kapmaktan; sırtında yumurta satmak, yapılara taş taşımak, fabrikalarda işçi olmak, kundura boyacılığı yaparak namusu ile hayatını kazanmak bin kat iyidir. (Sayfa; 205)

His : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “his, hisle, hisleri, hislerinden, hisseden, hissediyor, hissediyorsunuz, hissetmek, hissetmekte, hissetmeye, hissetti, hissettiğini, hissettiniz” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Elinde bir fen aleti tutan adamın her türlü güzellik hislerinden mahrum, kaba ve fena olması lazım gelmez. (Sayfa; 121)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir tencere kapağını zıplatan buharın dağlan devirebileceğim hisseden Papen, insan denilen alelade pehlivanın Herkül kıratında bir Tanrı kudreti alabilmesinin en büyük sırrını yakaladı. (Sayfa; 226)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu konuda neler hissettiğini bilmek istedim. (Sayfa; 158)*

Hisar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hisar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Görüş, Varlık, Türk Dili, Hisar dergilerinde çeşitli yazıları yayımlanmıştır. (Sayfa; 70)*

Hitap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hitabe, hitabesi, hitabesinden, hitabesini, hitabın, hitap, hitapla, hitaplardan, hitaptan” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mektupta hitabın nasıl yazıldığına ve hitaptan sonra hangi noktalama işaretinin kullanıldığına dikkat ediniz. (Sayfa; 97)*

Hiza : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hizasına, hizasında” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatıra düşkünün kaptan, ta sular dizlerini geçip göğsü hizasına gelinceye kadar yazmaya devam ediyor da defterini başının üstünden bir yolcuya uzatıp Azrail'e teslim oluyor. (Sayfa; 138)*

Hizmet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hizmet, hizmetçi, hizmete, hizmetinize” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendimi size takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim. Sizin hizmetinize memurum. (Sayfa; 160)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bunun üzerine, hizmetçi kız Toniette (Tuvanet), bir doktor kılığına girerek Argan'ı muayeneye gelir. (Sayfa; 177)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Keşke*

bütün bu saydığım hastalıklara tutulmuş olsaydınız, bütün hekimler sizi bırakıp gitmiş olsalardı, ümitsizlik içinde can çekişirken bulsaydım sizi de, ilaçlarımın ne kadar etkili olduğunu, size hizmet etmeye nasıl can attığımı görseydiniz. (Sayfa; 178)

Hoca : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hoca, hocadan, hocadır, hocamız, hocanın, hocaya” şeklinde 19 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gerçekten, alışkanlık pek yaman bir hocadır ve hiç şakası yoktur. (Sayfa; 239)*

Horoz : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “horoz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çil horoz, paçalı tavuk, Raziye adını taktığı kar gibi beyaz, tombul ve takkeli tavuk, sonra daha başkaları... (Sayfa; 132)*

Hoş : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hoş, hoşça, hoşgörü, hoşgörülü, hoşlanani, hoşlandığı, hoşlanılmayan, hoşlanır, hoşlanıyor, hoşlanıyorsunuz, hoşlanmadığını, hoşlanmam, hoşlanmazdınız, hoşlanmıyor, hoşnut, hoşnutsuzluğuna, hoşnuttur, hoşuma, hoşuna, hoşunuza,” şeklinde 49 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adam, köydeki yaşantısından niçin hoşnut değildir? (Sayfa; 151)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hoşgörülü kişiler ön yargılardan kaçınırlar. (Sayfa; 29)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *O belki kırmızıdan hoşlanıyor, siz yeşil seviyorsunuz. (Sayfa; 30)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hoşgörülü olmak ne demektir? (Sayfa; 27)*

Hoşaf : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hoşafi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Akşamları da içimi yumuşatmak için kuru erik hoşafi. (Sayfa; 179)*

Hudut : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hudut, hudutları, hudutlarında” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu amaçla bütün faaliyetler bilim ve teknoloji temeline oturtulmalı, bilim ve teknolojinin hudutları daima genişletilmelidir. (Sayfa; 247)*

Hukuk : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hukuk, hukukçudur, hukukla” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gerçekten, folklorun; tarih, coğrafya, toplum bilimi, hukuk, edebiyat, dil bilimi başta olmak üzere birçok bilimle yakın bir ilişkisi vardır. (Sayfa; 21)*

Husus : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hususlar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yarışma ile ilgili hususlar aşağıya çıkarılmıştır. (Sayfa; 70)*

Huy : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “huydan, huyunu” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yani bu toplumun insanları, yalnız kendilerini bulup başkalarına aldırmamaktan, bütün kötülüklerin anası olan huydan silkinemez. (Sayfa; 39)*

Huzur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “huzur, huzurun, huzurunda” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zaten koskoca bölgenin gün gösteren, umut dağıtan, yüreklere huzur aktaran, gama, kasavete "Git öte!" diyen iki ayı vardır: "nisan, mayıs." (Sayfa; 192)*

Hüküm : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hükümlerini” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yalnız şunu söyleyeyim ki biz nasıl İstanbul'da tabiatı bozmak için elimizden geleni yapmışsak, Rio Belediyesi, bilakis tabii güzelliği hâkim kılmak için fennin, sanatın ve zevkin bütün hükümlerini dinlemiştir. (Sayfa; 161)*

Hükümdar : Arapça ve Farsça birleşik kelime olan sözcük ders kitabında “hükümdar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Daha sonra gelen birçok hükümdar, türbeye ve çevresine birçok bina inşa ettirdiler. (Sayfa; 190)*

Hükümet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hükümetimizin, hükümetleri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben, dil işimizin gidişini beğendiğim gibi hükümetimizin dış ve iç işlerde tutumunu da beğeniyorum. (Sayfa; 94)*

Hürriyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “hürriyet, hürriyetine” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevlana'nın kişi ve fikir hürriyetine verdiği olağanüstü değer, insanoğlunu âdeta kutsal bir varlık derecesine yükseltir. (Sayfa; 191)*

İsrar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ısrar, ısrarcı” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hacı Hüsamettin Bey, bu duruma sıcak bakmaktaysa da kızıyla*

evlenecek kişinin bir bakkal oğlu olması konusunda ısrar etmektedir. (Sayfa; 72)

İstirap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ıstırap” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstirap* ve *düşünceyle kalakalmıştı...* (Sayfa; 102)

İade : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iadelî” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir telgraf çekerken ya da iadelî taahhütlü bir mektup atarken ne gibi belgeler doldurulduğunu araştırınız.* (Sayfa; 96)

İbaret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ibaret, ibaretti” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Klinikte başlıca ilaç, tuz yememekten ibaretti.* (Sayfa; 120) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şimdi Kino, onu açmakta tereddüt gösteriyor; kabuğun aralığından gördüğü parlak cismin bir kabuk parçasından ibaret olmasından korkuyordu.* (Sayfa; 84)

İbret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ibret” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başkalarına ibret olsun diye sana en ağır cezayı vereceklerdir.* (Sayfa; 73)

İcap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “icap” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir fabrikanın da siyah, kirli ve pis kokulu bir yer olması icap etmez.* (Sayfa; 121)

İddia : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iddia, iddiasını, iddiaya, iddiayı” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu özelliği nedeniyle makale bir iddia ve ispat yazısıdır.* (Sayfa; 23) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazar, yazısına Atatürk'ün eğitime çok önem verdiğini iddia ederek başlıyor.* (Sayfa; 60)

İdeal : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ideal, ideali, idealine, idealini, idealist, idealistlik, idealleri, ideallerini” şeklinde 14 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cumhuriyet sonrası yaptığı yenilik hareketleri, çağdaş uygarlık idealine ulaşmanın önemli adımlarıydı.* (Sayfa; 60) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk, her şeyden önce idealist bir devlet adamıydı.* (Sayfa; 60)

İdeoloji : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ideolojisi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'le ilgili olarak da "Kemalist Devrim ve İdeolojisi" adlı kitabı vardır.* (Sayfa; 248)

İfade : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ifade, ifadeler, ifadelerinden, ifadesidir, ifadeye” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bunun yerine, cümleye aynı anlamı kazandıran az kalsın, az kaldı ifadelerinden yararlanılmaktadır. (Sayfa; 123)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk, Türk olmaktan her zaman gurur duymuş ve bunu, "Benim hayatta yegâne onur kaynağım servetim, Türklükten başka bir şey değildir." diyerek ifade etmiştir. (Sayfa; 174)*

İflas : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ iflas” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat o, iflas halindeydi; oda kirasını ödeyecek kadar bile parası yoktu. (Sayfa; 52)*

İhanet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ihamet, ihanettir” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fark etmiyoruz ki dostlarımıza kötü, yanlış, aykırı hareketleri karşısında takındığımız bu koruyucu tavırlar; insanlık, değerbilirlik değil, basbayağı ihanettir, alçaklıktır. (Sayfa; 114)*

İhtimal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ihtimal” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'e göre, "Bir toplum, aynı hedefe bütün kadınları ve erkekleriyle beraber yürümezse sosyal ilerlemesine ve medenileşmesine teknik imkân ve bilimsel ihtimal yoktur... (Sayfa; 80)*

İhtiras : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ihtiras, ihtirası” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Büyük bir yazar olmanın ihtirası içinde çırpınarak "Hazine Adası, Monte Cristo (Monte Kırsto) Kontu" ve "İki Şehrin Hikâyesi" gibi eserleri dikkatle inceledi; birkaç defa okudu ve yazmaya koyuldu. (Sayfa; 52)*

İhtiyaç : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ihtiyacı, ihtiyacın, ihtiyacını ihtiyacıyla, ihtiyaç, ihtiyaçlarını, ihtiyaçsa” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *0 tarihlerde, Türklerin egemenliğindeki uluslar, Türk dilini öğrenmek ihtiyacını duyuyorlardı. (Sayfa; 58)*

İhtiyar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ihtiyar” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hayret! Doksan yaşında ne güzel, ne genç bir ihtiyar. (Sayfa; 178)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öteki -*

babasının ölümünü Şam'da iken haber alan Salih- işte şimdi artık bir ihtiyar dulun sessizliği ve yoksulluğu ile dolan o evin kapısı önünde faytondan iniyordu. (Sayfa; 131)

İhtiyat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ihtiyatlı” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İhtiyatlı: Herhangi bir konuda ileriye düşünerek ölçülü davranan, önlem alan, sakınan. (Sayfa; 85)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino, suyu bulandırmamak için ihtiyatlı hareket ediyordu. (Sayfa; 84)*

İkmal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ikmale” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğrenciliğimde ikmale bile kalmadım. (Sayfa; 137)*

İktidar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iktidar, iktidara, iktidarda” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. (Sayfa; 227)*

İlaç : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ilacıdır, ilaç, ilaçlar, ilaçları, ilaçlarım, ilaçlarımın” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitaplar ruhun ilacıdır.*

İlan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ilan, ilan, ilanından, ilanlarına” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir olayı veya bir durumu bildirmek amacıyla yazılıp duvarlara asılan ya da gazetelerde yayımlanan kısa yazılara duyuru (ilan) diyoruz. (Sayfa; 70)*

İlelebet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ilelebet” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İlelebet: Sonsuza dek. (Sayfa; 228)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. (Sayfa; 227)*

İlim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ilim, ilimdir, ilmin” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okul sayesinde, okulun vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milleti, Türk sanatı, ekonomisi, Türk şiir ve edebiyatı bütün güzellikleriyle gelişir. (Sayfa; 228)*

İltihap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iltihaplarıyla” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Önemli hastalıklar isterim*

ben: sayıklama nöbetleri içinde dinmeyen ateşler, güzel vebalar, su toplamasından şişmiş karınlar, göğüs iltihaplarıyla karışık en âlâsından zatülcenpler... (Sayfa; 178)

İmdat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “imdadına” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun da imdadına gözyaşları yetiştii. (Sayfa; 132)*

İmkân : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “imkân, imkânını” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyezin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! (Sayfa; 227)*

İmparator : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “İmparatorluğu’nun, imparatoru” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Selçuklu İmparatorluğu’nun askerlik ve uygarlıkça en parlak zamanı bu dönem içerisindeydir. (Sayfa; 58)*

İmza : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “imza, imzaladığı, imzalayınız, imzanız, imzasını” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra da yazınızın altına usulüne uygun olarak imzanızı atınız. (Sayfa; 78)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kimsenin yapmaya ya da ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmî kâğıda senet denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 209)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaptığınız ödevi kuralına uygun olarak imzalayınız. (Sayfa; 189)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sözleşmeyi hemen yapın, notere onaylatın, bana da getirin, imza edeyim. (Sayfa; 206)*

İnkılap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “inkılapçı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başlıca kitapları şunlardır: Atatürk’ün Bana Anlattıkları, Çankaya (anı), Eski Saat (fıkra), Times Kıyıları, Bizim Akdeniz, Gezerek Gördüklerim (gezi), Pazar Konuşmaları (söyleşi), Baş Veren İnkılapçı (inceleme), Babanız Atatürk (biyografi). (Sayfa; 165)*

İnsaf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “insafsızın” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama patronu söz dinlemez insafsızın biriydi. (Sayfa; 217)*

İnsan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “insan, insana, insancıl, insanda, insandı, insandır, insanı, insanın, insanla, insanlar, insanlara, insanlardır, insanları, insanların, insanlarla, insanlığa, insanlığı, insanlığın, insanlık, insanlıkta, insanoğlu, insanoğlunu, insansa, insansız” şeklinde 233 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buhar keşfedilinceye kadar insanın kuvveti pazısının kuvvetinden ibaretti. (Sayfa; 226)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünyamızı nasıl insansız düşünemezsek insanı da kitapsız düşünemeyiz diyeceğim. (Sayfa; 67)*

İnşa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “inşa” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Daha sonra gelen birçok hükümdar, türbeye ve çevresine birçok bina inşa ettirdiler. (Sayfa; 190)*

İnşallah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “inşallah” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bana verdiğin sözleri unutmadın inşallah. (Sayfa; 249)*

İntiba : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “intibadan” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Az sonra bizi kabul eden Genel Müdür Mösyö Ablmann (Ablman), fabrikada göze çarpan güzellik ve temizlikten aldığımız intibadan duygulanmış göründü ve dedi ki: ...(Sayfa; 121)*

İrade : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “irade, iradesi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte bir irade kudreti ki şansı kendisine bağlı kılıyor, kundura boyamayı onuruna dokunan bir iş saymıyor. (Sayfa; 206)*

İsabet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “isabetsizliğe” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mutluyum ki bu sözlerimin hiçbirinde ulusumun hakkımdaki güvenini sarsacak bir isabetsizliğe uğramadım. (Sayfa; 41)*

İskarpın : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iskarpın, iskarpınlerini” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O kadar güzel, o kadar ustaca boyar ki müşterilerin yanı sıra hamamda çalışan kişiler de potinlerini, iskarpınlerini ona boyatırlar. (Sayfa; 206)*

İskele : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iskele, iskeleye”

şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tekneyi kalın bir iple iskeleye bağladılar. (Sayfa; 213)*

İskemle : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “iskemleye” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İbrahim Abilof, bütün heyecanıyla Zübeyde Hanım'ın ellerine sarılarak üst üste birkaç defa öptükten sonra yanındaki iskemleye ilişti. (Sayfa; 200)*

İslam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “İslam, İslamiyet'ten” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bilindiği üzere, XI. yüzyıl, hemen bütün İslam ülkelerinde Türklerin egemen olduğu bir dönemdir. (Sayfa; 58)*

İspat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ispat, ispatlamak, ispatlamaya” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra bu iddiasını onun çeşitli görüş ve çalışmalarını örnek göstererek ispatlamaya çalışıyor. (Sayfa; 81)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Olay o kadar dallanıp budaklandı ki sen masum olduğunu pek güç ispat edersin komşu. (Sayfa; 73)*

İstifa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “istifa” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben istifa edersem öğrencilerim perişan olur. (Sayfa; 74)*

İstikbal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “istikbal, istikbalde, istikbalinin” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. (Sayfa; 227)*

İstiklal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “istiklal” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! (Sayfa; 227)*

İstila : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “istilacı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Müstevli: İşgalci, istilacı. (Sayfa; 228)*

İşaret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “işaret, işarete, işareti, işaretin, işaretinin, işaretiyle, işaretleri, işaretlerinden, işaretlerini” şeklinde 74 kez

geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu tür cümlelerin sonuna soru işareti konulması gerekir mi? Niçin?* (Sayfa; 5)

İtalik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “italik” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okuduğunuz yazının baş kısmında italik harflerle yazılmış bir bölüm görüyorsunuz.* (Sayfa; 77)

İtina : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “itina, itinalarla” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Profesör, alelade, itina, mösyö, bizzat sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayınladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 121) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino, büyük bir itina ile bıçağını kabuğun kenarından geçirdi; midyenin gerginleştiğini hissetti.* (Sayfa; 84)

İtiraz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “itiraz” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mehmet Usta yine itiraz etti.* (Sayfa; 15)

Jest : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “jest” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız.* (Sayfa; 76)

Kabiliyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kabiliyet,kabiliyetlerini, kabiliyetlerinin, kabiliyetli” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tabiat kuvvetleri dediğimiz şey, insan zekâsının emri altına girince kendi normal kabiliyetlerini binlerce misli aşan bir kudret kazanıyor.* (Sayfa; 226) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğretmenin kabiliyetli bulunduğu bir arkadaşımız vardı.* (Sayfa; 138)

Kablo : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kablo” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gördüğümüz yıldız, bir tepeden öbürüne kablo üzerinde seyirci taşıyan hava arabasıdır.* (Sayfa; 160)

Kabul : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kabul, kabullenmek, kabulünden” şeklinde 12 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğretim Birliği Yasası'nın kabulünden sonra Atatürk, bir konuşmasında, "Eğitim ve öğretimi birleştirmedikçe, aynı fikirde, aynı zihniyette bireylerden oluşan bir ulus*

yapmaya imkân aramak, boş şeylerle uğraşmak olmaz mıydı?" diyerek bu değişikliğin kaçınılmaz olduğunu vurgulamıştır. (Sayfa; 80) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fabrikada nasıl karşılanıyor ve kim tarafından kabul ediliyor?* (Sayfa; 122)

Kademe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kademelerinde” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Değişik üniversitelerde öğretim görevlisi olarak çalışmış, Millî Eğitim Bakanlığının üst kademelerinde görev almıştır.* (Sayfa; 82)

Kader : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kader, kadere, kaderin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kadere razılık göstermek gerek.* (Sayfa; 193)

Kadir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kadrini” şeklinde 1 kez geçmektedir. Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kadrini bilmek lazım artık açan gülün.* (Sayfa; 211)

Kafa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kafa, kafalarda, kafalardan, kafalı, kafanda, kafanıza, kafası, kafasına, kafasında, kafasını, kafasıyla” şeklinde 24 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onların da iki bacağı, iki kolu, bir kafası var.* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Boş kafalı insanla alçak gönüllü insanı birbirinden ayırmak kolaydır.* (Sayfa; 225) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yeryüzünde insan eliyle ve kafasıyla yaratılan şeyler, binlerce yıllık bir geçmişin mirasıdır ve bizler bu mirasın sahipleriyiz.* (Sayfa; 22) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bize bunları söyleyen hiç mi kafa yormadı acaba?* (Sayfa; 27)

Kafiye : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kafiye” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şiirde dize sonlarında uyak (kafiye) adı verilen ses benzerlikleri var.* (Sayfa; 2)

Kâğıt : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kâğıda, kâğıt, kâğıtlarla” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Not almada en iyi yol, fiş adını verdiğimiz küçük kâğıt parçaları kullanmaktır.* (Sayfa; 56)

Kahr : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kahr, kahrolmak” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu fiiller, birlikte*

kullanıldığı ad soylu sözcükte herhangi bir ses artması ya da eksilmesi oluyorsa bitişik, yoksa ayrı yazılır: his + etmek —hissetmek , kahır + olmak —► kahrolmak... (Sayfa; 124) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Bu fiiller, birlikte kullanıldığı ad soylu sözcükte herhangi bir ses artması ya da eksilmesi oluyorsa bitişik, yoksa ayrı yazılır: his + etmek —hissetmek , kahır + olmak —► kahrolmak... (Sayfa; 124)

Kahkaha : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kahkaha” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sınıfta bir kahkaha koptu.* (Sayfa; 138)

Kahraman : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kahraman, kahramanlar, kahramanlarından, kahramanlığı, kahramanlık” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. . *Olay kahramanı "Doru" adı verilen bir attır.* (Sayfa; 192)

Kahve : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kahve,kahveci, kahvecinin, kahveler, kahvelerinde, kahvenin, kahverengi, kahverengiye, kahvesinden, kahveye” şeklinde 25 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kahvenin önünde otobüs bekleyen kadınlı erkekli köylüler kümelenmişti.* (Sayfa; 216) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *O sırada kahveci çocuk içeri girdi.* (Sayfa; 14)

Kale : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kaleleri, kalelerin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kalelerin burcunda uçurtma uçurmuşum.* (Sayfa; 199)

Kalem : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ kalem, kalemi, kaleminizin, kalemler” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kalem acemi avcılarının elinde hedefini şaşırان bir ok da olabilir.* (Sayfa; 12)

Kalp : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kalbe, kalben, kalbi, kalbim, kalbimiz, kalp” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O sert görünüşünün yanında yumuşak bir kalbe sahipti.* (Sayfa; 48) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğretmen Murtaza artık ruhen de aklen de kalben de yaşamıyor...* (Sayfa; 74)

Kamara : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kamara, kamaralarda, kamaraların” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eşyalarımızı kamaralarda bırakarak bir otomobile bindik ve otele doğrulduk.* (Sayfa; 160)

Kamp : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kampta” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizi kampta çok sıcak karşıladılar.* (Sayfa; 4)

Kamyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kamyon, kamyona, kamyonlara, kamyonun “ şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Koca koca kamyonlara binmişim.* (Sayfa; 199)

Kanaat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kanaat, kanaatindeyim” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şimdiye kadar izlenen öğretim ve eğitim yöntemlerinin milletimizin gerilemesinde önemli bir etken olduğu kanaatindeyim.* (Sayfa; 79)

Kanser : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kanserdir” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *En korkunç hastalıklardan biri de kanserdir.* (Sayfa; 182)

Kanun : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kanunu, kanunun” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kanunun tayin ettiği cezalar da çok ağır...* (Sayfa; 73)

Kaptan : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kaptan” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnebolu batarken kaptan hatıra defteri yazıyor.* (Sayfa; 138)

Karakter : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “karakter, karakterde, karakteri, karakterini, karakterlerine” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kişiler, öyküde sosyal durumlarına ve karakterlerine uygun bir biçimde konuşturulur.* (Sayfa; 16)

Karanfil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “karanfil” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben gülüm, ben karanfil, ben de yasemin diyor / Renk renk kokularla çiçekler.* (Sayfa; 235)

Karton : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “karton” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu taslak, karton ya da kâğıt yüzeyine kurşun kalemle fazla bastırılmadan hafif çizgilerle yerleştirilir.* (Sayfa; 220)

Kasa : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kasa” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sıfat tamlamasından oluşanlar: çiğ köfte, yazar kasa, küçük dil, büyük baba...* (Sayfa; 63)

Kasaba : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kasabalarındaki, kasabalarından, kasabaya” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Konularını özellikle Batı Anadolu kasabalarından almıştır.* (Sayfa; 220) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oyunlarında büyük kentlerle taşra kasabalarındaki günlük yaşamı konu almıştır.* (Sayfa; 78)

Kasavet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kasavet, kasavete” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zaten koskoca bölgenin gün gösteren, umut dağıtan, yüreklere huzur aktaran, gama, kasavete "Git öte!" diyen iki ayı vardır: "nisan, mayıs."* (Sayfa; 192)

Kasım : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kasım” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazılar, en geç 7 Kasım 2005 akşamına dek sınıf kütüphanecilik kulübü temsilcilerine verilecektir.* (Sayfa; 5)

Kasıt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kastedecek, kastedildiğini, kastedilen, kastediyorum, kastetmek” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun için bir millî eğitim programından söz ederken eski devrin boş inançlarından ve yaradılış niteliklerimizle hiç de ilgisi olmayan yabancı fikirlerden, doğudan ve batıdan gelebilen bütün etkilerden tamamen uzak, millî karakter ve tarihimize uyumlu bir kültür kastediyorum.* (Sayfa; 79)

Kâtip : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kâtibi, kâtip, kâtiplerindenim” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kâtip pencereyi açtı.* (Sayfa; 160)

Katıl : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “katilin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bak, bir gecede iki adam öldüren bir katilin resmi yanında benim resmim.* (Sayfa; 72)

Kauçuk : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kauçuk” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sevgili İstanbul'un ne bu dağları, ne bu denizleri, fakat arkasında birkaç kahve çiftliği ile bir kauçuk ormanı eksik; bir de hiç görmediği Avrupa şehirciliği!* (Sayfa; 161)

Kavga : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kavga, kavgadır, kavgaları” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böyle kavgaları, tartışmaları, bu uğurda dayak yemeyi göze almazsak bu ülke sarımsak kokusundan kurtulamaz.* (Sayfa; 39) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kavga etmeyi, tartışmayı, züppe sayılmayı almalı göze.* (Sayfa; 39)

Kavim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kavmini” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türk kavmini övmekten hoşlanır.* (Sayfa; 191)

Kavis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kavis, kavisleri” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sual, âdeti, azametli, kavis, profil, servis, teşbih, bilakis sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 161) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birden uzakta uzun bir yalıtı bütün kıvrıkları, sırtları, kavisleri ile çizen ışıklar göründü.* (Sayfa; 159)

Kayısı : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kayısıda” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bademde, kayısıda tomurcuk, nar kırmızısı renk olup ucunu gösterir.* (Sayfa; 192)

Kayıt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kayıtlardan, kayıtsız” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kayıtlardan birini bularak sınıfta arkadaşlarınızla dinleyiniz.* (Sayfa; 40)

Kaymakam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kaymakam, kaymakamlık” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Olanak bulursanız kaymakam, belediye başkanı, muhtar gibi bir yetkiliyle görüşünüz.* (Sayfa; 149)

Kaza : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kaza, kazalarını, kazalarının, kazayı” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sizce, trafik kazalarının önlenmesinde cezaların artması mı yoksa kişilerin eğitilmesi*

mi etkili olur? Niçin? (Sayfa; 215)

Keder : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “keder, kederim, kederlendiğim” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çeyrek saatlik bir okumanın gideremediği kederim olmamıştır. (Sayfa; 110)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kederlendiğim günler olmuş. (Sayfa; 199)*

Kel : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kel” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kel tepecik tamlamasındaki kel sözcüğünün anlamını söyleyiniz. (Sayfa; 193)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kel tepecik tamlamasındaki kel sözcüğünün anlamını söyleyiniz. (Sayfa; 193)*

Kelime : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kelime, kelimeleri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir günde beş bin kelime yazıyor ve yirmi günde bir eserin yazılmasını tamamlıyordu. (Sayfa; 52)*

Kenar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kenarı, kenarından, kenarlarını, kenarlı” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino, büyük bir itina ile bıçağını kabuğun kenarından geçirdi; midyenin gerginleştiğini hissetti. (Sayfa; 84)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ufalanmış midye kabukları ile kaplı lal renkteki kuma, binlerce dantel kenarlı inci midyeleri saplanmış duruyordu. (Sayfa; 83)*

Kent : Soğdca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kent, kente, kentinin, kentlerde, kentlere, kentlerle, kentte, kentten” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Büyük bir kentte mi yoksa köyde mi yaşamak istersiniz? Niçin? (Sayfa; 149)*

Kepçe : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kepçede” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kazanda olsa kepçede çıkardı. (Sayfa; 193)*

Kere : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kere” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kere yanlış yola düştü. (Sayfa; 116)*

Keşif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “keşfedilinceye, keşfetmekten, keşfettiği, keşfettiğim, keşfi, keşfinden” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Motor ve makine, beygir kuvvetiyle değil,*

insan kuvvetiyle ölçüldüğü zaman buharın ve elektriğin keşfinden sonra bu kuvvetin kaç misline çıktığı daha iyi anlaşılır. (Sayfa; 226) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hastalara, Almanların keşfettiği ve alelade tuzdan hemen hiç farkı olmayan bir madde veriliyordu. (Sayfa; 120)*

Keşke : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “keşke” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Keşke bütün bu saydığım hastalıklara tutulmuş olsaydınız, bütün hekimler sizi bırakıp gitmiş olsalardı, ümitsizlik içinde can çekişirken bulsaydım sizi de, ilaçlarımın ne kadar etkili olduğunu, size hizmet etmeye nasıl can attığımı görseydiniz. (Sayfa; 178)*

Kevgir : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kevgir” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cep delik, cepken delik / Kol delik, mintan delik /Yen delik, kaftan delik / Kevgir misin be kardeşlik! (Sayfa; 148)*

Keyif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “keyfine, keyif, keyiflerden” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendi keyiflerinden başka hiçbir şey düşünmezler mi bu adamlar? (Sayfa; 39)*

Kırat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kırat, kıratında, kıratı” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Papen, insan denilen alelade pehlivanın Herkül kıratında bir Tanrı kudreti alabilmesinin en büyük sırrını yakaladı. (Sayfa; 226)*

Kırmızı : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kırmızı, kırmızıdan, kırmızısı” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O belki kırmızıdan hoşlanıyor, siz yeşil seviyorsunuz. (Sayfa; 27)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Şu kırmızı Ford'un orada ustam." dedi. (Sayfa; 13)*

Kısım : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kısım, kısımlara, kısmen, kısmı, kısmın, kısmında, kısmındaki, kısmını” şeklinde 17 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kısım da öykünün çözüm bölümüdür. (Sayfa; 17)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Caddenin o kısımındaki genişliğin sebebi budur. (Sayfa; 160)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kaptan imzasını attığı zaman, kısmen sona eriyordu. (Sayfa; 138)*

Kısmet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kısmet, kısmetini” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biz de kısmet burdadır dedik, heybeyi omuzlayıp koyulduk.. (Sayfa; 150).*

Kıt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kıttır” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizim oralar kayalıktır bey. Toprak kıttır. (Sayfa; 150)*

Kıta : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kıta” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. . *Bu bölümlere dörtlük (kıta) denildiğini anımsadınız mı? (Sayfa; 2)*

Kıvam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kıvama” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. . *Sonra, çok sulu olan kanınızı koyulaştırmak için âlâsından besili sığır eti, yağlı Hollanda peyniri, bol bol ırmık ve pirinç yiyeceksiniz; pekiştirip kıvama getirmek için de kestane ile koz helvası. (Sayfa; 179)*

Kıyafet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kıyafet, kıyafeti, kıyafetin, kıyafetinde, kıyafetiyle, kıyafetleri, kıyafette” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üç arkadaş, biçarenin elbiselerini bir paket yaparak onu orada Hazreti Âdem kıyafetinde bırakıp giderler. (Sayfa; 206)*

Kıymet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kıymet, kıymeti, kıymetli, kıymetsiz” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Memnuniyet, his, kıymet, sıhhat sözcüklerinin eş anlamlılarını söyleyiniz. (Sayfa; 121)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. *Asırlardan beri inci avcıları denize dalar, bu kıymetli kum tanelerini ararlardı. (Sayfa; 83)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hiçbir ticari kıymeti olmayan bu iki ziyaretçiye fabrikanın her tarafını uzun uzun gezdirdikten sonra, onları en büyük itinalarla yine geldikleri yere gönderdiler. (Sayfa; 121)*

Kibar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kibar, kibarlar, kibarlık” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Moliere'in "Hastalık Hastası, Cimri, Kibarlık Budalası" adlı oyunlarından birini bulunuz. (Sayfa; 182)*

Kilo : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kilo, kilometre, kilometrenin, kilometreye” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Virajlı yollardan inerken frenleri, vitesi almayı savsatmıyor; hızı otuz kilometrenin üstüne çıkarmıyordu. (Sayfa; 215)*

Kira : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kiracıları, kiracılık, kirasını” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat o, iflas halindeydi; oda kirasını ödeyecek kadar bile parası yoktu. (Sayfa; 52)*

Kitap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kitaba, kitabı, kitabıdır, kitabın, kitabında, kitabındaki, kitabından, kitabını, kitabının, kitabıyla, kitap, kitapla, kitaplar, kitaplara, kitaplarda, kitaplardan, kitaplardır, kitapları, kitapların, kitaplarındaki, kitaplarından, kitaplarındandır, kitaplarını, kitaplarının, kitaplarınızı, kitaplaştırmayan, kitaplığa, kitaplık, kitaplıklardan, kitaplıkları, kitaplıklarında, kitapsız, kitapta, kitaptaki, kitaptan” şeklinde 46 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okumuş olmayı, kitaplar devirmeyi yalnız bilgiçlik, caka ve başkalarını küçümseme gibi olumsuz davranışlar için bir araç sayanlara şaşmamak elden gelmez. (Sayfa; 7)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Devam etsem bir gün içinde okuma kitabındaki konuları tamamlayacaktım. (Sayfa; 137)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünyamızı nasıl insansız düşünemezsek insanı da kitapsız düşünemeyiz diyeceğim. (Sayfa; 67)*

Klinik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kliniği, kliniğine, klinik, klinikte” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu klinik, fennin manasını ters anlamış birtakım dar kafalı, zevksiz ve anlayışsız adamların kurduğu bir yer değildi. (Sayfa; 120)*

Komedi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “komedi, komedilerde” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Komedilerde amaç, insanların ve toplumun aksak yanlarını göz önüne sermektir. (Sayfa; 180)*

Komisyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “komisyona, komisyonun” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1981 yılında, Genelkurmay Başkanlığınca kurulan ve Atatürk'ün temel görüş ve ilkelerini saptamakla görevlendirilen komisyona üye seçilmiş, bu komisyonun "Atatürkçülük" adı altında hazırlayıp yayımladığı üç ciltlik kitabın yazarları arasında yer almıştır. (Sayfa; 82)*

Konferans : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “konferans, konferansçı, konferansı, konferansın, konferansları, konferanslarım, konferanstır” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böyle konuşmalara konferans, konferans veren kişiye de konferansçı denir. (Sayfa; 207)*

Kongre : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kongre, kongresinde, kongresini” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Fırkasının büyük kongresinde okuduğu bu eser, Türk tarih ve edebiyatı için eşsiz bir kaynaktır. (Sayfa; 128)*

Konsültasyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “konsültasyon” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sizden bu kadar çabuk ayrılmak istemezdim; ama büyük bir konsültasyonda bulunmak zorundayım. (Sayfa; 179)*

Kont : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kontu” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Büyük bir yazar olmanın ihtirası içinde çırpınarak "Hazine Adası, Monte Cristo (Monte Kırsto) Kontu" ve "İki Şehrin Hikâyesi" gibi eserleri dikkatle inceledi; birkaç defa okudu ve yazmaya koyuldu. (Sayfa; 52)*

Kontrol : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kontrol” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Barajın su düzeyini sık sık kontrol ediyorlar. (Sayfa; 157)*

Korna : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kornayı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Araba yavaşlamadan kornayı öttürmeyeceksin. (Sayfa; 216)*

Kostüm : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kostüm” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız. (Sayfa; 76)*

Koz : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “koz” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra, çok sulu olan kanınızı koyulaştırmak için âlâsından besili sığır eti, yağlı Hollanda peyniri, bol bol ırmık ve*

pirinç yiyeceksiniz; pekiştirip kıvama getirmek için de kestane ile koz helvası. (Sayfa; 179)

Kör : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kör” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Benim sınıfımda bir kör, bir topal, bir çolak öğrenci de var. (Sayfa; 73)*

Körfez : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “körfez, körfezde, körfeze, körfezin” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Körfezde bizim Haliç suyunun koyu durgunluğu var. (Sayfa; 160)*

Köşe : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “köşelerde, köşeli, köşesi” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fıkralar, gazete ve dergilerin iç sayfalarındaki köşelerde yayımlanır. (Sayfa; 9)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. *Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken böyle durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç [] kullanılır. (Sayfa; 87)*

Köy : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “köy, köyde, köydeki, köyden, köye, köylerden, köyleri, köylerini, köylü, köylüler, köylülerde, köylünün, köylüsü, köylüsünün, köylüyü, köyün” şeklinde 58 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sivrisineğin bol olduğu bir köyde, iki köylü, çadırın içinde yatıyorlarmış. (Sayfa; 118)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adam, köydeki yaşantısından niçin hoşnut değildir? (Sayfa; 151)*

Kral : Sırpça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kralların” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kralların yaşadığım tarafı, hayranlarının bu kadar bol olmasıdır. (Sayfa; 49)*

Kravat : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kravatını” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kardeşim, kravatını artık kendisi bağlıyor. (Sayfa; 213)*

Kredi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kredi, kredisi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Babam, taşıt aracı kredisi almayı düşünüyor. (Sayfa; 112)*

Kubbe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kubbeleri” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat İstanbul'un Eskişaray'ı, kubbeleri, minarelerinde kabaran azametli profil nerede? (Sayfa; 160)*

Kudret :Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kudret, kudreti” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte bir irade kudreti ki şansı kendisine bağlı kılıyor, kundura boyamayı onuruna dokunan bir iş saymıyor.* (Sayfa; 206)

Kulis : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kulis” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız.* (Sayfa; 76)

Kulüp : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kulübü, kulübünden, kulübünün” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kütüphanecilik kulübünün 2004-2005 öğretim yılında yıllık çalışma programı çerçevesinde yaptığı etkinliklerle ilgili rapor aşağıya çıkarılmıştır.* (Sayfa; 243)

Kumandan : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kumandanla” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1911 yılında yazdığı "Tabiye Tatbikat Seyahati (Taktik Manevra Gezisi)" ile 1918 yılında yazdığı "Zabit ve Kumandanla Hasbihâl (Subay ve Kumandanla Söyleşi)" de askerî alandaki diğer eserleridir.* (Sayfa; 127)

Kumpanya : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kumpanyası, kumpanyasına” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oradan bir transatlantik kumpanyasına koşar.* (Sayfa; 206)

Kundura : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kundura, kunduralarını” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Para çalmak, hile yapmak, adam dolandırmak, birinin ayağını kaydırıp yerini kapmaktan; sırtında yumurta satmak, yapılara taş taşımak, fabrikalarda işçi olmak, kundura boyacılığı yaparak namusu ile hayatını kazanmak bin kat iyidir.* (Sayfa; 205)

Kurnaz : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kurnazca, kurnazdılar” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öyle kurnazdılar ki hangi tarlada gürültü yoksa oraya doluşurlar ve çeltiği yağma ederlerdi.* (Sayfa; 33) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kimi baba da oğlunun savunmasız bir köyliüyü öldüresiye dövdüğünü, bir arkadaşını kurnazca aldattığını gördüğü zaman bunu bir yiğitlik belirtisi sayarak sevinir.* (Sayfa; 239)

Kusur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kusur, kusura, kusurları, kusurlarını, kusursuz, kusurumu” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk fıkralarımızın kusur düzeltici, eğitici, öğretici yanları çoktur.* (Sayfa; 118) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.* (Sayfa; 157)

Kutup : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kutup” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belirtisiz ad tamlamasından oluşanlar: ağustos böceği, yer elması, yel değirmeni, dil bilgisi, Kutup Yıldızı, kaşar peyniri, süt dişi, yer çekimi...* (Sayfa; 63)

Kuvvet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kuvvet, kuvvete, kuvveti, kuvvetin, kuvvetinden, kuvvetiyle, kuvvetle, kuvvetleri, kuvvetli, kuvvetlidir, kuvvetsiz” şeklinde 22 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buhar keşfedilinceye kadar insanın kuvveti pazısının kuvvetinden ibaretti.* (Sayfa; 226) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino; yavaş yavaş, itina göstererek kısa ve kuvvetli çıkışını açtı.* (Sayfa; 84) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *İhtiyar kadıncağz nasıl da bir kuvvetle sarılıyordu oğluna!..* (Sayfa; 132)

Kültür : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kültür, kültürlü, kültürüdür, kültürümüzü” şeklinde 12 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de "kültürümüzü niçin korumamız gerektiğini" açıklayan bir yazı yazınız.* (Sayfa; 25) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okuyan kişiler kültürlü olurlar.* (Sayfa; 251)

Kümes : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kümes, kümesi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Karşıdaki bahçe kapısı aralıktı ve bu aralıktan tavuk kümesi görünüyordu.* (Sayfa; 132)

Kürsü : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “kürsünden, kürsüye” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çocuklar tören alanında toplandılar, öğretmenlerden biri kürsüye çıktı.* (Sayfa; 214)

Küstah : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “küstaḥ, küstaḥça” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Küstah: Sıra, saygı tanımayan.* (Sayfa; 180) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vay, bu ne küstah nabız böyle!* (Sayfa; 178) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kadına karşı beslediği sevgi,*

sonsuz güven birdenbire yıkılmıştı; onun tarafından bu kadar haince, bu kadar küstahça dolandırılmış olmak pek ağına gitti. (Sayfa; 103)

Kütüphane : Arapça ve Farsça birleşik kelime olan bu sözcük ders kitabında “kütüphanecilik, kütüphanede, kütüphaneler, kütüphanenin” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Burcu, kütüphanede ödevlerini hazırlıyor. (Sayfa; 112)*

Laf : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lafı, laflıyoruz” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kolun lafı mı olur? Afyonlu bir çavuş, başını bıraktı da döndü memleketine. (Sayfa; 132)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir saat bir çeyrektir laflıyoruz Mehmet'le. (Sayfa; 15)*

Lal : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lal” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ufalanmış midye kabukları ile kaplı lal renkteki kuma, binlerce dantel kenarlı inci midyeleri saplanmış duruyordu. (Sayfa; 83)*

Lamba : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lamba” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *. Tabiatı ne buhar kuvvetiyle yürüyen bir tekerlek ne de elektrik kuvvetiyle yanan bir lamba var. (Sayfa; 226)*

Lanet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lanet” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cemaat, tutku, nasip, lanet sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 222)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Meyvesi çamura düşüyor diye, ağaca mı lanet ediliyor? (Sayfa; 222)*

Layık : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “layık” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lütfetmek, körpe, layık, veba, zatülcenp, kulunç, irmik, pekiştirmek konsültasyon sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 180)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kentten kente, ilden ile, ülkeden ülkeye gider; şanıma layık parlak konular, doktorlukta keşfettiğim o büyük ve güzel sırları denemek fırsatını bana verebilecek, durumlarıyla ilgilenmeye değer hastalar ararım. (Sayfa; 178)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir transatlantik makinesinin nefes borularında yürüyen kuvvete buhar, bir ampulün örümcek ağı kadar maharetle*

örülmüş tellerinin ince mimarisi içinde parlayan ışığa elektrik adını koyarak tabiata layık olmadığı bir paye vermiş oluyoruz. (Sayfa; 226) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Allah bunu layık görmüş. Nasip, kismet buymuş... (Sayfa; 193)

Lazım : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lazım, lazımdır” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Olay ne kadar uzak olursa olsun bu esastan şaşmamak lazımdır. (Sayfa; 173)

Leke : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “leke, lekelerini, lekelerinin, lekeyi” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. On beş yaşındaki çırak, yağ lekelerinin kararttığı eliyle işaret etti; içerdeki beş altı otomobilden birini gösterdi. (Sayfa; 13)

Levha : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “levhasında” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Şoför, dolaptan çıkardığı büyücek paketle az ileride, levhasında CEZAEVİ yazılı binaya doğru yürüdü. (Sayfa; 216)

Lider : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lider, liderlerinden, liderlerindendir” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Askerliği, devlet adamlığı kadar kalemi de güçlü olan büyük Atatürk, bu alanda dünyanın en önde gelen liderlerindendir. (Sayfa; 128)

Liman : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “liman, limanda” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Uyuyor mu limanda her gece sallanarak / Altından çivilerle çakılmış gemiler. (Sayfa; 1)

Lira : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “liralıkları” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Yetkililer, yeni yüz liralıkları da piyasaya sürdüler. (Sayfa; 212)

Lirik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lirik” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Didaktik şiir ile lirik şiir arasında ne fark vardır? (Sayfa; 92)

Lisan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lisanı, lisanının” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Bin, iki bin, binlerce yıl önceki ilim ve fen lisanının ortaya koyduğu kuralları, şu kadar bin yıl sonra bugün

aynen uygulamayı kalkışmak, elbette ilim ve fennin içinde bulunmak değildir. (Sayfa; 246)

Lise : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lise, liseden, liseler, liselerde, lisenin, liseye, liseyi” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ayrıca yine liseler için dört ciltlik tarih kitabı hazırlamıştır. (Sayfa; 128)*

Lokanta : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lokantalarda” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lokantalarda bulaşık yıkadı, ev döşemelerini sildi, doklarda ve fabrikalarda çalıştı. (Sayfa; 52)*

Lokma : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lokma” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Karşıda nefis dönerci var . Getirtir, burada iki lokma yeriz birlikte. (Sayfa; 15)*

Lokomotif : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lokomotifsiz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lokomotifsiz bir tren katarını saatte yüz kilometre koşturabilmek için kaç bin insanın çekmesi lazım geldiğini düşünelim. (Sayfa; 226)*

Lütuf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “lütfedip, lütfen” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lütfen saçma sapan konuşmayınız. (Sayfa; 182)* Yardımcı fiile kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun için, sizi görmeye gelmemi lütfedip hoş karşılayacağınızı umarım. (Sayfa; 177)*

Maarif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maarif” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *15 Temmuz 1921'de Ankara'da toplanan Maarif Kongresi'ni açış konuşmasında bu konuda şunları söylemiştir: ... (Sayfa; 79)*

Maaş : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maaş, maaşının “ şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Geliri de Amerika cumhurbaşkanının maaşının iki katma yükseldi. (Sayfa; 52)*

Macera : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “macera” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de romantik roman, tarihî roman, biyografik roman, psikolojik roman, belgesel roman, polisiye roman, serüven (macera) romanı, töre romanı hakkında bilgi edininiz. (Sayfa; 86)*

Maç : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maç, maçına” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ulusal basketbol takımımız yarın son maçına çıkıyor.* (Sayfa; 212)

Madalya : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “madalyası” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir koca kutu dolusu madalyası vardı.* (Sayfa; 216)

Madde : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “madde, maddeleri, maddelerinin, maddesi, maddeyi” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Davranışları beslemeyen bilgi ise bence özüksenmemiş bir besin maddesi gibidir.* (Sayfa; 7)

Maddi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maddi, maddiyat” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünyada her şey için, maddiyat için, maneviyat için, hayat için, başarı için en gerçek yol gösterici ilimdir, fendir.* (Sayfa; 245) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnançlar, gelenekler, görenekler, töreler, edebî ürünler (masallar, türküler, mâniler, ninniler, efsaneler...), halk müziği, hepsi folklorun maddi ya da manevi belirtileridir.* (Sayfa; 21)

Mademki : Arapça ve Farsça birleşik kelime olan sözcük ders kitabında “mademki” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Pekâlâ... Mademki sen de istiyorsun Hatice Hanım...* (Sayfa; 74)

Maden : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “madenler” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün asil yüreği, pas tutmamış madenler gibi kin nedir hiç bilmemiştir.* (Sayfa; 173)

Mağara : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mağarası” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oktay VEREL, Şeytan Mağarası.* (Sayfa; 111)

Mahalle : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ mahallenin, mahalleye” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kötünün yedi mahalleye zararı vardır.* (Sayfa; 212)

Maharet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maharet, maharetle” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Maharet (beceri) ile yetenek sözcükleri arasındaki anlam farkını söyleyiniz.* (Sayfa; 207) Zarf görevinde

kullanılmıştır. Ör. *Üç dört gün içinde, kömürü maharetle ocağa atması sayesinde ateşin gayet iyi tavllanması, baş ateşçinin dikkatini çeker. (Sayfa; 206)*

Mahiyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mahiyet, mahiyette” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. (Sayfa; 227)*

Mahkeme : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mahkemelerine, mahkemesi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okullarımız engizisyon mahkemelerine döndü. (Sayfa; 73)*

Mahkûm : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mahkûm, mahkûmdurlar, mahkûmiyet” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adli soruşturma mahkûmiyet ile sonuçlansın, daha mı güzel?... (Sayfa; 73)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mahkûm olursan sabıkahılar defterine adın geçecek. (Sayfa; 74)*

Mahrum : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mahrum” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kâtip, mahrum, vakit sözcüklerinin eş anlamlılarını belirterek birer cümlede kullanınız. (Sayfa; 125)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dâhilî ve haricî, bedhahların olacaktır. (Sayfa; 127)*

Mahsus : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mahsus” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sen dersin sürünmek yılana mahsus, bize de mahsus! (Sayfa; 150)*

Makale : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “makale, makalede, makaleler, makalelerde, makalelere, makaleleri, makalenin, makaleye” şeklinde 18 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sanat yaşamına şiirle başlamış, daha sonraları çeşitli çeviriler yapmış, gazete ve dergilere makaleler yazmış, roman, öykü ve inceleme türlerinde yapıtlar vermiştir. (Sayfa; 143)*

Makam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “makam, makamlara” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rastlantılar, fırsatçı davranışlar, eş dost desteklemesi, bazı kişileri uygun düşmedikleri makamlara getirebilir... (Sayfa; 213)*

Makine : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “makine, makinesi, makinesinin” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir dakika boş durmayan genç, vakit buldukça makine dairesine gider; yağlanması, temizlenmesi gereken boruları, vidaları elden geçirir. (Sayfa; 206)*

Makinist : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “makinist, makinistlik” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kolombiya Üniversitesinin Makine Mühendisliği Bölümünden mezun olduğunu ve İngiltere'ye işleyen vapurlarda bir makinistlik istediğini, yoksa üçüncü sınıf ateşçiliğe bile razı olduğunu söyler. (Sayfa; 206)*

Maksat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maksadı, maksadım, maksadıyla, maksatla” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir maksadı tek yüklemle anlatan cümlelere basit cümle denir. (Sayfa; 195)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitaba, Türklerin görgü ve bilgilerini göstermek maksadıyla, söyledikleri şiirlerden serpiştirdim; ak ve kara günlerinde yüksek düşüncelerle söylenmiş olan savlarını da aldım... (Sayfa; 58)*

Makyaj : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “makyaj” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız. (Sayfa; 76)*

Mal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mal, mala, malın” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu dünya pazarında hepimiz bir malın satıcısıyız. (Sayfa; 184)*

Mana : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mana, manasını” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu klinik, fennin manasını ters anlamış birtakım dar kafalı, zevksiz ve anlayışsız adamların kurduğu bir yer değildi. (Sayfa; 120)*

Manevi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “manevi, maneviyat” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünyada her şey için, maddiyat için, maneviyat için, hayat için, başarı için en gerçek yol gösterici ilimdir, fendir. (Sayfa; 245)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnançlar, gelenekler, görenekler,*

törelere, edebî ürünler (masallar, türküler, mâniler, ninniler, efsaneler...), halk müziği, hepsi folklorun maddi ya da manevi belirtileridir. (Sayfa; 21)

Manevra : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “manevra” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1911 yılında yazdığı "Tabiye Tatbikat Seyahati (Taktik Manevra Gezisi)" ile 1918 yılında yazdığı "Zabit ve Kumandanla Hasbihâl (Subay ve Kumandanla Söyleşi)" de askerî alandaki diğer eserleridir. (Sayfa; 127)*

Mâni : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mâni, mâniler, mânileri” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnançlar, gelenekler, görenekler, törelere, edebî ürünler (masallar, türküler, mâniler, ninniler, efsaneler...) halk müziği, hepsi folklorun maddi ya da manevi belirtileridir. (Sayfa; 21)*

Mantık : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mantık, mantıksız, mantıktan” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mantık kurallarına uyarak yargılayınız, duygularınıza kapılarak değil. (Sayfa; 28)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fikirler anlamsız, mantıksız, boş sözlerle dolu olursa o fikirler hastalıklıdır. (Sayfa; 248)*

Manzara : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “manzara” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sıfat-fiiller, fiil kök veya gövdelerinden -en, -ecek, -miş, -(o)r, -mez, -dik, -diği, -eceği, -esi ekleriyle türer: sönen (yangın), gelecek (yıl), yeşermiş (ağaç), yazar (kasa), tükenmez (kalem), tanıdık (kimse), gördüğü (manzara), seveceği (iş), kapanası (yara)... (Sayfa; 163)*

Manzum : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “manzum, manzume, manzumelere, manzumenin” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ancak, hangi koşulda olursa olsun, bir manzum yazıyı düz yazıya çevirebilmek için manzumenin çok iyi kavranmış olması gerekir. (Sayfa; 91)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böyle yazılara manzum yazı (manzume) denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 2)*

Marka : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “marka” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Marka ve amblemler yaptık, afişler hazırladık. (Sayfa; 6)*

Mart : Latince kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mart” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. 3 Mart 1924'te uygulamaya konulan *Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası)*'yla eğitim sistemimizi çağdaşlaştırmıştır. (Sayfa; 80)

Masa : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “masa, masada, masadan, masalara, masanın, masaya” şeklinde 14 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte bin frank masada duruyor.* (Sayfa; 103)

Masal : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “masallar, masalları, masallarındaki” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnançlar, gelenekler, görenekler, töreler, edebî ürünler (masallar, türküler, mâniler, ninniler, efsaneler...), halk müziği, hepsi folklorun maddi ya da manevi belirtileridir.* (Sayfa; 21) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yeni bir âlem- Binbir Gece Masalları'ndaki Bağdat kadar çekici ve renkli bir dünya- gözlerinin önüne serilmişti.* (Sayfa; 52)

Masum : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “masum” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Olay o kadar dallanıp budaklandı ki sen masum olduğunu pek güç ispat edersin komşu.* (Sayfa; 73)

Maşallah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “maşallah” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Çok dikkatli şoförsün maşallah!" dedim.* (Sayfa; 215)

Matematik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “matematik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de "matematik, resim, müzik"le ilgili birkaç terim söyleyiniz.* (Sayfa; 24)

Mavi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mavi” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki sözcüklerden hangilerinde düzeltme işareti kullanılmalıdır? Bu işareti gerekli yerlere koyarak gösteriniz. mavi, kağıt, sakın, dükkân, çare, tezgah, siyasî, sülale, mahkum.* (Sayfa; 46) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *O hafta da gök mavi mavi ışıldarsa umutlar suya düşer.* (Sayfa; 193)

Mayıs : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mayıs, mayısın, mayısında” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Son sözü mayısın dördüncü haftası söyleyecektir. (Sayfa; 193)*

Mayo : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mayo” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hamam sahibine işi anlatır, böyle bir iddiaya girdiğini söyler, kendisine bir ay içinde parası ödenmek üzere bir mayo, bir kutu boya, iki fırça bulmasını rica eder ve hemen o gün hamama girip çıkanların kunduralarını boyamaya başlar. (Sayfa; 206)*

Mazur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mazur” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her tarafa yayılmış olan ününüz, cesaretimi mazur gösterebilir. (Sayfa; 177)*

Mecaz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mecaz” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu anlam gerçek mi yoksa me-caz mıdır? (Sayfa; 232)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bazı konular mecaz anlam taşır. (Sayfa; 11)*

Mecbur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mecbur, mecburiyet, mecburiyetine, mecburuz” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *. Hele ufaklar bir iken iki oldu da tuz torbası boyna geçti mi, başkaları için mecburuz. (Sayfa; 150)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mecbur olduğum için, yazmadan rahat edemeyeceğim, rahat uyuyup rahat gezemeyeceğim için yazarım. (Sayfa; 138)*

Meclis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meclis, meclisince, meclisinde, meclisini” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendimi size takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim. (Sayfa; 160)*

Mecmua : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mecmuasını” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hayat Tarih Mecmuası, sayı: 10 (kısaltılmıştır.) (Sayfa; 191)*

Meçhul : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meçhul” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Söz Söylemek ve İş Başarmak Sanatı, Üzüntüyü Bırak, Meşhur Adamların Meçhul Tarafları", dilimize çevrilmiş kitaplarından birkaçıdır. (Sayfa; 57)*

Medeni : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “medeni, medenileşmesine, medenileşmiş, medeniyet, medeniyetinin” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünya medeniyetinin yetiştirdiği en büyük dehalardan biri olan Mevlana, İran'ın ve Türklerin en büyük şairlerini etkilemiştir.* (Sayfa; 191) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ülkenin gelişimine her alanda katkıda bulunan büyük önder, bu kez de liselerde okutulmak üzere hazırlanan "Vatandaş İçin Medeni Bilgiler" adlı kitabın önemli bölümlerini yazmıştır.* (Sayfa; 128) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Medeni olmayan insanlar, medenî olanların ayakları altında kalmaya mahkûmdurlar.* (Sayfa; 246)

Medrese : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “medrese, medreselerinde” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Konya'nın en yüksek dereceli medreselerinde ders vermeye başladı.* (Sayfa; 190)

Mektep : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mektep” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk, yeni Türkiye'nin toplumsal bütünleşmesinin ancak eğitimle olacağına inandığı içindir ki o günkü eğitim sistemimizde görülen mektep ve medrese ikilemini ortadan kaldırarak sistemde bütünlüğü sağlayacak öğretim birliği kurmak istemiştir.* (Sayfa; 80)

Mektup : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mektubu, mektubun, mektubunu, mektup, mektuplara, mektuplardan, mektupları, mektupların, mektuplaşmak, mektupta, mektuptur” şeklinde 41 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başka bir mektupta bunları gene yazarım.* (Sayfa; 94)

Memleket : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “memleketimizde, memleketimizi, memleketin, memleketine” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ne yazık ki memleketimizde görülen birçok kötülük; hep arkadaşın arkadaşı koruması, en yakınlarında bulunanlar tarafından sertçe uyarılmaması yüzünden olmakta.* (Sayfa; 115)

Memnun : : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “memnun, memnuniyet, memnuniyetini, memnuniyetten” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Doktor, bir hastanın bu kıymetsiz memnuniyetini, büyük bir takdir nişanesi gibi hemen o gün telefonla fabrikaya bildirmişti.* (Sayfa; 120) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sahiplerinden memnun evlerin bahçelerinde / boy boy*

insan gölgeleri kımıldar. (Sayfa; 235) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. Bir gün doktorlarımdan birine, bu tuzun beni ne kadar memnun bıraktığından hiçbir şey düşünmeyerek bahsetmiştim. (Sayfa; 120)

Memur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “memur, memurlar, memurum” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sizin hizmetinize memurum. (Sayfa; 160)*

Mendil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mendil” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mendil, pudriyer, ayna, ufak para cüzdanı, anahtarlık, hepsi yerli yerindeydi; ama bin franklık banknot yoktu. (Sayfa; 102)*

Menfaat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “menfaat, menfaatlerini” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. (Sayfa; 227)*

Merak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “merak, meraka, merakı, merakla, meraklandırıp, meraklılardan” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonuçta da bu merak giderilip düğüm çözülerek olay sonuçlandırılır. (Sayfa; 76) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. Sonra Arlanza'da pek çok kişinin, "Siz Türk'sünüz, İstanbul ile Rio'yu mukayese edeceksiniz, ilk izleniminizi bize söyleyiniz." diyerek karşılaştırma sonucunu merakla bekleyişinden söz ediyor. (Sayfa; 162) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. *Efendim, sizin gibi dillere destan olmuş bir hastayı doğrusu çok merak ediyordum. (Sayfa; 177)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düğüm bölümünde olay ayrıntılarıyla ortaya konur, merak uyandıracak bir duruma getirilip düğümlenir. (Sayfa; 76)**

Merdiven : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “merdiven, merdivenin, merdivenlerinden” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şimdi merdiven basamakları sarsıla sarsıla gıcırđıyordu. (Sayfa; 132)*

Merhaba : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “merhaba” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İş başladıktan sonra, mezardan çıkıp da baban gelse yanına, merhaba bile diyemezsin.* (Sayfa; 14)

Merkez : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “merkezi, merkezindesiniz” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ayrıca, Türk Tarih Kurumunca çıkartılan "Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi"nde Atatürk'le ilgili çeşitli makaleleri yayımlanmıştır.* (Sayfa; 82)

Mermer : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mermerleri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Deniz Sarhoşları, Yayla Dumanı, Sarıkız Mermerleri" adlı şiir kitapları vardır.* (Sayfa; 5)

Mert : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mertlik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türklerde güzellik, sevimlilik, edep, tatlılık, büyükleri ağırlamak, sadelik, sözünü yerine getirmek, yiğitlik, mertlik, övünmemek gibi övülmeye değer sayısız faziletler görülmektedir...* (Sayfa; 58)

Mesele : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meseleleri, meselelerine, meselelerini, meseleyi” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adliye önemle meseleyi tetkike başladı.* (Sayfa; 73)

Meslek : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mesleğin, mesleğini, meslek, meslekten, meslektir” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bilim, sanat ya da meslek dallarıyla ilgili böyle özel anlamlı sözcüklere terim diyoruz.* (Sayfa; 24)

Meşale : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meşale” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ve çünkü Türk ulusunun yürümekte olduğu ilerleme ve uygarlık yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müspet ilimdir.* (Sayfa; 41)

Meşgul: Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meşgul” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çalışmakta olan insanları gereksiz konuşmalarla meşgul etmek niçin yanlıştır?* (Sayfa; 13)

Meşhur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meşhur” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Meşhur Adamların Bilinmeyen Tarafları* (Çeviren: Hayri ESEN) (Sayfa; 52)

Meşin : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meşin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç şakladı.* (Sayfa; 126)

Meşru : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meşru, meşrudur” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hayatta yalnız kendi çalışması, kendi becerisi kendi bilgisi ile alın teri dökerek kazanılan ve başkasını zarara sokmayan başarı meşrudur.* (Sayfa; 205)

Metin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “metin, metinlere, metne, metni, metnidir, metnin” şeklinde 20 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra da bu metin çerçevesinde sınıfta bir konuşma yapınız.* (Sayfa; 233)

Metot : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “metot” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bilimde, belli bir sonuca erişmek için bir plana göre izlenen yol, metot.* (Sayfa; 80)

Metre : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “metre” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Otobüs yüz metre kadar ilerledi, sonra durdu.* (Sayfa; 160)

Mevcut : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mevcudiyet, mevcudiyetinin, mevcut, mevcuttur” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!* (Sayfa; 127)

Mevsim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mevsim, mevsimler, mevsimlerin, mevsimlerle” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her mevsim başka mevsimlerle güzeldir.* (Sayfa; 89)

Mevzuat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mevzuat” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Düzenzedeler, Mevzuat Böyle Efendim" adlı yapıtları vardır.* (Sayfa; 20)

Meydan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meydan, meydana” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Fakir İşi (şiir), İç Göç, Acı Yol (röportaj), Köylü Gözüyle Avrupa (gezi), Âşık Veysel, Karacaoğlu (inceleme), Meydan Dayağı (roman)" kitaplarından bazılarıdır. (Sayfa; 154)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gizli iş gizli kalamaz, er geç meydana çıkar. (Sayfa; 61)*

Meyhane : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meyhanesine” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sendeleyerek Hasan'ın meyhanesine atacaktı kendini. (Sayfa; 217)*

Meyve : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “meyve, meyvedir, meyveler, meyvesi” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Meyvesi çamura düşüyor diye, ağaca mı lanet ediliyor? (Sayfa; 222)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ağaç meyvesi olunca başını aşağı salar. (Sayfa; 224)*

Mezar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mezardan, mezarı, mezarlık” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sorulsa çocuk bahçesi derim / Karşıdaki mezarlık. (Sayfa; 235)*

Mezun : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mezun” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kolombiya Üniversitesinin Makine Mühendisliği Bölümünden mezun olduğunu ve İngiltere'ye işleyen vapurlarda bir makinistlik istediğini, yoksa üçüncü sınıf ateşçiliğe bile razı olduğunu söyler. (Sayfa; 206)*

Mısra : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mısra” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Altı cilde ayrılmış olan bu eserde 25700 beyit, yani 51400 mısra vardır. (Sayfa; 191)*

Mide : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mide” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de mide sözcüğünün geçtiği bir başka deyim bularak cümlede kullanınız. (Sayfa; 8)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nasıl abur cubur yiyen mide fesadına uğrarsa, her eline geçen kitabı rastgele okuyan, sindirmeden okuyan kimse de giderek kafa fesadına uğrar. (Sayfa; 10)*

Midye : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “midye, midyeler, midyelerden, midyeleri, midyenin, midyeyi” şeklinde 36 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ufalanmış midye kabukları ile kaplı lal renkteki kuma, binlerce dantel kenarlı inci midyeleri saplanmış duruyordu. (Sayfa; 83)*

Mihen : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mihen” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ataç, döneminin edebiyatında âdeta bir mihen durumundaydı. (Sayfa;34)*

Miktar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “miktarda” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Gözümde bir damla su, deniz olup taşıyor," dizesinde geçen "damla" sözcüğü, "yuvarlak biçimde, çok küçük miktarda sıvı" anlamındadır. (Sayfa; 4)*

Millet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “millet,milleti, milletimizi, milletimizin, milletin, milletindir, millette, milletin, milletvekilliği” 33 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Bu Alman milleti, aslında senden benden farklı millet değil." dedi. (Sayfa; 14)* Birleşik isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Osmanlı döneminde kaymakamlık, valilik gibi görevlerde bulunmuş, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda etkin rol oynamış ve 1922-1935 yılları arasında milletvekilliği yapmıştır. (Sayfa; 204)*

Millî : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “millî, millîliği” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eğitimin millîliği konusunda ne düşünüyor? (Sayfa; 81)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu modelin yabancı etkilerden uzak ve millî değerlerimize uygun olmasını istemiştir. (Sayfa; 79)*

Milliyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “milliyet, milliyetçiliğinin” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türk dilinin, Türk milliyetçiliğinin en büyük öncüsü olan Kaşgarlı Mahmut, XI. yüzyılda Kaşgar'da doğdu. (Sayfa; 58)*

Milyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “milyon, milyonlarca” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şehrin aydınlığı için tam on iki milyon Fransız frangı harcıyoruz. (Sayfa; 160)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sainte Helena (Sen Elen) adası kâşâlıklarında geçmişî düşünürken, söndürdüğü bunca ocağı, mutlu kılamadığı milyonlarca insanı unutuyor;*

utanmadan, "Yaşamım da ne roman ha!" diye, yarı şaşkınlık, yarı övünme kokan sözler edebiliyor. (Sayfa; 221)

Mimar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mimar, mimarisi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir transatlantik makinesinin nefes borularında yürüyen kuvvete buhar, bir ampulün örümcek ağı kadar maharetle örülmüş tellerinin ince mimarisi içinde parlayan ışığa elektrik adını koyarak tabiata layık olmadığı bir paye vermiş oluyoruz.* (Sayfa; 226) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu arada II. Selim, Mimar Sinan'a iki minareli Selimiye Camisi'ni yaptırdı.* (Sayfa; 190)

Mimik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mimik” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız.* (Sayfa; 76)

Minare : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “minarelerinde, minareli” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat İstanbul'un Eskişaray'ı, kubbeleri, minarelerinde kabaran azametli profil nerede?* (Sayfa; 160) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu arada II. Selim, Mimar Sinan'a iki minareli Selimiye Camisi'ni yaptırdı.* (Sayfa; 190)

Minnettar : Arapça ve farsça birleşik kelime olan sözcük ders kitabında “minnettar” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çok minnettar olurum.* (Sayfa; 179)

Mintan : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mintan” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cep delik, cepken delik / Kol delik, mintan delik.* (Sayfa; 148)

Miras : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mirasıdır, mirasın, miraslarından” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yeryüzünde insan eliyle ve kafasıyla yaratılan şeyler, binlerce yıllık bir geçmişin mirasıdır ve bizler bu mirasın sahipleriyiz.* (Sayfa; 22)

Miskin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “miskinin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buhar makinesi olmasa*

tabiat içinde bir miskinin ruhu kadar gevşek, serseri ve avare dolaşan buharın kuvveti neden ibaret kalırdı? (Sayfa; 226)

Misil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “misli, misline” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Motor ve makine, beygir kuvvetiyle değil, insan kuvvetiyle ölçüldüğü zaman buharın ve elektriğin keşfinden sonra bu kuvvetin kaç misline çıktığı daha iyi anlaşılır. (Sayfa; 226)*

Mitoloji : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mitolojisini” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kaşgarlı'nın bu eseri yalnız bir sözlük değil; İslamiyet'ten önceki Türk edebiyatını, tarihini, coğrafyasını, folklorunu, mitolojisini aydınlatan bir ansiklopedi niteliğindedir. (Sayfa; 58)*

Mizah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mizah, mizahın” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk fıkralarımız, halkımızın mizah gücünden doğan anonim (ortak) ürünlerdir.. (Sayfa; 118)*

Model : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “model, modelinin, modellerinin” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu modelin yabancı etkilerden uzak ve millî değerlerimize uygun olmasını istemiştir. (Sayfa; 179)*

Modern : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “modern” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çocukluk arkadaşım Mehmet, Almanya'da beş yıl çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönmüş; Sanayi Çarşısı'nda modern bir otomobil onarım atölyesi açmıştı. (Sayfa; 13)*

Mola : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mola, molası, molasında ” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte o zaman on dakikalık mola başlıyor demektir. (Sayfa; 15)*

Monolog : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “monolog” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız. (Sayfa; 76)*

Motor : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “motor” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Motor ve makine, beygir*

kuvvetiyle değil, insan kuvvetiyle ölçüldüğü zaman buharın ve elektriğin keşfinden sonra bu kuvvetin kaç misline çıktığı daha iyi anlaşılır. (Sayfa; 226)

Mösyö : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mösyö” şeklinde 20 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Affinızı dilerim mösyö, kusurumu bağışlayın. (Sayfa; 177)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Frankfurt'tan ayrıldığım gece, garda sabahın beşinde beni uğurlamaya gelen dostlar arasında Mösyö Haas da duygulu bir çehre ile duruyordu. (Sayfa; 121)*

Muavin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muavini, muavinine, muavininin” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Hayır abi!" dedi şoför muavini. (Sayfa; 217)*

Muayene : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muayene, muayeneye” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıda bu muayene sahnesini okuyacaksınız. (Sayfa; 177)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dün ölen bir adamı muayene edeceğim. (Sayfa; 179)*

Mucize : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mucizesi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnsanın mucizesi, yalnız bu kuvvetleri keşfetmekten ibaret değil, onları normal kabiliyetlerinin çok üstünde bir enerjiye kavuşturabilmektir. (Sayfa; 226)*

Muhabere : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhabere” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muharebe ile muhabere sözcükleri arasındaki anlam farkını açıklayınız. (Sayfa; 128)*

Muhafaza : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhafaza” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kabiliyet, hatıra, mecbur, muhafaza sözcüklerinin eş anlamlılarını bulunuz. (Sayfa; 139)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. (Sayfa; 227)*

Muhakeme : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhakeme” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yahut şöyle bir muhakeme: (Sayfa; 114)*

Muhakkak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhakkak”

şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Köprü ise bu yaz muhakkak yapılacaktır.* cümlesindeki "muhakkak" sözcüğü yerine başka hangi sözcükleri kullanabilirsiniz? (Sayfa; 172) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Köprü ise bu yaz muhakkak yapılacaktır.* (Sayfa; 166)

Muharebe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muharebe” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muharebe ile muhabere sözcükleri arasındaki anlam farkını açıklayınız.* (Sayfa; 128)

Muhit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhit, muhitime” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muhitime örnek olsun maksadım / Sevinir evladım, söylenir adım.* (Sayfa; 144)

Muhtaç : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhtacız, muhtaç” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ölümde olduğu gibi yiyecekte de toprağa muhtacız.* (Sayfa; 150) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!* (Sayfa; 227)

Muhtar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhtar, muhtara” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Neler söylüyorsun muhtar?* (Sayfa; 74)

Muhteşem : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “muhteşem” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Lal, midye, yengeç, tazyik, martı, berrak, harikulade, muhteşem sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten bulunuz.* (Sayfa; 85) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu muhteşem incinin parlayan yüzüne bakarak bir sürü düşler kuruyordu şimdiden.* (Sayfa; 85)

Mukayese : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mukayese” şeklinde 3 kez geçmektedir. Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra Arlanza'da pek çok kişinin, "Siz Türk'sünüz, İstanbul ile Rio'yu mukayese edeceksiniz, ilk izleniminizi bize söyleyiniz." diyerek karşılaştırma sonucunu merakla bekleyişinden söz ediyor.* (Sayfa; 162)

Mutfak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mutfağın, mutfağınızdan, mutfak” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde

kullanılmıştır. Ör. *Soldaki mutfağın kapısı ardına kadar açıldı ve mutfak da çoktandır terk edilmiş gibiydi. (Sayfa; 132)*

Mutlaka : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mutlaka” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Benim çektiğim kuyruk mutlaka kopar. (Sayfa; 74)*

Mübarek : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mübarek” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yılki, kasavet, kısmet, cezbe, oğlak, tahayyül, nimet, mübarek, rahmet, yeygilik sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 193)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mübarek rahmet düşmedi. (Sayfa; 193)*

Mücadele : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mücadele, mücadeleci, mücadelecilik, mücadelede, mücadeleleri, mücadelelerini, mücadelesine, mücadelesini” şeklinde 12 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İdealistlik, disiplin, kararlılık ve mücadelecilik, açık sözlülük, birleştiricilik ve bütünleştiricilik bu niteliklerin başlıcalarıydı. (Sayfa; 60)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizi bugünlere ulaştıran, onun bu engel tanımayan, kararlı ve mücadeleci yapısıydı. (Sayfa; 61)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zorluklar karşısında yulgnlık gösterip onlarla mücadele etmemenin niçin yanlış olduğunu söyleyiniz. (Sayfa; 32)*

Müdafaa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müdafaa” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! (Sayfa; 227)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birinci vazifen, Türk İstiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. (Sayfa; 227)*

Müdahale : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müdahalelerin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama ne çare ki vaktinde yapılmamış müdahalelerin sebep olduğu vicdan azapları içimizdeki lekeyi silip süpüremez. (Sayfa; 115)*

Müddet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müddet” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tesadüf, müddet, müşteri*

sözcüklerinin eş anlamlılarını söyleyiniz. (Sayfa; 207)

Müdür : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müdür, müdürlüğüne, müdürünüzle” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okul müdürünüzle bir mülakat yapınız. (Sayfa; 142)*

Müfettiş : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müfettişe, müfettişler” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat biraz önce müfettişe de söyledim. (Sayfa; 73)*

Mühendis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mühendisi, mühendisin, mühendisliği, mühendisliğin” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böylelerini gördükçe, "Doktorluğun, mühendisliğin, avukatlığın, şoförlüğün, şu ya da bu mesleğin okulu var; adamlığın okulu yok ki!.." derdi. (Sayfa; 222)*

Müjde : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müjde, müjdecileri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İki küçük ada, Rio'nun müjdecileri gibi. (Sayfa; 159)*

Mükâfat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mükâfatı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte bunca senelik emeklerimin mükâfatı. (Sayfa; 73)*

Mükemmel : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mükemmel” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevlana, babasından ve gittikleri her yerde en büyük bilginlerden, son derece mükemmel bir öğrenim ve eğitim gördü. (Sayfa; 190)*

Mülakat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mülakat, mülakata, mülakatı, mülakatın, mülakatların, mülakattan” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belli bir konuda, belli kişi ya da kişilerle yapılan böyle konuşmalara mülakat (görüşme) diyoruz. (Sayfa; 139)*

Mümessil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mümessil, mümessili” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. (Sayfa; 227)*

Mümkün : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mümkün, mümkündür” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir ulusta onurun, saygınlığın, namusun ve insanlığın meydana gelebilmesi ve devam ettirilebilmesi, mutlaka o ulusun hürriyet ve bağımsızlığına sahip olmasıyla mümkündür.* (Sayfa; 60) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaşanmış ya da yaşanması mümkün olan olayları yer ve zaman belirterek anlatan uzun yazılara roman denildiğini öğrenmiştiniz.* (Sayfa; 133)

Münazara : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “münazara” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tartışma, bir konuda değişik görüş ve düşüncelerin ortaya konmasıdır. Panel, açık oturum, münazara bunların başlıcalarıdır.* (Sayfa; 142)

Mürşit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mürşit” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevlana, öğrencilerine bir hocadan çok, bir mürşit gibi davranıyor; etrafına topladığı seçkin kişilere pek aydın ufuklar gösteriyor, Türk hakanını ve vezirini bile aydınlatmaya çalışıyordu.* (Sayfa; 190)

Müsaade : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müsaade” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kocamın bir arkadaşı bu, dedi,bana bir dakika müsaade eder misin?* (Sayfa; 102)

Müspet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müspet” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ve çünkü Türk ulusunun yürümekte olduğu ilerleme ve uygarlık yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müspet ilimdir.* (Sayfa; 41)

Müstevli : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müstevli, müstevlilerin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.* (Sayfa; 127)

Müşterek : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müşterek” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Müşterek, gerdan, bariz, hav demode , astragan, kırat, küstahça, adilik, asap sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 104) Sıfat

görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra bütün okul arkadaşları gibi, bu müşterek hayatın tatlı anılarıyla dolu olarak kaderin çizdiği ayrı ayrı yollara yürüyüp gitmişlerdi.* (Sayfa; 101)

Müşteri : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müşteri, müşterilerin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O kadar güzel, o kadar ustaca boyar ki müşterilerin yanı sıra hamamda çalışan kişiler de potinlerini, iskarpinlerini ona boyatırlar.* (Sayfa; 206)

Mütehassıs : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “mütehassıs” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mütehassıs-mütehassıs, takdir-taktir sözcükleri arasındaki anlam farkını öğreniniz.* (Sayfa; 121)

Müze : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müze, müzeyi” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Müzeyi gezmeye gidecek misiniz?* (Sayfa; 163)

Müzik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “müziği, müziğini, müzikle” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnançlar, gelenekler, görenekler, töreler, edebî ürünler (masallar, türküler, mâniler, ninniler, efsaneler...) halk müziği, hepsi folklorun maddi ya da manevi belirtileridir.* (Sayfa; 21)

Nabız : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nabız, nabzınızı” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vay, bu ne küstah nabız böyle!* (Sayfa; 178)

Naçar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “naçar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Naçar dolaşmışım sokaklarında.* (Sayfa; 199)

Nam : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nam, namı” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üstelik, aslında bir nevi ahlaksızlık olan bu davranışımızı; yiğitlik, insanlık, değerbilirlik namı altında süsleyerek iyi bir şey yaparmış gibi yapıyoruz.* (Sayfa; 114)

Namus : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “namusluydu, namusu, namusun” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öyle namusluydu ki dünyanın hazinelerini versen haksızlık yapmazdı.* (Sayfa; 228)

Namüsait : Farsça ve Arapça birleşik kelime olan bu sözcük ders kitabında “namüsait” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Namüsait* : Elverişsiz. (Sayfa; 228) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir.* (Sayfa; 227)

Nankör : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nankör” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nankör*: Kendisine yapılan iyiliğin değerini bilmeyen, iyilik bilmez. (Sayfa; 22) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Folklor, geçmişe olan borcumuzu her an anımsatmakta, bizi "nankör" olmaktan kurtarmaktadır.* (Sayfa; 22)

Nar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bademde, kayısıda tomurcuk, nar kırmızısı renk olup ucunu gösterir.* (Sayfa; 192)

Nasip : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nasibi, nasip” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Allah bunu layık görmüş. Nasip, kısmet buymuş..* (Sayfa; 193). Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte sağımızda Üsküdar, karşıda Sarayburnu, içeriye doğru Haliç, arkasında Beyoğlu sırtı o kadar ışıklı ki İstanbul'un kim bilir hangi kuşağa nasip olacak bir şenlik gecesini rüyada görüyor gibiyim.* (Sayfa; 160)

Naz : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nazi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir akşam Atatürk'e nazi geçenlerden biri, -Düşünmelisiniz ki eğer ölürseniz heykelinizi paramparça ederler.* (Sayfa; 229)

Nefes : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nefes, nefesi, nefesleri” şeklinde 12 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul'da olsaydık şimdi o mevsimler cennetinin soğuk nefesleri alnımızı okşayacaktı.* (Sayfa; 160) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Saat ona kadar nefes almadan çalışıyorsun.* (Sayfa; 15)

Nefis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nefis” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Karşıda nefis dönerci var.* (Sayfa; 15)

Nefret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nefret” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İster sözle olsun, ister davranışla, zorbalığın her çeşidinden nefret ederim.* (Sayfa; 49)

Nehir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nehir, nehirler, nehrin” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun için köylüler nehirin uygun yerlerine bent tutarlar.* (Sayfa; 32)

Nesil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nesil” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğretmenler, yeni nesil sizin eserinizi olacaktır.* (Sayfa; 79)

Nesir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nesir” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Düzgün konuşma cümleleriyle oluşturulmuş böyle yazılara düz yazı (nesir) denildiğini biliyorsunuz.* (Sayfa; 9)

Neşe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “neşe, neşeli, neşeyi, neşeyle” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Salih'in sesi, neşeyi artık büsbütün fena taklit ediyordu.* (Sayfa; 132) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bismillahirrahmanirrahim, diye mırıldandıktan sonra neşeli bir sesle bağırdı: "Ana ben geldim!.."* (Sayfa; 132) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kuşlar neşeyle ötüşüyorlar.* (Sayfa; 141)

Nezaket : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nezaketle” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizi en ince bir nezaketle her tarafı bembeyaz ve zemini kan kırmızı modern bir bekleme salonuna aldılar.* (Sayfa; 121)

Nezle : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nezle” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O bir sürü adi hastalıklarla, romatizma ve nezle gibi ıvır zıvırla, hafif sıtma nöbetleriyle, dalak ve karaciğer bozukluklarıyla, baş ağrılarıyla oyalanmaya tenezzül etmem.* (Sayfa; 178)

Nihayet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nihayet, nihayetsiz” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince / Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi.* (Sayfa; 126) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nihayet su duruldu, denizin dibi görünmeye başladı.* (Sayfa; 84)

Nimet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nimet” şeklinde 3 kez

geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yılkı, kasavet, kısmet, cezbe, oğlak, tahayyül, nimet, mübarek, rahmet, yeygilik sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 193)*

Nisan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nisan, nisanda, nisanın,nisanla” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okuyacağınız parçada, Anadolu köylüsünün yaşantısından bir kesit sunulmakta ve nisan ayının başlarıyla ortaya çıkan ekonomik özelemleri dile getirilmektedir. (Sayfa; 192)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nisanda bolca yağmur yağsa da ürünümüz bereketli olsa ne iyi olur. (Sayfa; 197)*

Nişane : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nişanesi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Doktor, bir hastanın bu kıymetsiz memnuniyetini, büyük bir takdir nişanesi gibi hemen o gün telefonla fabrikaya bildirmişti. (Sayfa; 120)*

Nokta : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nokta,noktadan, noktalama, noktalar, noktalara, noktaları, noktaların, noktalı, noktanın, noktasından, noktayla” şeklinde 56 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de aşağıdaki örneklerde üç noktanın hangi amaçla kullanıldığını söyleyiniz. Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. İşte burada olduğu gibi öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için noktalı virgül (;) konur. (Sayfa; 69)*

Normal : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “normal” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tabiat kuvvetleri dediğimiz şey, insan zekâsının emri altına girince kendi normal kabiliyetlerini binlerce misli aşan bir kudret kazanıyor. (Sayfa; 226)*

Not : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “not, notlar, notlarınızı” şeklinde 22 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anılar ya günü gününe tutulan notlar biçiminde ya da sonradan anımsanarak yazılır. (Sayfa; 35)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Not alma, işte bu yönüyle not tutma (not etme), bir başka deyişle "dikte" (söyleneni aynen yazma) etkinliğinden ayrılır. (Sayfa; 56)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Not alma, işte bu yönüyle not tutma (not etme), bir başka deyişle "dikte" (söyleneni aynen yazma) etkinliğinden ayrılır. (Sayfa; 56)*

Noter : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “noter, notere” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sözleşmeyi hemen yapın, notere onaylatın, bana da getirin, imza edeyim.* (Sayfa; 206)

Nöbet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nöbetçi, nöbetleri, nöbetleriyle” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O bir sürü adi hastalıklarla, romatizma ve nezle gibi ıvır zıvırla, hafif sıtma nöbetleriyle, dalak ve karaciğer bozukluklarıyla, baş ağrılarıyla oyalanmaya tenezzül etmem.* (Sayfa; 178) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nöbetçi öğretmen kiminle görüşmek istediğimi sordu.* (Sayfa; 214)

Numara : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “numaranın, numarasını” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *On yedi numaranın şoförü hastaneye kaldırıldı.* (Sayfa; 217)

Nutuk : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nutku,nutkun, nutkunda, nutkunu, nutuk, nutuktan, nutuktur” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün en güçlü eseri üç ciltten oluşan "Nutuk (1927)"tur.* (Sayfa; 128)

Nükte : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “nüktelele, nükteli” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir de bizi güldüren, güldürürken düşündüren, çeşitli zekâ oyunları ve nüktelele dolu öykücükler vardır.* (Sayfa; 8) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ayrıca anılara, nükteli fıkralara, öykü niteliğinde birtakım olaylara da yer verilir.* (Sayfa; 122)

Organ : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “organ, organıdır, organları, organlarla” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu tür konuşmalar, çeşitli basın-yayın organları aracılığıyla sözlü ya da yazılı olarak yayımlanır.* (Sayfa; 140)

Orijinal : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “orijinal” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Meşru, himaye, orijinal, noter, biçare, direktör, maharet, tavlanmak sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 207) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çok orijinal bir fikir, bakınız söyleyeyim: ...* (Sayfa; 206)

Otel : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “otel, otele, otelin, otellerinin” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eşyalarımızı kamarlarda bırakarak bir otomobile bindik ve otele doğrulduk. (Sayfa; 160)*

Otobiyografi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “otobiyografi, otobiyografinizi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Otobiyografinizi kısaca yazınız. (Sayfa; 57)*

Otobüs : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “otobüs, otobüse, otobüstekilerin, otobüsteydim, otobüsü, otobüsün” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Otobüs yüz metre kadar ilerledi, sonra durdu. (Sayfa; 211)*

Otogar : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “otogar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gar ile otogar sözcükleri arasındaki anlam farkı nedir? (Sayfa; 125)*

Otomobil : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “otomobil, otomobilden, otomobile, otomobili, otomobilin otomobillerin” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eşyalarımızı kamarlarda bırakarak bir otomobile bindik ve otele doğrulduk. (Sayfa; 160)*

Padişah : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “padişah, padişahlığın, padişahlık” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sana padişahlık yaraşmış. (Sayfa; 201)*

Paha : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pahasına” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hâlbuki biz; dostlarımızı, onların kızmaları, gücenmeleri pahasına çekip çevirmesini bilseydik, hiçbir kötülük yeşerip dal budak salmak imkânını bulamamış olacaktı. (Sayfa; 114)*

Paket : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “paket, paketle” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üç arkadaş, biçarenin elbiselerini bir paket yaparak onu orada Hazreti Âdem kıyafetinde bırakıp giderler. (Sayfa; 206)*

Pandomim : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pandomima” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne,*

aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız. (Sayfa; 76)

Panel : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “panel, panelde” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Köyden kente göçün nedenlerini, bu durumun yarattığı sorunları ve bu göçü durdurmak için ne gibi önlemler alınması gerektiğini, sınıfta düzenleyeceğiniz bir panel(açık oturum)de arkadaşlarınızla tartışınız. (Sayfa; 153)*

Pantolon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pantolon, pantolonunu” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kino gömleğini ve pantolonunu çıkardı; şapkasıyla beraber kayığın dibine yerleştirdi. (Sayfa; 83)*

Papatya : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “papatya” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çiğdem’in ardından, koyungözü (papatya), dağı taşı süt beyazı, çiğdem şansına boyar. (Sayfa; 192)*

Para : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “para, paranın, parası, parasını, parayı, parayla” şeklinde 20 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat o, iflas halindeydi; oda kirasını ödeyecek kadar bile parası yoktu. (Sayfa; 52)*

Paragraf : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “paragraf, paragrafa, paragrafi, paragrafidır, paragrafında, paragrafını, paragrafiyle, paragraflar, paragraflara, paragraflarda, paragraflardan, paragrafları, paragrafların, paragraflarında, paragraflarının, paragrafta, paragraftan” şeklinde 45 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gördüğünüz gibi bu paragrafta, olay kahramanlarından biri olan Raymond tanıtılıyor. (Sayfa; 104)*

Parça : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “parça, parçacıkları, parçada, parçadaki, parçadan, parçaladı, parçalanmak, parçalara, parçaları, parçanın, parçası, parçasıdır, parçasından, parçaya, parçayı, parçayla” şeklinde 96 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okuduğunuz parça, Atatürk’ün yazarlığı ve eserleri konusunda bizi bilgilendirmek amacıyla yazılmış. (Sayfa; 129)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mahsus sözcüğünün parçadaki anlamını belirterek başka hangi anlamlarda kullanıldığını araştırınız. (Sayfa; 133)* Fiil görevinde kullanılmıştır.

Ör. *Gözlerini kan bürüyen bir ilkokul öğretmeni, sopa ile öğrencisinin kafasını parçaladı.* (Sayfa; 73)

Park : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ parka, parkın” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İki genç kadın, gölgeleri bulvara düşen küçük bir parkın yanında karşılaştılar.* (Sayfa; 101)

Pasta : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ pastacıda, pastacıya” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eczanenin tam karşısında bir pastacıya girdiler, vitrinin yanında boş bir masaya oturdular.* (Sayfa; 102)

Pastoral : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pastoral” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Doğa sevgisini dile getiren bu tür şiirlere pastoral şiir denildiğini biliyorsunuz.* (Sayfa; 145)

Patron : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “patronu” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama patronu söz dinlemez insafsızın biriydi.* (Sayfa; 217)

Paydos : Rumca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “paydos, paydosundan” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Doğal ihtiyaçlarını ya iş başlamadan gidereceksin ya da dışını sıkıp öğle paydosundan önce verilen on dakikalık çay kahve molasında gidereceksin.* (Sayfa; 14)

Paye : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “paye” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir transatlantik makinesinin nefes borularında yürüyen kuvvete buhar, bir ampulün örümcek ağı kadar maharetle örülmüş tellerinin ince mimarisi içinde parlayan ışığa elektrik adını koyarak tabiata layık olmadığı bir paye vermiş oluyoruz.* (Sayfa; 226)

Pazar : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “Pazar, pazara, pazarında” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu dünya pazarında hepimiz bir malın satıcısıyız.* (Sayfa; 184)

Pazı : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pazısının” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buhar keşfedilinceye kadar insanın kuvveti pazısının kuvvetinden ibaretti.* (Sayfa; 226)

Pehlivan : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pehlivan, pehlivanın” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir tencere kapağını zıplatan buharın dağlan devirebileceğim hisseden Papen, insan denilen alelade pehlivanın Herkül kıratında bir Tanrı kudreti alabilmesinin en büyük sırrını yakaladı.* (Sayfa; 226)

Pembe : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pembeye” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Pembeye, beyaza özentî çiçek çiçek dallanmaya başlar.* (Sayfa; 193)

Pencere : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pencereden, pencereye, pencereni” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başını pencereden uzatarak dışarı baktı.* (Sayfa; 213)

Perde : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “perde” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız.* (Sayfa; 76)

Perişan : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “perişan” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Harap: Bitkin, yorgun, perişan.* (Sayfa; 228) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun bu perişan durumunu görünce mahvoldum.* (Sayfa; 158) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır Ör. *Ben istifa edersem öğrencilerim perişan olur.* (Sayfa; 74)

Peynir : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “peyniri” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belirtisiz ad tamlamasından oluşanlar: ağustos böceği, yer elması, yel değirmeni, dil bilgisi, Kutup Yıldızı, kaşar peyniri, süt dişi, yer çekimi...* (Sayfa; 63)

Pişman: Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pişmanlığın, pişmanlığına, pişmanlık” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Herkes hayallemesinin utancına ve pişmanlığına sığınır.* (Sayfa; 193)

Piyasa : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “piyasaya” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yetkililer, yeni yüz liralıkları da piyasaya sürdüler.* (Sayfa; 212)

Piyes : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “piyes, piyesi, piyesini” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaşanmış ya da gerçeğe uygun olarak tasarlanmış bir olayı sahnede canlandırmak amacıyla yazılan bu tür yapılara tiyatro yapıtı (piyes, oyun) denir. (Sayfa; 75)*

Plan : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “plan, plana, plandadır, planı, planlama, planlamada, planlamalar, planlamanın, planlamaya, planlı” şeklinde 32 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tiyatro yapıtlarının planı da tıpkı öykü ve benzeri türlerdeki gibidir. (Sayfa; 76)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Olaylar, oluş sırasına göre planlı bir biçimde anlatılmalıdır. (Sayfa; 38)*

Polis : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “polis, polisiye” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Görevli polis, kimi görmek istediğimi sordu? (Sayfa; 50)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de romantik roman, tarihî roman, biyografik roman, psikolojik roman, belgesel roman, polisiye roman, serüven (macera) romanı, töre romanı hakkında bilgi edininiz. (Sayfa; 86)*

Porsiyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “porsiyon” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Döner hazır olur olmaz bize iki porsiyon kessin, yollasın. (Sayfa; 15)*

Portre : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “portre, portredir, portrelere, portreleri, portresini, portresinin” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnsanları çeşitli yönleriyle tanıtan bu tür betimlemelere insan betimlemesi (portre) denir. (Sayfa; 104)*

Post : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “post, posta” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir koyundan iki post çıkmaz. (Sayfa; 250)*

Posta : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ postasına” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Londra'dan dönüşte baş makinist, bu çalışkan genci yanına alır ve dördüncü seferde ikinci makinist olarak bir tüccar postasına yerleştirir. (Sayfa; 206)*

Potin : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “potinlerini” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O kadar güzel, o kadar*

ustaca boyar ki müşterilerin yanı sıra hamamda çalışan kişiler de potinlerini, iskarpinlerini ona boyatırlar. (Sayfa; 206)

Prenses : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “prensestir” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anası ise Harzemşahlar hanedanından bir prensestir. (Sayfa; 190)*

Problem : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “problemlerin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitaptaki problemlerin hepsini çözdüm. (Sayfa; 158)*

Profesör : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “prof., profesör” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Profesör, alelade, itina, mösyö, bizzat sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayınladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 121)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul'da tedavisi kısmen yapılan böbreklerim hakkında fikrini almak üzere Frankfurt'a, mütehassıs Profesör Volhard'ı ziyarete gitmiştim. (Sayfa; 120)*

Profil : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “profil” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat İstanbul'un Eskisaray'ı, kubbeleri, minarelerinde kabaran azametli profil nerede? (Sayfa; 160)*

Program : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “programı, programına, programından, programını, programları” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Söz gelişi ders dinlerken, bir kitap okurken, bir televizyon programını izlerken, bir yeri gezerken, birtakım araştırma ve incelemeler yaparken çeşitli notlar alırız. (Sayfa; 56)*

Psikolojik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “psikolojik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de romantik roman, tarihî roman, biyografik roman, psikolojik roman, belgesel roman, polisiye roman, serüven (macera) romanı, töre romanı hakkında bilgi edininiz. (Sayfa; 86)*

Pudriyer : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pudriyer” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mendil, pudriyer, ayna, ufak para cüzdanı, anahtarlık hepsi yerli yerindeydi; ama bin franklık banknot yoktu. (Sayfa; 102)*

Pusula : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “pusula, pusulası, pusulasını” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Parayı aldı, hesap pusulasını ödedi. (Sayfa; 103)*

Radyo : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “radyo” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ayrıca radyo söyleşileriyle de ün kazanmıştır. (Sayfa; 117)*

Rağmen : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rağmen” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta edat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Buna rağmen ağırbaşlı görünerek ilkin taşını, sonra midye sepetini yukarı çekti. (Sayfa; 84)*

Rahat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rahat, rahata, rahatça, rahatlar, rahatlayıverdi, rahatlığı, rahatlığıyla, rahatlık, rahatsız, rahatsızlık, rahatsızlıklarından” şeklinde 24 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dünyanın filan yerinde bir rahatsızlık varsa bana ne dememeliyiz. (Sayfa; 173)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güzel söylüyorlar, rahatça deyiveriyorlar diyeceklerini. (Sayfa; 110)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaz kış buradan bakar, onu görünce içi rahatlar. (Sayfa; 166)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sol gözünüzü nasıl rahatsız ettiğini, onun gıdasını aşırıldığını görmüyor musunuz? (Sayfa; 179)* Kurallı birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hastalığının geçeceğini anlayınca rahatlayıverdi. (Sayfa; 124)*

Rahmet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rahmet, rahmetle, rahmetli” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mübarek rahmet düşmedi. (Sayfa; 193)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rahmetli ihtiyar, emekli subaydı. (Sayfa; 217)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rahmetle anarım anacığımı. (Sayfa; 221)*

Rakam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rakamlar, rakamları, rakamlarla” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çeşitli dekoratif yazılar, rakamlar yazacağız, afişler hazırlayacağız. (Sayfa; 6)*

Rapor : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rapor, raporu, raporun, raporuna, raporunu” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bundan sonra benim sınıfıma gelecek çocuklardan tam teşkilatlı hastane raporu mu isteyeceğim? (Sayfa; 73)*

Razı : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “razı, razılık” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kadere razılık göstermek gerek. (Sayfa; 193)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu nedenle Murtaza Bey’i öğretmenliği bırakması için razı etmeye çalışır; fakat başarılı olamaz. (Sayfa; 72)*

Reçete : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “reçete” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Karşiki eczaneye bir reçete vermiştim, ilaçlarımın hazırlanmasını bekliyordum, parka girip beklemeye niyetlenmiştim, karşıma sen çıktın. (Sayfa; 102)*

Redd : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “reddedelim” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başkasının düşüncelerini incelemeyen neden reddedelim? (Sayfa; 27)*

Redif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “redifleri, rediftir” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fenerin-gemilerin sözcüklerindeki -in eki, aynı anlam ve görevde kullanıldığı için rediftir. (Sayfa; 3)*

Refah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “refah, refahı” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tüm insanlığın refahı, açlık ve baskının yerine geçmelidir. (Sayfa; 176)*

Reform : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “reform, reformu” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk’ün gerçekleştirdiği en köklü eğitim reformu olarak kabul edilen yeni Türk harflerinin, 1 Kasım 1928’de Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilerek uygulamaya konulmasıyla, halk eğitimi konusundaki çalışmalar bütün Türkiye’ye yayılmış ve ülke büyük bir okul görünümü kazanmıştır. (Sayfa; 80)*

Rehber : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rehberimiz, rehberliği, rehberliğinde” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk’ün temel inanışlarından ve onun düşünce sistemi olan Atatürkçülüğün unsurlarından biri de bilimin ve aklın rehberliği altında sürekli çağdaşlaşmadır. (Sayfa; 245)*

Reis : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “reisinin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güç yaşama şartlarından*

bunalan, geçimi üç dönüm tarlaya bakan "aile reisi'nin gözünde Tophane tüterdi. (Sayfa; 150)

Rejim : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rejimlerden” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Demokrasinin diğer rejimlerden üstün yanlarının neler olduğunu araştırınız, edindiğiniz bilgileri sınıfta anlatınız.* (Sayfa; 200)

Renk : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rengi, renk, renkli, renksizdir, renkte, renkteki” şeklinde 23 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Matilt ürperdi, bir adım geriledi, rengi daha fazla soldu.* (Sayfa; 103) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yeni bir âlem- Binbir Gece Masalları'ndaki Bağdat kadar çekici ve renkli bir dünya- gözlerinin önüne serilmişti.* (Sayfa; 52)

Resim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “resim, resmi, resimli, resmi, resmim, resmini” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bak, bir gecede iki adam öldüren bir katilin resmi yanında benim resmim.* (Sayfa; 72) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir şeyi duyurmak, tanıtmak için hazırlanan ve çoğu resimli olan duvar ilanlarına afiş denildiğini biliyorsunuz.* (Sayfa; 220)

Resmî : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “resmî” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İş mektuplarının başlıcaları da dilekçeler, ısmarlama (sipariş) mektupları, resmî mektuplardır.* (Sayfa; 98)

Ressam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ressamlar” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yapıtlarından bazıları şunlardır: "Edebiyat Konuşmaları, Günlerin Götürdüğü, Şiir Üzerine Düşünceler (deneme), Edebiyatta Akımlar, Sanat Meseleleri, Büyük Ressamlar (İnceleme - araştırma)." (Sayfa; 70)*

Rıhtım : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rıhtıma” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Arlanza rıhtıma yaklaştı.* (Sayfa; 160)

Rica : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında ”rica, ricasını” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oğlunun ricasını söyledim ve koluna girerek onu Atatürk'le Abilof'un bulundukları çadıra getirdim.* (Sayfa; 200)

Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu işi sen yaparsın, validemin yanına git, kendinden rica et, buraya teşrif etsin.* (Sayfa; 200)

Rivayet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rivayet, rivayeti, rivayetidir” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geniş zamanın rivayetidir?* (Sayfa; 250)

Rol : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rol, rolü, rolünü, rolünüz” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ulusal birliğin sağlanmasında akılcılığın ne gibi rolü vardır?* (Sayfa; 248) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda etkin rol oynamış ve 1922-1935 yılları arasında milletvekilliği yapmıştır.* (Sayfa; 204)

Roman : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “roman,romancı, romancılarındandır, romanda, romanı, romanın, romanında, romanından, romanla, romanlar, romanlara, romanlardan, romanları, romanların, romanlarında, romanlarını, romanlarıyla” şeklinde 93 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Romanların dünyasına girince bunun böyle olmadığını anladım.* (Sayfa; 250)

Romantik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “romantik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siz de romantik roman, tarihî roman, biyografik roman, psikolojik roman, belgesel roman, polisiye roman, serüven (macera) romanı, töre romanı hakkında bilgi edininiz.* (Sayfa; 86)

Romatizma : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “romatizma” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Romatizma: Kaslarda, özellikle eklemlerde kendini gösteren ağrılı hastalıkların genel adı.* (Sayfa; 178)

Röportaj : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “röportaj, röportaja, röportajda, röportajın, röportajlar, röportajları, röportajlarını” şeklinde 14 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıda, Tahir Kutsi Makal'ın çeşitli röportajlarını bir araya topladığı “Göç” adlı kitabından alınmış bir parça okuyacaksınız* (Sayfa; 149)

Ruh : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ruh, ruhen, ruhsal, ruhu, ruhun” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bütün gemicilerin ruhu bende yaşıyor / Başımdaki gökleri bir deniz sanıyorum.* (Sayfa; 1)

Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnsanların dış özelliklerini anlatan portrelere fiziksel portre, iç özelliklerini (alışkanlıklarını, davranışlarını, huyunu, düşünce ve duygularını...) anlatan portrelere de ruhsal portre adı verilir. (Sayfa; 104)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğretmen Murtaza artık ruhen de aklen de kalben de yaşamıyor... (Sayfa; 74)*

Rumi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “Rumi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mevlana Celalettin Rumi, Türklüğün insanlık âlemine kazandırdığı en büyük isimlerden biridir. (Sayfa; 191)*

Rüya : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rüyada, rüyası” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Oğlumuz, İki Uyku Arasında (öykü), Küçük Ağa, İbiş'in Rüyası (roman), Gençlik Türküsü (fıkra)" kitaplarından bazılarıdır. (Sayfa; 136)*

Rüzgâr : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “rüzgâr, rüzgârı, rüzgârların, rüzgârlarına” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rüzgâr hızımızı kestiği için kürek çekmekte güçlük çekiyorduk. (Sayfa; 156)*

Saadet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “saadeti, saadetlerle” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir vakitler üçü kız, ikisi oğlan, beş çocuklu bu ev, o devrin kendine mahsus varlık ve saadeti ile cıvılcıydı. (Sayfa; 131)*

Saat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “saat, saati, saatime, saatinde, saatine, saatleri, saatlerle, saatlik, saatte” şeklinde 32 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Toplantıya geç kalmamak için ikide bir saatine bakıyordu. (Sayfa; 155)*

Sabah : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sabah, sabaha, sabahçı, sabahı, sabahın, sabahleyin” şeklinde 27 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şair, okuduğunuz şiirde, bir bahar sabahı gördüklerini ve bunların kendinde uyandırdığı duyguları anlatıyor. (Sayfa; 236)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sabahleyin ölü buldular. (Sayfa; 168)*

Sabıka : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sabıkalı, sabıkalılar” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mahkûm olursan sabıkalılar defterine adın geçecek. (Sayfa; 74)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil

görevinde kullanılmıştır. Ör. Sabıkalı olacağım ha!.. Neler söylüyorsun muhtar? (Sayfa; 74)

Sabır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sabır, sabırlı, sabırsızlıkla” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Atatürk sabırlı ve disiplinliydi. (Sayfa; 60) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. Sözlerini bitirince derin bir sabırsızlıkla oğlunun yüzüne baktı. (Sayfa; 201)

Sade : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sade,sadece,sadeleştirilmiş, sadeleştirilmiştir, sadelik” şeklinde 16 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Türklerde güzellik, sevimlilik, edep, tatlılık, büyükleri ağırlamak, sadelik, sözünü yerine getirmek, yiğitlik, mertlik, övünmemek gibi övülmeye değer sayısız faziletler görülmektedir... (Sayfa; 58) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Kısaltılıp sadeleştirilmiştir. (Sayfa; 74) Edat görevinde kullanılmıştır. Ör. Hepimiz yazı ödevimizi hazırlardık ama, öğretmen sadece onun yazdığını sınıfta okunmaya, kendisi için de dinlemeye değer bulurdu. (Sayfa; 138)

Safha : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “safha, safhalarının” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. İlim ve fennin yaşadığımız her dakikadaki safhalarının gelişimini anlamak ve ilerlemelerini zamanında takip etmek şarttır. (Sayfa; 245)

Sahi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sahiden” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. Övülmek isteği kutlu bir istektir; kişinin işini sahiden benimsediğini, insanlığın özünden üstün bilip onlara yaranmak için çalıştığını gösterir. (Sayfa; 184)

Sahil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sahil” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Yalı: Deniz, göl ya da ırmak kenarı, düz ve açık su kıyısı, sahil. (Sayfa; 161)

Sahip : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sahibi, sahibine, sahibiydi, sahip, sahipleri, sahiplerinden, sahiplerini, sahipleriyiz, sahipti, sahiptir, sahiptirler” şeklinde 41 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Atölye sahibi, yazarı hemen bırakmıyor. (Sayfa; 17) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Değişik ortam ve koşullardaki insanların farklı düşüncelere sahip olması doğaldır. (Sayfa; 31) Deyimleşmiş birleşik fiil

görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazınızı "düşünce özgürlüğünün insanın en temel haklarından biri olduğunu herkesin bu hakka sahip çıkması gerektiğini" vurgulayacak bir biçimde de sonuçlandırınız. (Sayfa; 31)*

Sahne : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sahne, sahnede, sahnesi, sahnesini, sahneye” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sahneye ilk çıktığınızda neler hissettiniz? (Sayfa; 177)*

Sahte : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sahtecilik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cimrilik, ikiyüzlülük, sahtecilik, kendini beğenmişlik gibi insan kusurları, oyunlarının temel konularıdır. (Sayfa; 182)*

Sakin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sakin, sakinleşebildi” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki sözcüklerden hangilerinde düzeltme işareti kullanılmalıdır? Bu işareti gerekli yerlere koyarak gösteriniz. Mavi, kağıt, sakin, dükkân, çare, tezgah, siyasî, sülale, mahkum. (Sayfa; 46)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk sakin bir şekilde cevap verdi. (Sayfa; 201)* Kurallı birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zübeyde Hanım, ancak o zaman sakinleşebildi ve geniş bir nefes alarak, —Ben saltanatı istemem evladım, saltanatı istemem, diye mırıldandı. (Sayfa; 201)*

Salon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “salonlar, salonu, salonuna” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizi en ince bir nezaketle her tarafı bembeyaz ve zemini kan kırmızı modern bir bekleme salonuna aldılar. (Sayfa; 120)*

Saltanat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “saltanat, saltanatı” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben saltanatı istemem evladım, saltanatı istemem, diye mırıldandı. (Sayfa; 201)*

Samimi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “samimi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nedim'in hayalleri renkli, hisleri samimi; filanın ki derin, renksizdir, gibi. (Sayfa; 137)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Samimi söylüyorum. (Sayfa; 137)*

Sanat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sanat, sanatçı, sanatçıların, sanatçısı, sanatı, sanatımın, sanatın, sanatını, sanatla, sanatlar, sanatlara, sanatları, sanattan” şeklinde 40 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır.

Ör. *Her eser, yazarının yazdığı andaki hayat görüşünün, duygularının, düşüncelerinin, sanat tecrübesinin sonucudur. (Sayfa; 138)*

Sanayi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sanayi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çocukluk arkadaşım Mehmet, Almanya'da beş yıl çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönmüş; Sanayi Çarşısı'nda modern bir otomobil onarım atölyesi açmıştı. (Sayfa; 13)*

Sandal : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sandali” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitapları şunlardır: "Gönül Sandali, Sere Serpe (şiir), Yılka Atı, Çelo, Can Şenliği, Yorganımı Sıkı Sar, Dik Bayır (roman)." (Sayfa; 197)*

Sandık : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sandığı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Genç delikanlı, koca sandığı kolayca kaldırıverdi. (Sayfa; 212)*

Saniye : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “saniye, saniyeden” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çoğumuz suyun altında beş on saniyeden fazla duramayız. (Sayfa; 88)*

Sarhoş : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sarhoş, sarhoşları” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *“Deniz Sarhoşları, Yayla Dumani, Sarıkız Mermerleri” adlı şiir kitapları vardır. (Sayfa; 5)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *O sarhoş babasından gece gündüz dayak yiyen küçük Mustafa'yı kim korur? (Sayfa; 74)*

Satır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “satır, satırları” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Satırları kalem ya da parmakla izlemeyiniz. (Sayfa; 7)*

Satirik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “satirik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kişilerin ve toplumun aksak yanlarını yerenlere satirik, acıklı olayları dile getirenlere de dramatik şiir adını veriyoruz. (Sayfa; 90)*

Saye : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sayede, sayesinde, sayesinde” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör.

Okul sayesinde, okulun vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milleti, Türk sanatı, ekonomisi, Türk şiir ve edebiyatı bütün güzellikleriyle gelişir. (Sayfa; 80)

Sayfa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sayfa, sayfadaki, sayfaları, sayfalarında, sayfalarındaki, sayfanın” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte sınıfta okunan yazı ödevi, bu defterden alınan sayfaları.* (Sayfa; 138) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fıkralar, gazete ve dergilerin iç sayfalarındaki köşelerde yayımlanır.* (Sayfa; 9)

Sefer : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sefer, seferde, seferden, sefere, seferin” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Seferden yorgun dönmüştü.* (Sayfa; 217)

Sefil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sefil” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aç kalırım, toptan sefil oluruz.* (Sayfa; 73)

Sekreter : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sekreter” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kâtip: Özel kuruluşlarda ya da kamu kuruluşlarında yazışmalardan sorumlu kimse, sekreter, yazman.* (Sayfa; 161)

Selam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “selam, selamladı, selamlaşma” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mektupların sonuç bölümünde selam ve sevgi dileklerini belirten başka ne gibi sözler kullanılabileceğini söyleyiniz.* (Sayfa; 95) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Matilt'i görünce durdu, şapkasını çıkararak genç kadını selamladı.* (Sayfa; 102)

Sema : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “semaya” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bundan sonra bambaşka bir gönül adamı olan Mevlana Celalettin, bütün vaktini şiire, semaya verdi.* (Sayfa; 190)

Semt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “semptlerinden” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Taşoluk Sokağı; iki fırını, bir bakkalı, bahçeli ve iki, üç katlı evleri ile Ak-Şehir'in gözde semptlerinden biri idi.* (Sayfa; 131)

Sepet : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sepete, sepetine, sepetini, sepetten” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biri ağır bir taş, öteki bir sepete bağlıydı. (Sayfa; 83)*

Serbest : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “serbest, serbesttir” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu nitelikteki şiirlere serbest şiir denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 236)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. *Bizi öven insanın övmemekte, isterse yermekte serbest olması gerekir. (Sayfa; 185)*

Sergüzeşt : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sergüzeşt” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendimi bildim bileli ben; masalları, mânileri, o Şah İsmail, Arzu ile Kamber hikâyelerini, gazetelerin sergüzeşt romanlarını nasıl bir hisle, iyi açıklayamam ama hep ileride şiir yazacağımı bilerek, inanarak okuyup dinledim. (Sayfa; 137)*

Sermaye : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sermaye” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yeniden müfettişler, gazetelere yeniden sermaye... (Sayfa; 174)*

Serseri : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “serseri, serserilerle, serserilik” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Serserilik ve dilencilikten hapse atılan bu çocuk, altı yıl sonra Batı kıyılarının en önemli kişilerinden biri olmuştu. (Sayfa; 51)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendisi de serseri hayata atılmıştı. (Sayfa; 51)*

Sert : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sert, sertçe, sertleşti, sertlik” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anlatıma düşünce, duygu, coşku, yumuşaklık, sertlik vb. özellikler kazandırmak için sesin yükseltip alçaltılmasına, sese bir anlam verilmesine tonlama diyoruz. (Sayfa; 44)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rio'nun şubatındayız. Kışın en sert ayı. (Sayfa; 160)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ne yazık ki memleketimizde görülen birçok kötülük; hep arkadaşın arkadaşı koruması, en yakınlarında bulunanlar tarafından sertçe uyarılmaması yüzünden olmakta. (Sayfa; 115)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Havalar son günlerde daha da sertleşti. (Sayfa; 157)*

Serüven : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “serüven, serüvenleri”

şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onlar, başkalarının hayat serüvenleri aracılığıyla kendimizi tanımamıza yardım ediyor. (Sayfa; 250)*

Servet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “servet, servetim, servettir” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çalışmak insana büyük servettir. (Sayfa; 144)*

Servi : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “servi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zati, eğlenmek, gayri, mayıs, servi sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 169)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Servi kavağın ucu, ayakta dikilen insan gibi görünüyordu. (Sayfa; 167)*

Servis : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “servis” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Geniş bir hol, büyük salonlar, iş-
lek ve gürültüsüz bir servis, geniş ve banyolu bir oda. (Sayfa; 160)*

Sevda : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sevdası, sevdasına” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu sevdası nasıl sonuçlanıyor? (Sayfa; 53)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Jack London, ödül kazandığı hâlde niçin altın arama sevdasına kapılıyor? (Sayfa; 53)*

Seyahat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “seyahat, seyahati, seyahatnamesi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Göl Saatleri, Piyale (şiir), Bize Göre (fıkra), Frankfurt Seyahatnamesi (gezi)" kitaplarından bazılarıdır. (Sayfa; 125)*

Seyir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “seyirci, seyirciler” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böylece hem seyirciler eğlendirilmiş hem de hoşlanılmayan durumlar eleştirilerek ortaya konulmuş olur. (Sayfa;180)*

Sıfat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sıfat, sıfat-fiil, sıfat-fiildir, sıfat-fiiller, sıfatı, sıfatın, sıfatının, sıfatlar, sıfatlara, sıfatlardan, sıfatları, sıfatların, sıfatlarından, sıfatlarının” şeklinde 51 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fiillerden, sıfatlardan ve kendilerine benzeyen sözcüklerden önce*

gelerek onların anlamlarını durum, zaman, yer-yön, azlık-çokluk ya da soru bakımından belirten bu tür sözcüklere zarf (belirteç) diyoruz. (Sayfa; 181)

Sıfır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sıfırın” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tahayyülün sınırı sıfırın kıyısına yaklaşır.* (Sayfa; 193)

Sıhhat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sıhhat, sıhhatimi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Böyle hiçten başlayan bu ilişki, yavaş yavaş o şekil aldı ki artık her gün Mösyö Ablmann sıhhatimi ya bizzat ya telefonla soruyor ve her akşam fabrika genel kâtibi Mösyö Haas (Has), bana hastanede geç vakitlere kadar arkadaşlık ediyordu.* (Sayfa; 121)

Sınıf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sınıf, sınıfa, sınıfça, sınıfıma, sınıfımda, sınıfımızı, sınıfındaydık, sınıfınıza, sınıfınızda, sınıflandırılarak, sınıfta” şeklinde 76 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınıza anlatınız.* (Sayfa; 137) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çalışma bittikten sonra da yazı sınıfça değerlendirilir.* (Sayfa; 20)

Sınır : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sınır, sınırı, sınırlayan” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anadolu köylüsünün tahayyül sınırı bu aylarda tüm dünyayı kucaklar.* (Sayfa; 193) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ana öğeyi sınırlayan, onu hangi açıdan işleyeceğimizi gösteren yön, konunun bakış açısidir.* (Sayfa; 11)

Sır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sırları, sırrını” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir tencere kapağını zıplatan buharın dağlan devirebileceğim hisseden Papen, insan denilen alelade pehlivanın Herkül kıratında bir Tanrı kudreti alabilmesinin en büyük sırrını yakaladı.* (Sayfa; 226)

Sırf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sırf” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nasıl yazarsınız? Konularınızı arar mısınız ve sırf yazma ihtiyacıyla masa başına geçtiğiniz olur mu?* (Sayfa; 137)

Sicil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sicil, siciline” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşin en kötüsü, oğlunun siciline ilk kötü kaydı senin yüzünden düşecekler.* (Sayfa; 74)

Sinema : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sinemaya” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fırsat buldukça sinemaya, tiyatroya gider sıkıntılarımı, üzüntülerimi üstümden atarım.* (Sayfa; 71)

Sipariş : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sipariş, siparişlerinden” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vedalaşanların karşılıklı tembih ve siparişlerinden bunların hacı adayları olduğu anlaşılıyordu.* (Sayfa; 216)

Sirke : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sirke, sirkeci” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sirkeci, Tophane. Anadolu'dan İstanbul'un görünüşü bu iki isimle özetlenirdi.* (Sayfa; 150)

Sistem : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sistem, sistemde, sistemi, sistemimizde, sistemimizi, sisteminde, sistemindeki, sistemini, sisteminin” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Latin yazı sistemini kullanan dillerdeki özel adlar özgün biçimleriyle yazılır.* (Sayfa; 56) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ancak, Türk eğitim sistemindeki gelişmelerin altın çağı olarak nitelendirebileceğimiz Atatürk dönemindeki hız ve coşkuya ulaşmak, hiçbir zaman mümkün olamamıştır.* (Sayfa; 80)

Sitem : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sitem” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Var mı öyle kapıdan sorup kaçmak?" diye sitem etti.* (Sayfa; 13)

Siyah : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “siyah” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güneş, siyah saçlarına vuruyordu.* (Sayfa; 84)

Siyasal : Arapça ve Fransızca birleşik kelime olan sözcük ders kitabında “siyasal” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Makalelerde genellikle bilimsel, siyasal, ekonomik ve toplumsal konular ele alınır.* (Sayfa; 23)

Siyaset : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “siyaset, siyasetçi, siyasetçidir” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yönetici ve siyaset adamıdır.* (Sayfa; 204)

Siyasi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “siyasi” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Söylevler; askerî, siyasi, dinî vb. konularda olabilir. (Sayfa; 42)*

Skeç : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “skeç” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız. (Sayfa; 76)*

Soba : Macarca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sobaya” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üşüyen ellerini sobaya uzattı. (Sayfa; 213)*

Sofa : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sofa, sofanın” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Taşlık büsbütün karardı ve yukarı sofanın tahtaları hızlı hızlı gıcırdadı. (Sayfa; 132)*

Sofra : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sofrada” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben de sofrada idim. (Sayfa; 201)*

Sokak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sokağa, sokağın, sokakları, sokaklarında, sokaktaki” şeklinde 12 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Naçar dolaşmışım sokaklarında. (Sayfa; 199)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sokaktaki insanlar içlerinden neler geçirmektedirler? (Sayfa; 236)*

Sosyal : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sosyal” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kişiler, öyküde sosyal durumlarına ve karakterlerine uygun bir biçimde konuşturulur. (Sayfa; 16)*

Sosyete : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sosyete, sosyetesinin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *California (Kaliforniya) sosyetesinin üst tabakaları onu aralarında paylaşamıyor; edebiyat ufuklarında yeni bir yıldız gibi parlamaya başlayan bu çocuk; gazetecileri, eleştirmecileri, yayınevi sahiplerini ardından koşturuyordu. (Sayfa; 51)*

Spor : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “spor” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazar ve spor eğitimcisidir. (Sayfa; 209)*

Sual : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sual, suali” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Arlanza'da on beş günden beri birçok kimseden aynı suali işitiyordum*(Sayfa; 159)

Suflör : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “suflör” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Perde, sahne, aktör, aktris, dekor, kostüm, makyaj, mimik, jest, kulis, suflör, monolog, skeç, pandomima gibi tiyatro terimleriyle ilgili bilgi toplayınız.* (Sayfa; 76)

Sultan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sultan, sultanı” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Babası, bilginler sultanı diye anılan Bahaeddin Veled, anası Mümine Hatundur.* (Sayfa; 190)

Suret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ suretiyle” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk, "Milletimizin siyasi, sosyal hayatında, milletimizin fikrî terbiyesinde de rehberimiz ilim ve fen olacaktır." demek suretiyle bilim ve teknolojinin kullanılacağı diğer alanları da göstermiştir.* (Sayfa; 245)

Sükût : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sükût” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Söz gümüşse sükût altındır.* (Sayfa; 111)

Sükûnet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sükûnet” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Valide, âdeta, enerjik, sükûnet, saltanat sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 201)

Sülale : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sülale” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki sözcüklerden hangilerinde düzeltme işareti kullanılmalıdır? Bu işareti gerekli yerlere koyarak gösteriniz. Mavi, kağıt, sakın, dükkân, çare, tezgah, siyasî, sülale, mahkum.* (Sayfa; 46)

Sünnet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “sünnet” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'ün annesi sünnet çocuklarının bulunduğu çadırda idi.* (Sayfa; 200) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Salih Bozok çocuklarını sünnet ettiriyor.* (Sayfa; 200)

Şahıs : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şahsi, şahsiyet” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk, saygın bir kişilik ve şahsiyete sahipti.* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.* (Sayfa; 227)

Şair : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şair, şaire, şairi, şairin, şairlere, şairleri, şairlerimiz, şairlerimizle, şairlerin, şairlerinden, şairlerindendir, şairlerini” şeklinde 40 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şair, niçin kendini çöllerde kalmış gibi hissediyor?* (Sayfa; 2)

Şan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şan, şanıma, şanla” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O kadar dolu ki toprağın şanla / Bir değil, sanki bir vatan gibisin.* (Sayfa; 6) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dillere şan oldu.* (Sayfa; 168)

Şans : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şans, şans, şansım, şansın, şansına” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kısacası şansım kötü gitti, tek başıma bir şey başaramadım.* (Sayfa; 102)

Şapka : Rusça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şapka, şapkası, şapkasını, şapkasıyla” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Boynunda ince altın bir kordon, elinde son model bir çanta ve saçları üstünde tülbentle örülmüş, küçük şık bir şapka vardı.* (Sayfa; 102)

Şarap : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şarabımı, şarabınızı” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şarabımı da çok su katarak içmemi tavsiye etti.* (Sayfa; 179)

Şart : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şart, şartlarından, şartsız, şarttır” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İlim ve fennin yaşadığımız her dakikadaki safhalarının gelişimini anlamak ve ilerlemelerini zamanında takip etmek şarttır.* (Sayfa; 246)

Şefkat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şefkatli” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Doğa en şefkatli annedir.* (Sayfa; 198)

Şehir : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şehir, şehirciliği, şehrin, şehirler, şehirlerden, şehirleri, şehirlerine” şeklinde 29 kez geçmektedir. Kitapta isim

görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ertesi günü, denilen saatte şık bir araba, beni ve hastane arkadaşım Vedat Bey'i alarak şehir dışındaki fabrikaya götürdü.* (Sayfa; 121)

Şehit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şehit” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kadının bu sesi çıkarabilmesi için ana olması, bir oğlunu şehit vermesi, dul kalması ve nihayet işte böyle son oğlunu da cepheden beklemesi gerekti.* (Sayfa; 132)

Şeker : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şeker” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ana diyen dillerin şeker yesin, bal yesin!..* (Sayfa; 132)

Şekil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şekil, şekilde, şekillendirilmesinde, şekillenirdi, şekillerle” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk sakın bir şekilde cevap verdi.* (Sayfa; 201) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Babasına kızıp kaçmayı aklına koyan gencin kafasında Sirkeci şekillenirdi.* (Sayfa; 150)

Şema : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şemasını” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu ses benzerliklerini harflendirerek şiirin uyak düzenini (şemasını) gösteriniz.* (Sayfa; 2)

Şerait : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şerait, şeraitini, şeraitten” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin!* (Sayfa; 227)

Şey : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şey, şeyden, şeye, şeyi, şeyimizi, şeyin, şeyini, şeyler, şeylerde, şeylerden, şeylere, şeyleri, şeylerin, şeylerle” şeklinde 103 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gök masmavi bu sabah / Güzel şeyler düşünelim diye.* (Sayfa; 235)

Şeytan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şeytan” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şeytan Mağarası.* (Sayfa; 111)

Şiir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şiir, şiirde, şiirdeki, şiire, şiiri, şiirin, şiirini, şiirle, şiirler, şiirlerden, şiirlere, şiirleri, şiirlerin, şiirlerinde, şiirlerinden, şiirlerini, şiirleriyle, şiirlerle, şiirmiş” şeklinde 139 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şiirlerinde sevgiyi ve doğa güzelliklerini*

işlemiştir. (Sayfa; 125) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Şiirdeki ayrıntılar gelişigüzel mi yoksa belirli bir plan çerçevesinde mi ele alınıyor? (Sayfa; 236)

Şikâyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şikâyetim” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kazancı iyi bana ve çocuklarıma bakıyor,hiçbir şikâyetim yok. (Sayfa; 102)*

Şöhret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şöhret” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ad kökleri: Ad soyundan olan köklerdir: gün, beş, şöhret... (Sayfa; 54)*

Şükür : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şükür, şükredecek, şükretmek” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu yıl Allah'a şükür her bir şey bereketli... (Sayfa; 193) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Amaan sen de ana, geldiğime şükredecek yerde, kalkmış, "kolun" diyorsun! (Sayfa; 132) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kadrini bilmek lazım artık açan gülün / Şükretmek türküsüne daldaki her bülbülün. (Sayfa; 211)**

Şüphe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “şüphe, şüpheler, şüphesiz” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İçlerinde çöreklenmiş bütün şüpheler vardır o sözde. (Sayfa; 185) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. İnsanları bir kısmı gayet çalışkan, bir kısmı da son derece tembel olmak üzere iki gruba ayırırsak şansın çalışkanlar tarafında olacağına şüphe etmemek lazımdır. (Sayfa; 205)*

Taahhüt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “taahhütlü” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir telgraf çekerken ya da iadeli taahhütlü bir mektup atarken ne gibi belgeler doldurulduğunu araştırınız. (Sayfa; 96)*

Taassup : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “taassubu, taassup, taassuptan” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Taassup cahilliğe dayanır. (Sayfa; 248)*

Tabak : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tabak” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güneş pırıl pırıl parlıyor, denizin dibi tabak gibi görünüyordu. (Sayfa; 83)*

Tabaka : Arapça ve İspanyolca olmak üzere iki kökene sahip olan sözcük ders kitabında “tabakaları, tabakayla” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *California (Kaliforniya) sosyetesinin üst tabakaları onu aralarında paylaşamıyor; edebiyat ufuklarında yeni bir yıldız gibi parlamaya başlayan bu çocuk; gazetecileri, eleştirmecileri, yayınevi sahiplerini ardından koşturuyordu. (Sayfa; 51)*

Tabela : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tabela” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu tür yazılar; diploma, senet, çek, tahvil başlıkları, tabela, marka, amblem, afiş tasarımlarında vb. alanlarda kullanılır. (Sayfa; 108)*

Tabiat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tabiat, tabiata, tabiatı, tabiatla” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul'un tabiatı da tek değilse ne yapmalı? (Sayfa; 159)*

Tabii : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tabii” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yalnız şunu söyleyeyim ki biz nasıl İstanbul'da tabiatı bozmak için elimizden geleni yapmışsak, Rio Belediyesi, bilakis tabii güzelliği hâkim kılmak için fennin, sanatın ve zevkin bütün hükümlerini dinlemiştir. (Sayfa; 161)*

Tabla : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tablalı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tablalı uçla yazılan dekoratif rakamlar. (Sayfa; 210)*

Tablo : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tablosunu” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Rambrant, onun bir tablosunu yapmaktan kendini alamamıştır. (Sayfa; 191)*

Taç : Arapça ve İngilizce olmak üzere iki kökene sahip olan sözcük ders kitabında “tacı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu iki karanlık dağın tepesinde biri geniş, biri dar, iki ışık tacı yanıyor. (Sayfa; 160)*

Tahammül : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tahammül, tahammülüm” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kadarına tahammülüm yok benim... (Sayfa; 74)*

Tahayyül : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tahayyül, tahayyüllere, tahayyülün” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde

kullanılmıştır. Ör. *Anadolu köylüsünün tahayyül sınırı bu aylarda tüm dünyayı kucaklar.* (Sayfa; 193)

Tahıl : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tahıl” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kalbur: Tahıl ve başka iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli ya da seyrek telli elek.* (Sayfa; 193)

Tahriş : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tahriş” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bazen bu midyelerden birinin etleri arasına ufacık bir kum tanesi sıkışır, orasını tahriş eder, hayvan kendi de bir madde salıverir, bu kum tanesini pürüzsüz bir tabakayla kat kat örterdi.* (Sayfa; 83)

Tahvil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tahvil” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu tür yazılar; diploma, senet, çek, tahvil başlıkları, tabela, marka, amblem, afiş tasarımlarında vb. alanlarda kullanılır.* (Sayfa; 109)

Tahta : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tahta, tahtaları” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Taşlık büsbütün karardı ve yukarı sofanın tahtaları hızlı hızlı gıcırdadı.* (Sayfa; 132)

Takat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “takat, takati” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fayton, loş, taşlık, sofa, takat sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 133) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu sesi, hiçbir ana ikinci defa tekrarlayamazdı; tekrarlamaya takati yetmezdi.* (Sayfa; 132)

Takdim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “takdim” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kendimi size takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim.* (Sayfa; 160)

Takdir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “takdir” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Doktor, bir hastanın bu kıymetsiz memnuniyetini, büyük bir takdir nişanesi gibi hemen o gün telefonla fabrikaya bildirmişti.* (Sayfa; 120)

Takip : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “takip” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Takip edilecek başka yol yok ki tereddüt ediyorsun.* (Sayfa; 74)

Takke : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “takke” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çil horoz, paçalı tavuk, Raziye adını taktığı kar gibi beyaz, tombul ve takke tavuk, sonra daha başkaları...* (Sayfa; 132)

Taklit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “taklit” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Salih'in sesi, neşeyi artık büsbütün fena taklit ediyordu.* (Sayfa; 132)

Talih : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “talih, talihini” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bazen insanın talihini bozardı.* (Sayfa; 84)

Talim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “talim, talimi” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mustafa Kemal Alman generali Litszmann (Litsman)'ın iki kitabını Türkçeye çevirerek "Takımın Muharebe Talimi (1908)" ve "Bölüğün Muharebe Talimi (1912)" adlarıyla yayımlamıştır.* (Sayfa; 127)

Tam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tam, tamlama, tamlamadan, tamlamadır, tamlamalar, tamlamalara, tamlamalardan, tamlamaları, tamlamalarında, tamlamalarını, tamlamalarının, tamlamanın, tamlaması, tamlamasıdır, tamlamasında, tamlamasındaki, tamlamasından, tamlamasıyla, tamlanan, tamlanandır, tamlananı, tamlayan, tamlayanı, tamlayıcısı” şeklinde 92 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Özne ile yüklem ne tür tamlamalardan oluştuğunu belirtiniz.* (Sayfa; 129) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kel tepecik tamlamasındaki kel sözcüğünün anlamını söyleyiniz.* (Sayfa; 193)

Tamam : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tamam, tamamen, tamamlama, tamamlamakta, tamamlamanız, tamamlanmalıdır, tamamlar, tamamlayacaktım, tamamlayan, tamamlayarak, tamamlayıcı, tamamlıyordu” şeklinde 19 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu cümlelerde yan cümlecik olarak gösterilen bölümler, temel cümlecikleri tamamlama görevi üstlenmiştir.* (Sayfa; 196) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Matilt, pırıl pırıl kıyafetiyle onun*

tamamen zıddıydı. (Sayfa; 102) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğrenim süresi dört yıl olan okulu üç ayda tamamlayarak sınavını verdi ve California Üniversitesine girdi.* (Sayfa; 52) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu paragraf, aşağıdaki cümlelerden hangisiyle tamamlanmalıdır?* (Sayfa; 213)

Tambur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tambur” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk şairleri, şiirlerini “bağlama, cura, tambur” gibi sazlarla çalarak söyledikleri için onlara saz şairi de denir.* (Sayfa; 145)

Tamir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tamir” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mehmet Usta, tamir atölyesi açmak için gerekli parayı nasıl sağlamıştır?* (Sayfa; 16) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tamir Edilemez Hata" adlı öyküyü özetleyerek anlatınız.* (Sayfa; 108)

Tane : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tane, tanelerini, taneli, tanesi, tanesini” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Asırlardan beri inci avcıları denize dalar, bu kıymetli kum tanelerini ararlardı.* (Sayfa; 83) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kalbur: Tahıl ve başka iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli ya da seyrek telli elek.* (Sayfa; 193)

Taraf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “taraf, tarafa, tarafı, tarafım,tarafın, tarafına, tarafında, tarafından, tarafını, tarafları, tarafsız, tarafta, taraftan” şeklinde 36 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hiçbir ticari kıymeti olmayan bu iki ziyaretçiye fabrikanın her tarafını uzun uzun gezdirdikten sonra, onları en büyük itinalarla yine geldikleri yere gönderdiler.* (Sayfa; 121) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Söylenenleri dikkatle dinleyip tarafsız bir görüşle inceledikten sonra yargıya varmaktır.* (Sayfa; 27)

Tarif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tarif” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu hayvancağız da devletli mutfağınızdan bir ay yemek yesin, o tarif ettiğiniz tazıdan besbeter olur!..* (Sayfa; 119)

Tarih : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tarih, tarihi,tarihî, tarihimizle, tarihinde, tarihine, tarihini, tarihlerde, tarihleri, tarihlerin, tarihsel, tarihte”

şeklinde 33 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ayrıca yine liseler için dört ciltlik tarih kitabı hazırlamıştır. (Sayfa; 128)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Okuduğunuz parçadan da anlaşıldığı gibi bu roman, konusunu tarihî bir olaydan (Kurtuluş Savaşı'ndan) almıştır. (Sayfa; 133)*

Tasvir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tasvir” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Varlıkları belirgin özellikleriyle tanıtan böyle anlatımlara betimleme (tasvir) diyoruz. (Sayfa; 35)*

Tatbikat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tatbikat” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1911 yılında yazdığı "Tabiye Tatbikat Seyahati (Taktik Manevra Gezisi)" ile 1918 yılında yazdığı "Zabit ve Kumandanla Hasbihâl (Subay ve Kumandanla Söyleşi)" de askerî alandaki diğer eserleridir. (Sayfa; 127)*

Tatil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tatilinde, tatillerinde” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *O bekçinin evlatlığı, anasız babasız sıksa Halil'i öğle tatillerinde kim uyutur? (Sayfa; 74)*

Tav : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tavlanmak, tavlanması” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Üç dört gün içinde, kömürü maharetle ocağa atması sayesinde ateşin gayet iyi tavlanması, baş ateşçinin dikkatini çeker. (Sayfa; 206)*

Tavır : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tavır, tavırlar, tavırları” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Daha sonra başkalarının yargısını dikkate almayan insanların düşünceleri, kendinden küçük düzeydekilerin övgüsüyle yetinenlerin tavırları, kendine güvenenlerin eleştiriler karşısındaki tutumları örnekleniyor. (Sayfa; 186)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İradesi güçlü kişiler, zorluklar karşısında nasıl bir tavır takınırlar? (Sayfa; 205)*

Tavsiye : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tavsiye” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Şarabımı da çok su katarak içmemi tavsiye etti. (Sayfa; 179)*

Tayfun : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tayfun” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *San Fransisco Cali (Kol)*

gazetesi tarafından açılan bir yarışmayı "Japon Kıyılarında Tayfun" isimli eseriyle kazandı ve birincilik ödülünü aldı. (Sayfa; 52)

Tayin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tayin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Kanunun tayin ettiği cezalar da çok ağır... (Sayfa; 73)

Taze : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “taze, tazelemek, tazeleyiniz” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. Siz de yeşil, taze, temiz, mor sıfatlarının anlamlarını örnekte olduğu gibi başlarına uygun ekler getirerek güçlendiriniz. (Sayfa; 121) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. "Bir de taze demli çay içelim." dedi. (Sayfa; 15) Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Birleşik sözcüklerin hangi yollarla oluştuğunu ve bunlarla ilgili yazım kurallarını araştırıp geçen yılki bilgilerinizi tazeleyiniz. (Sayfa; 63)

Tazı : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tazı, tazıdan” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İncili Çavuş'tan bir tazı getirmesini ister.* (Sayfa; 119)

Tazyik : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tazyik, tazyiki” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu kum tanesini, bazen su tazyiki midyenin etleri arasından sürükleyip götürür; bazen de kum tanesi, midye yok oluncaya kadar etleri arasında gömülüp kalır; kaldıkça da büyür, gelişir, güzelleşirdi.* (Sayfa; 83)

Tebrik : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tebrik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kutlama (tebrik) ve çağrı mektupları (davetiye) da özel mektuptur.* (Sayfa; 98)

Tecrübe : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tecrübeler, tecrübeleriyle, tecrübesini, tecrübesinin” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kitap bizi avuttuğu gibi yükseltir de kısa hayatında insanın edindiği tecrübeler ne kadar azdır.* (Sayfa; 67)

Tedavi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tedavisi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul'da tedavisi kısmen yapılan böbreklerim hakkında fikrini almak üzere Frankfurt'a, mütehassıs Profesör Volhard'ı ziyarete gitmiştim.* (Sayfa; 120)

Tedbir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tedbir, tedbirin, tedbirler” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eğer devamlı barış isteniyorsa, kitlelerin durumlarını iyileştirecek tedbirler alınmalıdır.* (Sayfa; 176)

Tedrisat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tedrisat” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *3 Mart 1924'te uygulamaya konulan Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası)'yla eğitim sistemimizi çağdaşlaştırmıştır.* (Sayfa; 80)

Tehlike : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tehlike, tehlikeleri, tehlikelerde, tehlikeli, tehlikelidir, tehlikeyi” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Küme hâlinde, teker teker kayalara yapışmış midyeler karşılaştıkları tehlikeyi hissediyor; tutundukları yerlere daha sıkıca yapışıyorlardı.* (Sayfa; 84) Sıfat görevinde kullanılmıştır. *Bu kötü eğilimleri yaşın küçüklüğüne ve işin önemsizliğine bakarak hoş görmek tehlikeli bir eğitim yoludur.* (Sayfa; 240)

Tekke : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tekke” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Topyeri ile Çobankaya'nın arasındaki Tekke Deresi'ni bir üçgenin tabanı gibi kapatan Taşoluk Sokağı; iki fırını, bir bakkalı, bahçeli ve iki, üç katlı evleri ile Ak-Şehir'in gözde semtlerinden biri idi.* (Sayfa; 131)

Teklif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teklif, teklifi” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben bu teklifi kabul ediyorum!* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ne kadar acayip olursa olsun, teklif edilen her işe girdi.* (Sayfa; 206)

Tekmil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tekmil” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Temkin, savsatmak, heybe, tekmil, sakarlık, bere, cüppe, davudi, tembih, yaşmak sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 217)

Teknik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teknîğin, teknik, teknikteki, tekniktir” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ancak burada kastedilen bilim ve teknik, çağdaş bilim ve tekniktir.* (Sayfa; 246)

Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bilim ve teknikteki gelişmelere ilgisiz kalmak akılcılıkla bağdaşmaz. (Sayfa; 246)*

Teknoloji : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teknoloji,teknolojide, teknolojinin, teknolojiye” şeklinde 15 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu amaçla bütün faaliyetler bilim ve teknolojinin temeline oturtulmalı, bilim ve teknolojinin hudutları daima genişletilmelidir. (Sayfa; 247)*

Tekrar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ tekrarladı, tekrarlamaya, tekrarlayamazdı” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu sesi, hiçbir ana ikinci defa tekrarlayamazdı; tekrarlamaya takati yetmezdi. (Sayfa; 132)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kadıncağz uykuda gibi tekrarladı. (Sayfa; 132)*

Telaş : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “telaş” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Dere kıyılarındaki kavak, söğüt ağaçlarına telaş düşer. (Sayfa; 193)*

Telefon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ telefon, telefonla” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aynı gün öğleden sonra fabrikadan bir telefon: Fabrika, bizi akşam için bir eğlence yerine davet ediyordu. (Sayfa; 121)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *"Etmek, olmak, kılmak" yardımcı fiilleriyle oluşanlar: telefon etmek, var olmak, mutlu kılmak... (Sayfa; 163)*

Televizyon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “televizyon, televizyonda, televizyonlarda, televizyonun” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Akşam televizyonun karşısında uyuyakalmışım. (Sayfa; 157)*

Telgraf : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “telgraf, telgrafi, telgrafın” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Telgrafın nasıl yazıldığını öğreniniz. (Sayfa; 96)*

Tembel : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tembel,tembelin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birkaç tembelin*

tesadüfün yardımı ile hayatta yer tutması, toplumda yer kazanması genel kuralı bozamaz. (Sayfa; 205)

Tembih : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tembih” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vedalaşanların karşılıklı tembih ve siparişlerinden bunların hacı adayları olduğu anlaşıyordu. (Sayfa; 216)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bana sıkı sıkı tembih etti. (Sayfa; 33)*

Temel : Yunanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “temel, temelde, temele, temeli, temelinde, temeline, temelini” şeklinde 62 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu bakış açısının temelinde yatan amaç nedir? (Sayfa; 132)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *O hâlde her sözcüğün bir temel anlamı vardır. (Sayfa; 3)*

Temiz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “temiz, temizlediler, temizlemek, temizlenmesi, temizliği, temizlik, temizlikten” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fabrikanın her yanında temizlik göze çarpıyordu. (Sayfa; 124)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir kısım öyküleri, ölümünden sonra "Otlakçı, Mendil Altında, Temiz Sevgiler, Ev Ona Yakıştı" adlı kitaplarda toplanarak yayımlanmıştır. (Sayfa; 100)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir fabrika siyah, kirli ve pis kokulu değil, temiz olmalıdır. (Sayfa; 124)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Öğrenciler bahçeyi güzelce temizlediler. (Sayfa; 157)*

Temkin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “temkin, temkinle” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Temkin, savsatmak, heybe, teknil, sakarlık, bere, cüppe, davudi, tembih, yaşmak sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 217)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Otobüsü temkinle sürüyordu. (Sayfa; 215)*

Temmuz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “temmuz” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *15 Temmuz 1921'de Ankara'da toplanan Maarif Kongresi'ni açış konuşmasında bu konuda şunları söylemiştir: (Sayfa; 79)*

Temsil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “temsil, temsilci, temsilcilerine” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör.

Yazılar, en geç 7 Kasım 2005 akşamına dek sınıf kütüphanecilik kulübü temsilcilerine verilecektir. (Sayfa; 70) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Birçok uluslararası toplantı ve kuruluşta Türkiye'yi temsil etmiştir. (Sayfa; 225)

Tencere : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tencere, tencerenin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir tencere kapağını zıplatan buharın dağları devirebileceğim hisseden Papen, insan denilen alelade pehlivanın Herkül kıratında bir Tanrı kudreti alabilmesinin en büyük sırrını yakaladı. (Sayfa; 226)*

Tenezzül : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tenezzül” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *O bir sürü adi hastalıklarla, romatizma ve nezle gibi ıvır zıvırla, hafif sıtma nöbetleriyle, dalak ve karaciğer bozukluklarıyla, baş ağrılarıyla oyalanmaya tenezzül etmem. (Sayfa; 178)*

Tenha : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tenha, tenhaydı” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yollar tenhaydı. (Sayfa; 149)*

Terbiye : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “terbiye, terbiyesinde” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Milletimizin siyasi, sosyal hayatında, milletimizin fikrî terbiyesinde de rehberimiz ilim ve fen olacaktır. (Sayfa; 245)*

Tercih : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tercih” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Konu seçildikten sonra Z, T, N tipi ince kesik uçlardan biri tercih edilerek yazma çalışmasına başlanır. (Sayfa; 20)*

Tereddüt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tereddüt” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biz bir şeyi vicdanen iyi yaptığımıza, sözlerimizin gerçekliğine inanmışsak, ondan olduğu gibi açık, net, tereddüt ve belirsizliğe yer vermeden söz etmeliyiz. (Sayfa; 61) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Takip edilecek başka yol yok ki tereddüt ediyorsun. (Sayfa; 74)**

Tersane : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tersane, tersanelerine” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. (Sayfa; 227)*

Tesadüf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tesadüf, tesadüfün” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birkaç tembelin tesadüfün yardımı ile hayatta yer tutması, toplumda yer kazanması genel kuralı bozmaz. (Sayfa; 205)*

Teselli : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teselli” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Son teselli aranır. (Sayfa; 193)*

Teslim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teslim” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ödevinizi öğretmeninize zamanında teslim ediniz. (Sayfa; 189)*

Test : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “test” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bilgilerimizi ölçelim (2. test) (Sayfa; 110)*

Teşbih : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teşbih, teşbihler” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Birçok teşbihler gibi Rio ile İstanbul benzeyişini de aslına benzetemedim. (Sayfa; 161)*

Teşekkür : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teşekkür” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu iyiliklerinize nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. (Sayfa; 178)*

Teşkil : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teşkil” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gayet usta bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, belediye hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim. (Sayfa; 120)*

Teşkilat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teşkilatlı” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Teşkilatlı, tetkik, Elhamdülillah, sabıkah, sicil, ruhen, aklen, kalben sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil*

Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 75) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. Bundan sonra benim sınıfıma gelecek çocuklardan tam teşkilatlı hastane raporu mu isteyeceğim? (Sayfa; 73)

Teşrif : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teşrif” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu işi sen yaparsın, validemin yanına git, kendinden rica et, buraya teşrif etsin. (Sayfa; 200)*

Tetkik : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ tetkik, tetkike” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adliye önemle meseleyi tetkike başladı. (Sayfa; 73)*

Tevhit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tevhid, tevhit” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *3 Mart 1924'te uygulamaya konulan Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası)'yla eğitim sistemimizi çağdaşlaştırmıştır. (Sayfa; 80) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. (Sayfa; 227)*

Teyp : İngilizce kökenli olan bu sözcük ders kitabında “teypten” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu şiiri bularak sınıfta arkadaşlarınıza teypten dinletiniz. (Sayfa; 246)*

Tezahür : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tezahür” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. (Sayfa; 2227)*

Tezgâh : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tezgâh, tezgâhın” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fakat saat tam sekiz oldu mu da tezgâh başında oyalanmak yasak." (Sayfa; 14)*

Ticari : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ticari” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hiçbir ticari kıymeti olmayan bu iki ziyaretçiye fabrikanın her tarafını uzun uzun gezdirdikten sonra, onları en büyük itinalarla yine geldikleri yere gönderdiler. (Sayfa; 121)*

Tiftik : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tiftikte” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Baharın ağzı iyi geldi. Tiftikte düşün...* (Sayfa; 193)

Tip : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tip, tipi, tipik, tipler, tipleri, tiplerinden, tiplerini” şeklinde 35 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halkın içinden çıkan, toplumun her kesiminde rastlanan tipler aracılığıyla birtakım toplumsal bozuklukları sergilemiştir.* (Sayfa; 78) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onun en tipik özelliği pireyi deve yapmasıydı.* (Sayfa; 112)

Tiyatro : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tiyatro, tiyatroda, tiyatroları, tiyatrosunun, tiyatroya” şeklinde 18 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fırsat buldukça sinemaya, tiyatroya gider sıkıntılarımı, üzüntülerimi üstümden atarım.* (Sayfa; 71)

Tohum : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tohumları, tohumluğu, tohumluğunu, tohumluk” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gelecek mevsim tohumluğunu şundan bundan dileniyordu.* (Sayfa; 150)

Ton : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tonlama, tonlamalara, tonlamayla” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anlatıma düşünce, duygu, coşku, yumuşaklık, sertlik vb. özellikler kazandırmak için sesin yükseltip alçaltılmasına, sese bir anlam verilmesine tonlama diyoruz.* (Sayfa; 44)

Trafik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “trafik” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Trafik kazalarının artışı insana kaygı veriyor.* (Sayfa; 112)

Trajedi : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “trajedi” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Trajedi: Yaşamın acıklı yönlerini dile getirir.* (Sayfa; 76)

Traktör : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “traktör” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Başlıca kitapları şunlardır: "Susuzluk (şiir), Ateş Düşünce, Koca Taş (öykü), Sarı Traktör, Define, Yoz Davar (roman)." (Sayfa; 38)*

Transatlantik : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “transatlantik” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oradan bir transatlantik kumpanyasına koşar. (Sayfa; 206)*

Tren : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tren, trenden, trene, trenler” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çolak Salih trenden indi. (Sayfa; 134)*

Tuhaf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tuhaf” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Fıkralar; bilindiği üzere tuhaf, nükteli, kısa hikâyeciklerdir. (Sayfa; 118)*

Tuvalet : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tuvalet” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Örneğin tuvalet filan gitmem gerekse de izin yok mu? (Sayfa; 14)*

Tüccar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tüccar” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Londra'dan dönüşte baş makinist, bu çalışkan genci yanına alır ve dördüncü seferde ikinci makinist olarak bir tüccar postasına yerleştirir. (Sayfa; 206)*

Tülbent : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “tülbent” şeklinde 1 kez geçmektedir. Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Boynunda ince altın bir kordon, elinde son model bir çanta ve saçları üstünde tülbentle örülmüş, küçük şık bir şapka vardı. (Sayfa; 102)*

Ufuk : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ufka, ufkunda, ufkundan, ufuk, ufuklar, ufuklarına, ufuklarında” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Güvertede Rio ufuklarına bakıyorum. (Sayfa; 159)*

Unsur : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “unsur, unsurlarından” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürkçülüğün unsurlarından biri de bilimin ve aklın rehberliği altında sürekli çağdaşlaşmadır. (Sayfa; 245)*

Unvan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “unvan, unvanlar” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Özel adlarla birlikte kullanılan saygı sözleri, meslek adları ve unvanlar büyük harfle başlar. (Sayfa; 77)*

Usta : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “usta, ustaca, ustam, ustanın” şeklinde 27 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İçerde yatan Şoför İsmayıl, üç yıl kadar önce bizim ustanın babasını çiğnediydi. (Sayfa; 217)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gayet usta bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, belediye hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim. (Sayfa; 120)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *O kadar güzel, o kadar ustaca boyar ki müşterilerin yanı sıra hamamda çalışan kişiler de potinlerini, iskarpinlerini ona boyatırlar. (Sayfa; 206)*

Usul : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “usul, usulüne” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sonra da yazınızın altına usulüne uygun olarak imzanızı atınız. (Sayfa; 78)*

Ümit : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ümidi, ümit, ümitsizlik” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Keşke bütün bu saydığım hastalıklara tutulmuş olsaydınız, bütün hekimler sizi bırakıp gitmiş olsalardı, ümitsizlik içinde can çekişirken bulsaydım sizi de, ilaçlarımın ne kadar etkili olduğunu, size hizmet etmeye nasıl can attığımı görseydiniz. (Sayfa; 178)*

Üniversite : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “üniversite, üniversitede, üniversitelerimizin, üniversitenin, üniversitesi, üniversitesine, üniversitenin, üniversiteyi” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ablanız üniversiteyi bitireli kaç yıl oldu? (Sayfa; 50)*

Üslup : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “üslup” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Siyasetçi, üslup, talim, ordugâh, fırka, kongre sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 128)*

Vaat : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vaat,vadeden” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Meşale ve vaat etmek sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz. (Sayfa; 41)*

Vaaz : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vaaz” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Nasrettin Hoca vaaz verirmiş camide. (Sayfa; 222)*

Vadi : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vadi, vadideki, vadinin, vadisi, vadisini” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizim oralarda Sakarya dar bir vadinin içinden geçer. (Sayfa; 32)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vadideki suyun şırıltısında. (Sayfa; 235)*

Vagon : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vagonlarının” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yaklaşık elli yıl önce, ufak bir çocuk, yük vagonlarının dingilleri üzerinde barınarak Buffalo (Bufalo)'ya geldi ve kapı kapı dolaşarak yiyecek dilenmeye başladı. (Sayfa; 51)*

Vahim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vahim” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vahim: Ağır, tehlikeli, korkunç. (Sayfa; 228)*

Vakıf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vakfi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Trafik kazalarını önleme vakfi. (Sayfa; 220)*

Vakit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vakit,vakitler, vakitlere, vaktinde, vaktini” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. . *Böyle hiçten başlayan bu ilişki, yavaş yavaş o şekil aldı ki artık her gün Mösyö Ablmann sıhhatimi ya bizzat ya telefonla soruyor ve her akşam fabrika genel kâtibi Mösyö Haas (Has), bana hastanede geç vakitlere kadar arkadaşlık ediyordu. (Sayfa; 121)*

Valide : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “valide, validemin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu işi sen yaparsın, validemin yanına git, kendinden rica et, buraya teşrif etsin. (Sayfa; 200)*

Vali : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “valilik” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Osmanlı Döneminde kaymakamlık, valilik gibi görevlerde bulunmuş, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda etkin rol oynamış ve 1922-1935 yılları arasında milletvekilliği yapmıştır. (Sayfa; 204)*

Vapur : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vapura, vapurlarda, vapuru” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnebolu Vapuru Çandarlı açıklarında battı. (Sayfa; 138)*

Vazife : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vazife, vazifen, vazifenizdir, vazifesi, vazifeye” şeklinde 9 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır!* (Sayfa; 227)

Vaziyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vaziyet, vaziyetin” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin!* (Sayfa; 227)

Veba : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “veba, vebalar” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Önemli hastalıklar isterim ben: sayıklama nöbetleri içinde dinmeyen ateşler, güzel vebalar, su toplamasından şişmiş karınlar, göğüs iltihaplarıyla karışık en âlâsından zatülcenpler...* (Sayfa; 178)

Veda : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vedalaşanların, vedalaşmak” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Vedalaşanların karşılıklı tembih ve siparişlerinden bunların hacı adayları olduğu anlaşılıyordu.* (Sayfa; 216)

Verem : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “veremle” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Veremle Savaş Derneği.* (Sayfa; 238)

Veya : Arapça ve Farsça birleşik kelime olan sözcük ders kitabında “veya” şeklinde 21 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Romancı veya şair için, yazmak nasıl dayanılmaz bir ihtiyaçsa, okuyucu için de yazılanları okumak öyledir.* (Sayfa; 66)

Vezin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vezin” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eh, artık vezin, kafiye de yok!* (Sayfa; 110)

Vezir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vezir, vezirini” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çok pinti bir vezir, İncili Çavuş'tan bir tazı getirmesini ister.* (Sayfa; 118)

Vicdan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vicdan, vicdanen” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ama ne çare ki*

vaktinde yapılmamış müdahalelerin sebep olduğu vicdan azapları içimizdeki lekeyi silip süpüremez. (Sayfa; 115) Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biz bir şeyi vicdanen iyi yaptığımıza sözlerimizin gerçekliğine inanmışsak ondan olduğu gibi açık, net, tereddüt ve belirsizliğe yer vermeden söz etmeliyiz.* (Sayfa; 61) Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bundan vicdan azabı duymamak mümkün değildir.* (Sayfa; 115)

Vida : İtalyanca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vidaları, vidaya” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hitler'in ve Rusların yaptıkları, yerine girmeyen bir vidaya çekiçle vurmak gibidir.* (Sayfa; 94)

Viraj : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “virajlı” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Virajlı yollardan inerken frenleri, vitesi almayı savsatmıyor; hızı otuz kilometrenin üstüne çıkarmıyordu.* (Sayfa; 215)

Virgül : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “virgül, virgüle, virgülün” şeklinde 25 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Burada olduğu gibi cümlede birbirini ardınca sıralanan eş görevli sözcük ya da sözcük öbeklerinin arasına virgül konur.* (Sayfa; 11)

Vites : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vitesi” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Virajlı yollardan inerken frenleri, vitesi almayı savsatmıyor; hızı otuz kilometrenin üstüne çıkarmıyordu.* (Sayfa; 215)

Vitrin : Fransızca kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vitrinin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eczanenin tam karşısında bir pastacıya girdiler, vitrinin yanında boş bir masaya oturdular.* (Sayfa; 102)

Vücut : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “vücutlu” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sağlam vücutlu, iri yapılı gencin sözleri direktörü etkilerse de ateşçilikten başka yer olmadığını, o işin de çok zor olduğunu, her seferde büyük kazanların karşısında en az on kilo zayıflayacağını önceden haber verir.* (Sayfa; 206)

Yaban : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yaban, yabancı, yabancılara, yabanın” şeklinde 14 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde

kullanılmıştır. Ör. *Bu adam, kendisine bir günde şöhret kazandıran "Yabanın Çağrısı" isimli kitabın yazarı Jack London (Cek Landın) idi. (Sayfa; 51)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu modelin yabancı etkilerden uzak ve millî değerlerimize uygun olmasını istemiştir. (Sayfa; 79)*

Yâd : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yâd” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Belki karısıydı iç ezikliği, çocuklarını yâd ediyordu. (Sayfa; 150)*

Yahu : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yahu” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta ünlem görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yahu çoluğum çocuğum sefil olur, ben öğretmenlikten başka iş göremem!.. (Sayfa; 72)*

Yahut : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yahut” şeklinde 1 kez geçmektedir. Bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yahut şöyle bir muhakeme: Görüyorum, düpedüz yanlış yolda. Hatta yaptığı edepsizlik... (Sayfa; 73)*

Yani : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yani” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kulların, yani bizden küçüklerin, bizden bir iyilik bekleyenlerin, bizi sevmek zorunda olanların övmesiyle yetinmeyiz. (Sayfa; 184)*

Yâr : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yâr” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İstanbul da yaramadı bize bey! İstanbul da yâr olmadı. (Sayfa; 149)*

Yasemin : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yasemin” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben gülüm ben karanfil ben de yasemin diyor / Renk renk kokularla çiçekler. (Sayfa; 235)*

Yegâne : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “yegâne” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yegâne: Biricik, tek. (Sayfa; 121)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zira burada tuz; böbrek, yürek, damar ve damar basıncının en büyük ve belki de yegâne düşmanı sayılıyordu. (Sayfa; 124)*

Zabit : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zabit” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *1911 yılında yazdığı "Tabiye Tatbikat Seyahati (Taktik Manevra Gezisi)" ile 1918 yılında yazdığı "Zabit ve*

Kumandanla Hasbihâl (Subay ve Kumandanla Söyleşi)" de askerî alandaki diğer eserleridir. (Sayfa; 127)

Zafer : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zafer, zaferden, zaferi, zaferler” şeklinde 12 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnsan hayatta yalnız kendisine güvenmelidir, başkasından yardım bekleyenler zaferden ümidi kesmelidirler. (Sayfa; 206)*

Zahmet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zahmetlere” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *İnanılmayacak kadar zahmetlere katlandı. (Sayfa; 52)*

Zalim : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zalimliğin, zalimlik” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Oysa bunlar zalimliğin, zorbalığın, dönecliğin asıl tohumları, kökleridir; çocukta, sonra alışkanlığın kucağında alabildiğine büyüüp gelişirler. (Sayfa; 239)*

Zaman : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zaman, zamana, zamanda, zamandan, zamandır, zamanı, zamanımızı, zamanın, zamanında, zamanını, zamanki, zamankinden, zamanla, zamanlar, zamanlarımızda, zamanlarını, zamanlı, zamanlıdır” şeklinde 200 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu duruma göre bildirme kipleri (görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman) ile dilek kipleri (gereklik kipi, istek kipi, dilek-koşul kipi, emir kipi) basit zamanlıdır. (Sayfa; 108)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türbesini o zamanki Türkiye'nin başbakanı olan Vezir Alemeddin Kaysar, Mimar Tebrizli Bedrettin'e yaptırdı. (Sayfa; 190)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ödevinizi öğretmenimize zamanında teslim ediniz. (Sayfa; 189)*

Zamir : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zamir, zamirden, zamirini, zamirler, zamirleri” şeklinde 10 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Adların yerini tutan ve bize onları anımsatan sözcüklere zamir (adıl) denildiğini biliyorsunuz. (Sayfa; 87)*

Zan : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zan, zannettim” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu cümlelerde koyu yazılmış fiilleri oluşturan ilk sözcükler (zan, arkadaşlık, temiz, mutlu) ad soyludur. (Sayfa; 124)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gayet usta*

bahçıvanların düzelttiği büyük bir bahçede, belediye hastanesi içinde ayrı bir bina teşkil eden Volhard Kliniğine gittiğim zaman, bir müze veya güzel sanatlar akademisi kapısından giriyorum zannettim. (Sayfa; 120)

Zapt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zapt” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. (Sayfa; 227)*

Zarar : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zarar, zarara, zararı, zararlı, zararsızım” şeklinde 8 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Ben şimdilik zararsızım. (Sayfa; 94)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aynı şekilde sosyal hayat akıl ve mantıktan uzak, faydasız ve zararlı birtakım inançlar ve geleneklerle dolu olursa felce uğrar. (Sayfa; 248)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hayatta yalnız kendi çalışması, kendi becerisi kendi bilgisi ile alın teri dökerek kazanılan ve başkasını zarara sokmayan başarı meşrudur. (Sayfa; 205)*

Zarf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zarf, zarfı, zarfına, zarfının, zarflar, zarflarda, zarfları, zarfların” şeklinde 74 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde zarf tümleci kullanılmıştır? (Sayfa; 251)*

Zaten : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zaten” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zaten bu arada on dakika da dolar, yine iş başı yaparsın. (Sayfa; 15)*

Zatülcenp : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zatülcenp, zatülcenpler” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Önemli hastalıklar isterim ben: sayıklama nöbetleri içinde dinmeyen ateşler, güzel vebalar, su toplamasından şişmiş karınlar, göğüs iltihaplarıyla karışık en âlâsından zatülcenpler... (Sayfa; 178)*

Zayıf : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zayıf, zayıflayacağını” şeklinde 3 kez geçmektedir. Kitapta zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kimi zaman anlatılanların zihinde daha iyi canlanması için özelliği zayıf olan bir varlık, özelliği daha güçlü olan bir başka varlık örnek gösterilerek anlatılır. (Sayfa; 86)* Fiil görevinde

kullanılmıştır. Ör. *Sağlam vücutlu, iri yapılı gencin sözleri direktörü etkilerse de ateşçilikten başka yer olmadığını, o işin de çok zor olduğunu, her seferde büyük kazanların karşısında en az on kilo zayıflayacağını önceden haber verir. (Sayfa; 206)* Deyimleşmiş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Aksi bir tutum bizi zayıf düşürür, çağın gerisine iter. (Sayfa; 245)*

Zekâ : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zekâ, zekâsıdır, zekâsını, zekâsının” şeklinde 6 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tabiat kuvvetleri dediğimiz şey, insan zekâsının emri altına girince kendi normal kabiliyetlerini binlerce misli aşan bir kudret kazanıyor. (Sayfa; 226)*

Zeki : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zeki, zekidir, zekiydi” şeklinde 5 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Türk milleti zekidir... (Sayfa; 174)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Mustafa Kemal, dudaklarında hep o zeki gülümseyişle sordu: Söyledikleri hoşuna gitmedi mi? (Sayfa; 201)*

Zemin : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zemini” şeklinde 1 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bizi en ince bir nezaketle her tarafı bembeyaz ve zemini kan kırmızı modern bir bekleme salonuna aldılar. (Sayfa; 121)*

Zengin : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zengin, zenginleşir, zenginliğimizdir, zenginliğini” şeklinde 13 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk fıkralarımız eşsiz folklor zenginliğimizdir. (Sayfa; 119)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zengin bir yaşam düşleyen karısı Hatice Hanım, oğulları Rıdvan'ı Bakkal Hacı Hüsamettin Bey'in konağına iç güveyi vermek istemektedir. (Sayfa; 72)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Onlarla zenginleşir, onlarla eksiklerimizi gideririz. (Sayfa; 67)*

Zevk : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zevk, zevkin, zevkine, zevkinizi, zevkle, zevkleri, zevksiz, zevkten” şeklinde 11 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Her şeyi kendinize dert ederseniz yaşama zevkinizi yitirirsiniz. (Sayfa; 224)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Bu klinik, fennin manasını ters anlamış birtakım dar kafalı, zevksiz ve anlayışsız adamların kurduğu bir yer değildi. (Sayfa; 120)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Halk bunları ilgiyle, zevkle dinler. (Sayfa; 118)*

Zıt : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zıddıydı, zıt” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Matilt,pırıl pırıl kıyafetiyle onun tamamen zıddıydı.* (Sayfa; 102) Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Anlamları birbirinin tersi olan böyle sözcüklere de karşıt (zıt) anlamlı sözcük diyoruz.* (Sayfa; 10)

Zihin : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zihinde” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Gerçek ya da gerçeğe uygun olarak zihinde tasarlanmış olayları anlatan bu tür yazılara öykü (hikâye) diyoruz.* (Sayfa; 16)

Zihniyet : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zihniyeti, zihniyette” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Eğitim ve öğretimi birleştirmedikçe, aynı fikirde, aynı zihniyette bireylerden oluşan bir ulus yapmaya imkân aramak, boş şeylerle uğraşmak olmaz mıydı?* (Sayfa; 80)

Zil : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zil, ziller” şeklinde 2 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Biraz sonra zil çalacak.* (Sayfa; 157)

Zincir : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zincirlenen” şeklinde 1 kez geçmektedir. Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Arkada zincirlenen yüksek Toros dağları.* (Sayfa; 126)

Zira : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zira” şeklinde 4 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Unsur, maddiyat, maneviyat, zira, faaliyet, safha, taassup sözcüklerinin anlamlarını Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımladığı Türkçe Sözlük'ten öğreniniz.* (Sayfa; 246) Bağlaç görevinde kullanılmıştır. Ör. *Zira burada tuz; böbrek, yürek, damar ve damar basıncının en büyük ve belki de yegâne düşmanı sayılıyordu.* (Sayfa; 120)

Ziyade : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ziyade” şeklinde 1 kez geçmektedir. Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Yazma ihtiyacı deyince, akla daha ziyade oturup bir şeyler yazayım hâli geliyor.* (Sayfa; 138)

Ziyaret : Arapça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “ziyaret, ziyaretçiye, ziyarete, ziyareti, ziyaretiyle” şeklinde 7 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Hiçbir ticari kıymeti olmayan bu iki ziyaretçiye fabrikanın her tarafını uzun uzun gezdirdikten sonra, onları en büyük itinalarla yine geldikleri yere*

gönderdiler. (Sayfa; 121)Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. Yazar hangi amaçla Frankfurt'a gidiyor? Orada kimi ziyaret ediyor? (Sayfa; 122)

Zor : Farsça kökenli olan bu sözcük ders kitabında “zor, zorbalığın, zorbalık, zordur, zorla, zorlamayı, zorlaştırmak, zorlayan, zorlayışla, zorlu, zorluğun, zorluk, zorluklar, zorluklardır, zorluyorlar, zorunda, zorundadır, zorundayız, zorunlu, zorunluluğu” şeklinde 44 kez geçmektedir. Kitapta isim görevinde kullanılmıştır. Ör. *Sizden bu kadar çabuk ayrılmak istemezdim; ama büyük bir konsültasyonda bulunmak zorundayım. (Sayfa; 179)* Sıfat görevinde kullanılmıştır. Ör. *Atatürk'e göre cehalet ve taassuptan uzak, bilime ve akılcılığa dayanan uygarlık yolu, toplumlar için zorunlu bir yoldur. (Sayfa; 246)* Zarf görevinde kullanılmıştır. Ör. *Tarlan küçükse geçimini zor sağlarsın. (Sayfa; 152)* Fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Çevresindeki kişiler, Öğretmen Murtaza'yı ne yapması için zorluyorlar? (Sayfa; 75)* Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. Ör. *Kulların, yani bizden küçüklerin, bizden bir iyilik bekleyenlerin, bizi sevmek zorunda olanların övmesiyle yetinemeyiz. (Sayfa; 184)*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DERS KİTABINDAKİ YABANCI KÖKENLİ KELİMELERİN DİLLERE GÖRE TASNİFİ

Daha önce de belirttiğimiz gibi Türk dili, onu konuşan Türk milletinin tarihî süreçte farklı din, kültür ve uygarlıklarla olan ilişkisinden ötürü "yabancı kelime"lerin girişine sahne oldu. Tanzimat'a gelinceye değin ortak din ve kültür dairesi içinde yer almamız sebebiyle Arap ve Fars dillerinden; Tanzimat sonrasında ise siyasi ve kültürel ilişkiler sonucunda Batı dillerinden çok sayıda kelime kadrosu dilimize girmiştir. II. Meşrutiyet sonrasında nisbî bir sadeleşme sürecine giren Türk dili, Cumhuriyet'le beraber "devlet politikası"nın gereği olarak resmi bir karar sonucu sadeleşme belirleyici kurallara bağlandı. 1940'lı yıllardan itibaren ise bir kısım aydının öncülüğünde "özleştirme" adıyla Türk dilinde tasfiye sayılabilecek çabalara tanık olunmuştur.

Yüz yılı aşkın süre "sadeleşme" ve "özleştirme" çabalarına rağmen kültür ve edebiyatımıza mal olan önemli oranda "yabancı kelime" kadrosunun Türk dilinde varlığını sürdürdüğü de bir gerçektir. Bu kelimelerden büyük kısmı fonetik yapımıza uyumlu hale getirilmek suretiyle bir bakıma milli bir hüviyete kavuşmuştur. Bunlardan bir kısmı ise zaruri olmaktan çok "arızı" bir şekilde dile girmiş ve yaşamaktadır.

Tezimizin bu bölümünde, ilgili ders kitabında yer alıp da dilimizde halen yaşamakta olan yabancı kökenli sözcükleri dillerine göre sınıflandıracğız. Böylece ders kitabımızda hangi dilden kaç adet yabancı kelime bulunduğunu ve bu yabancı kökenli sözcüklerin hangileri olduğunu incelemiş olacağız.

Ders kitabındaki yabancı kökenli kelimelerin dillere göre tasnifi :

Arapça : 684	Latince : 2
Fransızca : 172	Çince : 1
Farsça : 163	İspanyolca : 1
İtalyanca : 36	Macarca : 1
Rumca : 12	Rusça : 1
İngilizce : 11	Sırpça : 1
Yunanca : 11	Soğdca : 1
	TOPLAM : 1097

1. ARAPÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acaba	Arazi	Billur
Acayip	Arş	Bina
Acele	Arz	Bizzat
Acemi	Asap	Budala
Aciz	Asıl	Buhar
Adale	Asır	Cadde
Adalet	Asil	Cahil
Adam	Asker	Cami
Âdem	Asla	Cebir
Âdet	Âşık	Cebren
Âdeta	Aşk	Cehalet
Adli	Aynen	Cemaat
Af	Azamet	Cenaze
Ahlak	Azap	Cennet
Ahmak	Azim	Cep
Ahval	Aziz	Cephe
Aile	Azrail	Cesaret
Ait	Bahis	Cesur
Akıl	Bariz	Cetvel
Akraba	Basit	Cevap
Akran	Bazen	Ceviz
Âlâ	Bedel	Ceza
Alaka	Beden	Cezbe
Alelaide	Belediye	Ciddi
Âlem	Belki	Cilt
Alet	Bereket	Cinas
Allah	Berrak	Cins
Ama	Beyaz	Cisim
Aman	Beyhude	Coğrafya
Ameliyat	Beyit	Cuma
An	Bilakis	Cumhuriyet

Cübbe	Elhamdülillah	Fırka
Cümle	Emanet	Fırsat
Dâhi	Emir	Fiil
Dâhil	Emmi	Fikir
Daima	Emsal	Filan
Daire	Esas	Fiyat
Dakika	Eser	Gaflet
Dalalet	Esmer	Galibiyet
Dava	Eşkıya	Garip
Davet	Eşref	Garp
Davudi	Eşya	Garson
Defa	Etraf	Gayet
Define	Evlat	Gayri
Defter	Evvel	Gıda
Deha	Eylül	Gurbet
Dehşet	Faaliyet	Gurur
Derece	Facia	Gümrah
Ders	Fakat	Haber
Devam	Fakir	Hac
Devlet	Fare	Hafif
Dikkat	Fark	Hain
Diyar	Fayda	Hak
Dolap	Fazilet	Hakikat
Dua	Fazla	Hâkim
Dünya	Feda	Hâl
Ecel	Felaket	Hâlâ
Eczane	Fen	Hâlbuki
Edat	Fena	Haliç
Edebî	Fert	Halk
Edebiyat	Fesat	Hamam
Edep	Fetih	Hamle
Elbette	Fıkra	Hapis
Elbise	Fındık	Harap

Hararet	Helal	İflas
Harç	Helva	İhanet
Hareket	Hendek	İhtimal
Harf	Hesap	İhtiras
Haricî	Heybe	İhtiyaç
Harikulade	Heybet	İhtiyar
Harp	Heyecan	İhtiyat
Hasbihâl	Heykel	İkmal
Hasret	Hısım	İktidar
Hassa	Hıyanet	İlaç
Hasta	Hikâye	İlan
Haşmet	Hile	İlelebet
Hat	His	İlim
Hata	Hisar	İltihap
Hatır	Hitap	İmdat
Hatıra	Hiza	İmkân
Hatta	Hizmet	İmza
Hav	Hudut	İnkılap
Hava	Hukuk	İnsaf
Havuz	Husus	İnsan
Hayal	Huzur	İnşa
Hayat	Hüküm	İnşallah
Hayır	Hükümdar	İntiba
Hayran	Hükümet	İrade
Hayret	Hürriyet	İsabet
Hayvan	Israr	İslam
Hazır	Istırap	İspat
Hazine	İade	İstifa
Haziran	İbareti	İstikbal
Hazret	İbret	İstiklal
Hece	İcap	İstila
Hedef	İddia	İşaret
Hekim	İfade	İtina

İtiraz	Kırat	Mağara
Kabiliyet	Kırmızı	Mahalle
Kabul	Kısım	Maharet
Kademe	Kısmet	Mahiyet
Kader	Kıt	Mahkeme
Kadir	Kıta	Mahkûm
Kafa	Kıvam	Mahrum
Kafiye	Kıyafet	Mahsus
Kahr	Kıymet	Makale
Kahkaha	Kibar	Makam
Kahve	Kira	Maksat
Kale	Kitap	Mal
Kalem	Kubbe	Mana
Kalp	Kudret	Manevi
Kanaat	Kusur	Mânî
Kanun	Kutup	Mantık
Karanfil	Kuvvet	Manzara
Kasaba	Kürsü	Manzum
Kasavet	Kütüphane	Masal
Kasım	Lanet	Masum
Kasıt	Layık	Maşallah
Katil	Lazım	Mavi
Kâtip	Levha	Mazur
Kavim	Lisan	Mecaz
Kavis	Lokma	Mecbur
Kayıt	Lütuf	Meclis
Kaymakam	Maarif	Mecmua
Kaza	Maaş	Meçhul
Keder	Macera	Medeni
Kelime	Madde	Medrese
Kere	Maddi	Mektep
Keşif	Mademki	Mektup
Keyif	Maden	Memleket

Memnun	Miskin	Müspet
Memur	Mizah	Müstevli
Mendil	Muavin	Müşterek
Menfaat	Muayene	Müşteri
Merak	Mucize	Mütehasıs
Merhaba	Muhabere	Nabız
Merkez	Muhafaza	Namus
Mermer	Muhakeme	Namüsait
Mesele	Muhakkak	Nasip
Meslek	Muharebe	Nefes
Meşale	Muhit	Nefis
Meşgul	Muhtaç	Nefret
Meşhur	Muhtar	Nehir
Meşru	Muhteşem	Nesil
Metin	Mukayese	Nesir
Mevcut	Mutfak	Neşe
Mevsim	Mutlaka	Nezaket
Mevzuat	Mübarek	Nezle
Meydan	Mücadele	Nihayet
Mezar	Müdafaa	Nimet
Mezun	Müdahale	Nisan
Mısra	Müddet	Nişane
Mide	Müdür	Nokta
Mihenk	Müfettiş	Nöbet
Miktar	Mühendis	Nutuk
Millet	Mükâfat	Nükte
Millî	Mükemmel	Rağmen
Milliyet	Mülakat	Rahat
Mimar	Mümessil	Rahmet
Minare	Mümkün	Rakam
Minnettar	Münazara	Razı
Miras	Mürşit	Redd
Misil	Müsaade	Redif

Refah	Semt	Şerait
Reis	Servet	Şey
Resim	Sevda	Şeytan
Resmî	Seyahat	Şiir
Ressam	Seyir	Şikâyet
Rica	Sıfat	Şoför
Rivayet	Sıfır	Şöhret
Ruh	Sıhhat	Şükür
Rumi	Sınıf	Şüphe
Rüya	Sır	Taahhüt
Saadet	Sırf	Taassup
Saat	Sicil	Tabak
Sabah	Siyasal	Tabaka
Sabıka	Siyaset	Tabiat
Sabır	Siyasi	Tabii
Safha	Sofa	Tabiye
Sahi	Sofra	Tabla
Sahil	Sokak	Taç
Sahip	Sual	Tahammül
Sahne	Sultan	Tahayyül
Sakin	Suret	Tahıl
Saltanat	Sükûnet	Tahriş
Samimi	Sükût	Tahvil
Sanat	Sülale	Takat
Sanayi	Sünnet	Takdim
Sandık	Şahıs	Takdir
Saniye	Şair	Takip
Satır	Şan	Takke
Sayfa	Şarap	Taklit
Sefer	Şart	Talih
Sefil	Şekât	Talim
Selam	Şehit	Tam
Sema	Şekil	Tamam

Tambur	Tesadüf	Verem
Tamir	Teselli	Veya
Taraf	Teslim	Vezin
Tarif	Teşbih	Vezir
Tarih	Teşekkür	Vicdan
Tasvir	Teşkil	Vücut
Tatbikat	Teşkilat	Yahu
Tatıl	Teşrif	Yani
Tavır	Tetkik	Zabit
Tavsiye	Tevhit	Zafer
Tayin	Tezahür	Zahmet
Tazyik	Ticari	Zalim
Tebrik	Tiftik	Zaman
Tecrübe	Tuhaf	Zamir
Tedavi	Tüccar	Zan
Tedbir	Ufuk	Zapt
Tedrisat	Unsur	Zarar
Tehlike	Unvan	Zarf
Tekke	Usul	Zaten
Teklif	Üslup	Zatülcenp
Tekmil	Vaat	Zayıf
Tekrar	Vaaz	Zekâ
Telaş	Vadi	Zeki
Tembih	Vahim	Zengin
Temiz	Vakıf	Zevk
Temkin	Vakit	Zıt
Temmuz	Valide	Zihin
Temsil	Vali	Zihniyet
Tencere	Vazife	Ziyade
Tenezzül	Vaziyet	Ziyaret
Terbiye	Veba	
Tercih	Veda	
Tereddüt	Vefa	

2. FRANSIZCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Afiş	Doktor	Karakter
Akademi	Dosya	Karton
Aktör	Dram	Kauçuk
Aktris	Ekip	Kilo
Amblem	Ekonomi	Klinik
Ampul	Elektrik	Komedi
Anket	Enerji	Komisyon
Anonim	Engizisyon	Konferans
Ansiklopedi	Epik	Kongre
Antik	Esprî	Konsültasyon
Antoloji	Fabl	Kont
Apartman	Fakülte	Kontrol
Atom	Fayton	Kostüm
Atölye	Film	Kravat
Avukat	Fiş	Kredi
Banknot	Fizik	Kulis
Baraj	Folklor	Kulüp
Bere	Fotoğraf	Kumandan
Biyografi	Frank	Kültür
Blok	Fren	Lider
Boksör	Geometri	Lirik
Broşür	Gram	Lise
Dantel	Grup	Lokomotif
Dekor	İdeal	Makinist
Delege	İdeoloji	Makyaj
Demode	İtalik	Matematik
Demokrasi	Jest	Mayo
Didaktik	Kablo	Metot
Direksiyon	Kamp	Metre
Direktör	Kamyon	Milyon
Diyalog	Kanser	Mimik

Mitoloji	Patron	Spor
Model	Piyes	Suflör
Modern	Plan	Şans
Monolog	Polis	Şema
Motor	Porsiyon	Tablo
Mösyö	Portre	Teknik
Potin	Profesör	Teknoloji
Prenses	Profil	Telefon
Problem	Program	Televizyon
Müze	Psikolojik	Telgraf
Müzik	Pudriyer	Tip
Normal	Radyo	Ton
Not	Rapor	Trafik
Noter	Reform	Trajedi
Organ	Rejim	Traktör
Orijinal	Rol	Transatlantik
Otel	Roman	Tren
Otobiyografi	Romantik	Tuvalet
Otobüs	Röportaj	Üniversite
Otogar	Salon	Vagon
Otomobil	Satirik	Vapur
Paket	Sekreter	Viraj
Pantomim	Servis	Virgül
Panel	Sinema	Vites
Pantolon	Sistem	Vitrin
Paragraf	Sosyal	
Pastoral	Sosyete	

3. FARŞÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Aferin	Ateş	Bahar
Ambar	Ayna	Bahçe
Arzu	Badem	Bahçıvan

Bari	Derhâl	Kayısı
Bedhah	Derman	Kel
Bent	Dert	Kenar
Beraber	Destek	Kepçe
Beste	Dev	Keşke
Beter	Dost	Kevgir
Bıçare	Dut	Koz
Bitap	Duvar	Köfte
Cam	Dürüst	Kör
Cambaz	Düşman	Köşe
Can	Efsane	Köy
Canavar	Eğer	Kurnaz
Cömert	Endişe	Küstah
Çabuk	Eyvah	Laf
Çadır	Ezber	Lal
Çare	Hafta	Leke
Çarşaf	Hanedan	Merdiven
Çarşı	Harman	Mert
Çehre	Hem	Meşin
Çeltik	Hemen	Meyhane
Çember	Henüz	Meyve
Çene	Hep	Mintan
Çerçeve	Her	Müjde
Çevik	Herkes	Nankör
Çeyrek	Hiç	Naçar
Çınar	Hoca	Nam
Çift	Horoz	Nar
Çifte	Hoş	Naz
Çoban	Hoşaf	Padişah
Çorba	Huy	Paha
Çöp	Kâğıt	Para
Çünkü	Kahraman	Parça
Dem	Kavga	Paye

Pazar	Serbest	Tenha
Pazı	Sergüzeşt	Tezgâh
Pehlivan	Sermaye	Tohum
Pembe	Serseri	Tülbent
Pencere	Sert	Usta
Perde	Serüven	Ümit
Perişan	Servi	Yaban
Peynir	Sipariş	Yâd
Pişman	Sirke	Yahut
Post	Sitem	Yâr
Rehber	Siyah	Yasemin
Renk	Şehir	Yegâne
Rüzgâr	Şeker	Zemin
Rıhtım	Tahta	Zil
Sade	Tane	Zincir
Sahte	Tav	Zira
Sarhoş	Taze	Zor
Saye	Tazı	
Sepet	Tembel	

4. İTALYANCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Alafranga	Gazete	Madalya
Alaturka	İmparator	Makine
Banyo	İskarpın	Manevra
Bavul	İskele	Marka
Caka	Kamara	Mola
Çapa	Kaptan	Numara
Diploma	Kasa	Pasta
Fabrika	Korna	Piyasa
Fanila	Kumpanya	Posta
Fatura	Lira	Pusula
Fırtına	Lokanta	Reçete

Romatizma

Tabela

Tersane

5. RUMCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Cımbız

Filiz

Midye

Fener

Lamba

Paydos

Fırça

Liman

Fırın

Masa

Fidan

Mayıs

6. İNGİLİZCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Basketbol

Skeç

Teyp

Futbol

Taç

Tiyatro

Maç

Tayfun

Vida

Park

Test

7. YUNANCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Anahtar

Körfez

Sandal

Balyoz

Kundura

Sınır

Efendi

Kümes

Temel

İskemle

Papatya

8. LATİNCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Ağustos

Mart

9. ÇİNCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Çay

10. İSPANYOLCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Tabaka

11. MACARCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Soba

12. RUSÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Şapka

13. SIRPÇA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Kral

14. SOĞDCA KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Kent

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLERİN DERS KİTABINDA GEÇTİKLERİ BÖLÜMLERE GÖRE TASNİFİ

Tezimizin son aşamasında yabancı kökenli sözcüklerin ders kitabının hangi bölümlerinde geçtiğini inceledik. Ders kitabında her metin kendi içinde 11 ayrı bölümden oluşmaktadır. Bunlar, hazırlık çalışmaları, okuma metinleri, sözcük çalışması, metnin kavranması, tür ve anlatım özellikleri, dil bilgisi, yazım ve noktalama, sözlü ve yazılı anlatım, şairi / yazarı tanıyalım, değerlendirme ve yazı çalışmaları bölümleridir.

Her bölüm taranarak içindeki yabancı kökenli sözcükler tespit edilmiş ve kendi başlığı altında sıralanmıştır. Böylece ders kitabının hangi kısmında hangi yabancı kökenli sözcüklerin olduğunu görme imkânına sahip olduk. Ayrıca yabancı kökenli sözcüklerin hangi bölümlerde daha yoğun olarak kullanıldıklarını da inceleme fırsatı doğmuş oldu. Bunun neticesinde;

Hazırlık çalışmaları kısmında 48,
Okuma metinleri kısmında 861,
Sözcük çalışması kısmında 335,
Metnin kavranması kısmında 106,
Tür ve anlatım özellikleri kısmında 198,
Dil bilgisi kısmında 268,
Yazım ve noktalama kısmında 106,
Sözlü ve yazılı anlatım kısmında 158,
Şairi/ yazarı tanıyalım kısmında 103,
Değerlendirme kısmında 150,
Yazı çalışmaları kısmında 84

adet olmak üzere birbirinden farklı yabancı kökenli kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Şimdi de bu yabancı kökenli sözcükleri geçtikleri bölümlere göre inceleyelim:

**1. HAZIRLIK ÇALIŞMALARI KISMINDA GEÇEN YABANCI
KÖKENLİ SÖZCÜKLER**

Ansiklopedi	Hâl	Piyes
Âşık	Halk	Rejim
Belediye	Hava	Rol
Ceza	Hayat	Roman
Cumhuriyet	İlan	Sade
Defter	İnsan	Sahne
Demokrasi	İrade	Sınıf
Dost	Kitap	Şair
Dünya	Mart	Şart
Ekip	Mektup	Şiir
Eser	Meşgul	Tarih
Fabl	Millet	Tavır
Fazla	Muhtar	Teknoloji
Film	Mutlu	Televizyon
Haber	Mücadele	Tiyatro
Hafta	Nutuk	Trafik

**2. OKUMA METİNLERİ KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ
SÖZCÜKLER**

Acaba	Ahval	Alet
Acayip	Aile	Allah
Acele	Ait	Ama
Aciz	Akademi	An
Adale	Akıl	Anonim
Adam	Akraba	Ansiklopedi
Âdem	Akran	Arazi
Âdeta	Âlâ	Asıl
Af	Alelade	Asil
Ahlak	Âlem	Asker

Asla	Berrak	Ceza
Âşık	Beste	Cezbe
Aşk	Beter	Cımbız
Ateş	Beyaz	Ciddi
Atom	Beyhude	Cilt
Atölye	Beyit	Cisim
Avukat	Biçare	Coğrafya
Ayna	Bilakis	Cömert
Aynen	Billur	Cuma
Azamet	Bina	Cumhuriyet
Azap	Bitap	Cübbe
Azim	Bizzat	Cümle
Aziz	Budala	Çabuk
Azrail	Buhar	Çadır
Bahar	Cadde	Çare
Bahçe	Cahil	Çarşaf
Bahçıvan	Caka	Çarşı
Bahis	Cam	Çay
Banknot	Cami	Çeltik
Banyo	Can	Çember
Bari	Canavar	Çene
Bariz	Cebir	Çeyrek
Bavul	Cebren	Çınar
Bazen	Cehalet	Çift
Bedel	Cemaat	Çifte
Beden	Cenaze	Çünkü
Bedhah	Cennet	Dâhi
Belediye	Cep	Dâhil
Belki	Cephe	Daima
Bent	Cesaret	Daire
Beraber	Cesur	Dakika
Bere	Cetvel	Dalalet
Bereket	Cevap	Dantel

Dava	Düşman	Fare
Davet	Ecel	Fark
Defa	Eczane	Fayda
Define	Edebî	Fayton
Defter	Edebiyat	Fazla
Deha	Edep	Feda
Dehşet	Efendi	Felaket
Delege	Efsane	Fen
Demode	Eğer	Fena
Derece	Ekonomi	Fener
Derhâl	Elbette	Fert
Derman	Elbise	Fesat
Ders	Elektrik	Fıkra
Dert	Elhamdülillah	Fındık
Destek	Emanet	Fırça
Dev	Emir	Fırın
Devam	Emmi	Fırsat
Devlet	Emsal	Fidan
Dikkat	Enerji	Fikir
Diploma	Engizisyon	Filan
Direksiyon	Esas	Folklor
Direktör	Eser	Frank
Diyar	Esmer	Fren
Doktor	Eşya	Gaflet
Dolap	Etraf	Galibiyet
Dost	Evlat	Garson
Dost	Evvel	Gayet
Dram	Eylül	Gayri
Dua	Ezber	Gazete
Duvar	Faaliyet	Geometri
Dünya	Fabrika	Gıda
Dünya	Facia	Grup
Dürüst	Fakat	Gurbet

Gurur	Hatta	Hitap
Gümrah	Hava	Hiza
Haber	Havuz	Hizmet
Hac	Hayal	Hoca
Hafif	Hayat	Horoz
Hafta	Hayır	Hoş
Hain	Hayran	Hoşaf
Hak	Hayret	Hudut
Hâkim	Hayvan	Hukuk
Hâl	Hazır	Huy
Hâla	Hazine	Huzur
Hâlbuki	Hazret	Hükümdar
Haliç	Hedef	Hükümet
Halk	Hekim	Hürriyet
Hamam	Helal	Israr
Hanedan	Helva	Istırap
Hapis	Hem	İbaret
Harap	Hemen	İbret
Hararet	Hendek	İcap
Harç	Henüz	İddia
Hareket	Hep	İdeal
Harf	Her	İfade
Haricî	Herkes	İflas
Harikulade	Hesap	İhanet
Harman	Heybe	İhtimal
Harp	Heybet	İhtiras
Hasbihâl	Heyecan	İhtiyaç
Hasret	Hısım	İhtiyar
Hassa	Hıyanet	İhtiyat
Hasta	Hiç	İkmal
Hata	Hikâye	İktidar
Hatır	Hile	İlaç
Hatıra	His	İlan

İlelebet	Kalp	Kıyafet
İlim	Kamara	Kıymet
İltihap	Kamyon	Kibar
İmdat	Kanaat	Kilo
İmkân	Kanun	Kira
İmparator	Kaptan	Kitap
İmza	Karakter	Klinik
İnsaf	Karanfil	Konferans
İnsan	Kasaba	Kongre
İnşa	Kasavet	Konsültasyon
İntiba	Kasım	Kont
İrade	Kasıt	Koz
İsabet	Katil	Kör
İskarpın	Kâtip	Körfez
İskemle	Kauçuk	Köşe
İslam	Kavga	Köy
İspat	Kavim	Kubbe
İstifa	Kavis	Kudret
İstikbal	Kayısı	Kulis
İstiklal	Kaza	Kumandan
İşaret	Kel	Kumpanya
İtina	Kelime	Kundura
Kabiliyet	Kenar	Kurnaz
Kablo	Kent	Kusur
Kabul	Kepçe	Kutup
Kader	Keşif	Kuvvet
Kafa	Keşke	Kültür
Kâğıt	Kevgir	Kümes
Kahkaha	Keyif	Kürsü
Kahraman	Kırat	Küstah
Kahve	Kırmızı	Kütüphane
Kale	Kısmet	Laf
Kalem	Kıvam	Lal

Lamba	Mâni	Meşhur
Lanet	Mantık	Meşin
Layık	Manzum	Meşru
Lazım	Mart	Metin
Leke	Masa	Mevcut
Levha	Masal	Mevsim
Lider	Masum	Meydan
Liman	Maşallah	Meyhane
Lisan	Mavi	Meyve
Lise	Mayıs	Mezar
Lokma	Mayo	Mezun
Lokomotif	Mazur	Mısra
Maarif	Mecbur	Mide
Maaş	Meclis	Midye
Madalya	Mecmua	Mihenk
Madde	Medeni	Miktar
Maddi	Medrese	Millet
Mademki	Mektep	Millî
Maden	Mektup	Milliyet
Mahalle	Memleket	Milyon
Maharet	Memnun	Mimar
Mahiyet	Memur	Minare
Mahkeme	Mendil	Minnettar
Mahkûm	Menfaat	Mintan
Mahrum	Merak	Miras
Mahsus	Merdiven	Misil
Makine	Merhaba	Miskin
Makinist	Merkez	Mitoloji
Maksat	Mermer	Mizah
Mal	Mert	Model
Mana	Mesele	Modern
Manevi	Meslek	Mola
Manevra	Meşale	Motor

Mösyö	Müşteri	Padişah
Muavin	Mütehassıs	Paha
Muayene	Müze	Paket
Mucize	Müzik	Pantolon
Muhafaza	Nabız	Papatya
Muhakeme	Nam	Para
Muhakkak	Namus	Parça
Muharebe	Namüsaid	Park
Muhit	Nankör	Pasta
Muhtaç	Nar	Paydos
Muhtar	Nasip	Paye
Muhteşem	Nefes	Pazar
Mukayese	Nefis	Pazı
Mutfak	Nehir	Pehlivan
Mutlaka	Neşe	Pembe
Mübarek	Nezaket	Pencere
Mücadele	Nezle	Perde
Müdafaa	Nihayet	Perişan
Müdahale	Nimet	Peynir
Müddet	Nisan	Pişman
Müdür	Nişane	Plan
Müfettiş	Nokta	Polis
Mühendis	Normal	Porsiyon
Müjde	Noter	Post
Mükâfat	Nöbet	Prenses
Mükemmel	Numara	Profesör
Mümessil	Nutuk	Profil
Mümkün	Nükte	Program
Mürşit	Organ	Pudriyer
Müsaade	Orijinal	Pusula
Müspet	Otel	Radyo
Müstevli	Otobüs	Rağmen
Müşterek	Otomobil	Rahat

Rahmet	Sakin	Siyah
Rapor	Salon	Siyasal
Razı	Saltanat	Siyaset
Reçete	Samimi	Siyasi
Redd	Sanat	Sofa
Refah	Sandık	Sokak
Reform	Saniye	Sosyete
Rehber	Sarhoş	Sultan
Renk	Saye	Suret
Resim	Sayfa	Sünnet
Resmî	Sefer	Şahıs
Ressam	Sefil	Şair
Rıhtım	Sema	Şan
Rica	Semt	Şans
Rol	Sepet	Şapka
Roman	Serbest	Şarap
Romatizma	Sermaye	Şart
Röportaj	Serseri	Şehir
Ruh	Sert	Şehit
Rumi	Servet	Şeker
Rüya	Servi	Şekil
Rüzgâr	Servis	Şerait
Saadet	Seyahat	Şey
Saat	Seyir	Şiir
Sabah	Sıfır	Şikâyet
Sabıka	Sınıf	Şoför
Sabır	Sınır	Şöhret
Sade	Sırf	Şükür
Safha	Sicil	Şüphe
Sahi	Sipariş	Taahhüt
Sahip	Sirke	Taassup
Sahne	Sistem	Tabak
Sahte	Sitem	Tabaka

Tabiat	Tecrübe	Tetkik
Tabii	Tedavi	Tevhit
Tabiye	Tedbir	Tezahür
Tablo	Tedrisat	Tezgâh
Taç	Tehlike	Tiftik
Tahammül	Tekke	Tohum
Tahayyül	Teklif	Trafik
Tahriş	Tekmil	Transatlantik
Tahta	Teknik	Tren
Takat	Teknoloji	Tuhaf
Takdim	Tekrar	Tuvalet
Takdir	Telaş	Tüccar
Takip	Telefon	Tülbent
Takke	Tembel	Ufuk
Taklit	Tembih	Unsur
Talih	Temel	Usta
Talim	Temiz	Ümit
Tam	Temkin	Üniversite
Tamam	Temmuz	Üslup
Tamir	Tencere	Vaaz
Tane	Tenezzül	Vadi
Taraf	Tenha	Vagon
Tarif	Terbiye	Vahim
Tarih	Tereddüt	Vakit
Tatbikat	Tersane	Valide
Tatil	Tesadüf	Vapur
Tavır	Teselli	Vazife
Tavsiye	Teslim	Vaziyet
Tayfun	Teşbih	Veba
Tayin	Teşekkür	Veda
Taze	Teşkil	Vefa
Tazı	Teşkilat	Veya
Tazyik	Teşrif	Vezin

Vezir	Yasemin	Zekâ
Vicdan	Yegâne	Zeki
Vida	Zafer	Zemin
Viraj	Zahmet	Zengin
Vites	Zalim	Zevk
Vitrin	Zaman	Zihin
Vücut	Zan	Zihniyet
Yaban	Zapt	Zil
Yâd	Zarar	Zincir
Yahu	Zarf	Zira
Yahut	Zaten	Ziyade
Yani	Zatülcenp	Ziyaret
Yâr	Zayıf	Zor

3. SÖZCÜK ÇALIŞMASI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Adam	Asker	Cahil
Âdem	Atölye	Caka
Âdeta	Azamet	Can
Adli	Bahis	Cebir
Ahlak	Bedhah	Cebren
Ahval	Bent	Cehalet
Akıl	Bere	Cemaat
Âlâ	Berrak	Ceza
Alaka	Beste	Cezbe
Alelaide	Beyaz	Cümle
Ambar	Biçare	Çabuk
Anket	Bilakis	Çadır
Arş	Billur	Çapa
Asap	Bitap	Çeltik
Asıl	Bizzat	Çifte
Asil	Cadde	Dâhil

Daima	Gümrah	İdeal
Dalalet	Haber	İfade
Davudi	Hafif	İhanet
Delege	Hain	İhtimal
Demode	Hakikat	İhtiras
Derece	Hâkim	İhtiyaç
Derman	Hâl	İhtiyat
Devlet	Halk	İkmal
Direktör	Hamle	İlelebet
Diyar	Harap	İmkân
Dram	Hararet	İmparator
Dünya	Harç	İnsan
Edebî	Harikulade	İrade
Edebiyat	Harman	İskele
Elhamdülillah	Hasta	İskemle
Emsal	Haşmet	İstikbal
Enerji	Hatıra	İstila
Engizisyon	Hav	Kabiliyet
Faaliyet	Hava	Kafa
Fakülte	Hayat	Kahve
Fark	Hayır	Kalp
Fayton	Hazine	Kamara
Fazla	Helva	Kanaat
Feda	Hem	Karakter
Fena	Her	Kâtip
Fener	Hesap	Kavis
Fesat	Heybe	Kel
Fırka	Heybet	Kenar
Fikir	Hıyanet	Kırat
Filiz	Hudut	Kısmet
Fizik	Huzur	Kıymet
Gayri	Israr	Kitap
Grup	İbret	Kongre

Körfez	Meşale	Noter
Köy	Meşru	Orijinal
Kudret	Metot	Otobüs
Kumpanya	Mevcut	Paragraf
Kuvvet	Mide	Parça
Kültür	Midye	Paydos
Kümes	Mihenk	Pazar
Kürsü	Miktar	Perişan
Küstah	Muhabere	Plan
Laf	Muhafaza	Porsiyon
Lanet	Muhakeme	Profesör
Layık	Muharebe	Profil
Leke	Muhit	Program
Lider	Muhteşem	Pusula
Liman	Mukayese	Rahmet
Lisan	Mübarek	Refah
Lütuf	Müdafaa	Reform
Maarif	Müddet	Rol
Madde	Mümessil	Romatizma
Maddi	Müspet	Ruh
Maharet	Müstevli	Saat
Mahiyet	Müşterek	Sabıka
Mahkeme	Müşteri	Sade
Mahrum	Mütehasıs	Safha
Manevi	Nabız	Sahi
Mâni	Nam	Sahil
Mayıs	Namus	Sahip
Mazur	Namüsait	Sahne
Mecaz	Nankör	Saltanat
Mecbur	Nasip	Sanat
Medeni	Nefes	Sanayi
Medrese	Nimet	Sefer
Mektep	Nişane	Sekreter

Sergüzeşt	Tahayyül	Tetkik
Sert	Tahıl	Tevhit
Servet	Tahriş	Tezahür
Servi	Takat	Tohum
Servis	Takdir	Transatlantik
Sıfat	Takip	Ufuk
Sıfır	Talim	Usul
Sıhhat	Tam	Üslup
Sicil	Tamam	Vaat
Sistem	Tane	Vaaz
Sitem	Taraf	Vadi
Siyaset	Tayin	Vahim
Sofa	Taze	Valide
Sosyal	Tazı	Vazife
Sosyete	Tazyik	Vaziyet
Sual	Tehlike	Veba
Sükûnet	Tekmil	Vefa
Şahıs	Tembih	Veya
Şair	Temel	Vicdan
Şan	Temkin	Yâd
Şehir	Temsil	Yâr
Şekil	Tenezzül	Yegâne
Şeraıt	Terbiye	Zalim
Şey	Tersane	Zaman
Şiir	Tesadüf	Zapt
Şoför	Teselli	Zarar
Şüphe	Teşbih	Zatülcenp
Taahhüt	Teşekkür	Zira
Taassup	Teşkilat	Zor
Tahammül	Teşrif	

4. METNİN KAVRANMASI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acaba	Fen	Memur
Adam	Fıkra	Merak
Aile	Folklor	Metin
An	Gazete	Meyve
Anket	Haber	Midye
Âşık	Hak	Millet
Belediye	Hâl	Mösyö
Bitap	Hâlâ	Muhtar
Ceza	Halk	Mühendis
Cumhuriyet	Hareket	Neşe
Cümle	Hasta	Otobüs
Çeltik	Hayal	Para
Davet	Hayat	Parça
Ders	Hayran	Razı
Dert	Hayvan	Rehber
Devlet	Hem	Rol
Dikkat	Heyecan	Roman
Diploma	His	Romantik
Dost	Hitap	Romatizma
Dünya	Hoca	Röportaj
Dürüst	Hoş	Ruh
Düşman	İnsan	Sahip
Edebiyat	Kitap	Sanat
Ekonomi	Köy	Sefer
Esas	Lanet	Servet
Eser	Madde	Sistem
Fabrika	Makine	Sokak
Facia	Masa	Şair
Fark	Mayıs	Şiir
Feda	Mecaz	Şoför

Tahayyül	Temel	Zarar
Tavır	Terbiye	Zihniyet
Tedbir	Tren	Ziyaret
Tehlike	Usta	Zor
Teknik	Zafer	
Teknoloji	Zaman	

5. TÜR VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acaba	Cömert	Edebî
Adam	Cuma	Edebiyat
Aile	Cumhuriyet	Ekonomi
Akıl	Cümle	Fabrika
Akraba	Çabuk	Fakat
Aktör	Çarşaf	Fark
Aktris	Çay	Fazla
Ama	Çerçeve	Fena
Anket	Çünkü	Fener
Asıl	Dekor	Fıkra
Asker	Dert	Folklor
Âşık	Destek	Gazete
Ayna	Devam	Haber
Aynen	Devlet	Hac
Bahar	Didaktik	Hafif
Bahçe	Dikkat	Hafta
Bazen	Diploma	Hak
Berrak	Diyalog	Hâl
Billur	Dost	Halk
Biyografi	Dram	Hareket
Broşür	Dua	Hasta
Cilt	Dünya	Hatıra
Coğrafya	Edat	Hatta

Hav	Komedi	Nükte
Hava	Konferans	Organ
Havuz	Kostüm	Otobiyografi
Hayır	Köy	Otobüs
Hayran	Kulis	Otomobil
Hazır	Kültür	Padişah
Hece	Liman	Pantomim
Hem	Macera	Paragraf
Hemen	Makale	Parça
Hep	Maksat	Pastoral
Her	Makyaj	Paydos
Herkes	Manzum	Perde
Hiç	Mektup	Perişan
Hikâye	Memnun	Piyes
Hitap	Memur	Plan
Hoca	Merak	Polis
Hukuk	Meslek	Portre
Huy	Metin	Psikolojik
İade	Midye	Rahat
İddia	Mimik	Rahmet
İnsan	Modern	Redif
İspat	Monolog	Renk
İşaret	Muavin	Rol
Jest	Muayene	Roman
Kafiye	Muhit	Röportaj
Karakter	Mukayese	Ruh
Karanfil	Mülakat	Sabah
Kent	Mümkün	Sahip
Kısmet	Nasip	Sahne
Kıta	Nehir	Sanat
Kibar	Nihayet	Saye
Kitap	Not	Sayfa
Klinik	Nutuk	Serbest

Servet	Şey	Trajedi
Seyahat	Şiir	Zaman
Sınıf	Şoför	Zarf
Siyasal	Taahhüt	Zayıf
Siyasi	Tarih	Zekâ
Skeç	Tasvir	Zengin
Suflör	Taze	Zevk
Şair	Teknoloji	Zihin
Şehir	Telgraf	Ziyaret
Şema	Tiyatro	Zor

6. DİL BİLGİSİ KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acaba	Basit	Çadır
Acele	Belki	Çare
Adam	Bereket	Çay
Ağustos	Beyaz	Çeltik
Ahlak	Boksör	Çember
Akademi	Cadde	Çünkü
Akıl	Caka	Daima
Alet	Cam	Dakika
Ama	Can	Davet
Anket	Cebren	Defa
Arazi	Cehalet	Defter
Arş	Cesur	Dem
Asıl	Ceza	Dert
Atölye	Cilt	Devlet
Badem	Cins	Dikkat
Bahar	Coğrafya	Doktor
Bahçe	Cumhuriyet	Dolap
Bahçe	Cümle	Dost
Bahis	Çabuk	Dosya

Dünya	Hareket	İtiraz
Düşman	Harf	Kafa
Edat	Hasta	Kahve
Edebî	Hatıra	Kale
Edebiyat	Hava	Kalem
Efsane	Hayal	Kamp
Eşya	Hayat	Kanser
Eylül	Hayret	Kere
Eyvah	Hayvan	Kırmızı
Faaliyet	Hazır	Kısım
Fabrika	Hece	Kıt
Fakat	Hedef	Kıyafet
Fare	Hem	Kıymet
Fark	Hemen	Kıbar
Fazla	Hep	Kitap
Fena	Her	Klinik
Fener	Heyecan	Köy
Fesat	Hiç	Laf
Fidan	Hikâye	Lal
Fiil	Hile	Leke
Fikir	His	Lütuf
Filan	Hoca	Maaş
Folklor	Hoş	Madde
Garip	Hudut	Maddi
Garson	İbret	Mahiyet
Gazete	İddia	Makinist
Haber	İfade	Maksat
Hafif	İflas	Manevi
Hak	İlaç	Mâni
Hâl	İmkân	Manzara
Halk	İnsan	Masa
Hamam	İskarpın	Masal
Hapis	İşaret	Matematik

Mayıs	Otomobil	Şiir
Mecaz	Para	Şoför
Mecbur	Parça	Şöhret
Mektup	Patron	Şüphe
Memleket	Pembe	Taassup
Memnun	Peynir	Tahta
Memur	Polis	Takdir
Merak	Posta	Tam
Merdiven	Potin	Tamam
Merkez	Rahat	Tane
Mesele	Renk	Tatil
Meslek	Resim	Taze
Mevcut	Rivayet	Tecrübe
Meydan	Roman	Teklif
Mide	Ruh	Tekmil
Miktar	Saat	Teknoloji
Millet	Sabah	Tekrar
Millî	Sabır	Telefon
Minnettar	Sahip	Tembih
Mösyö	Sanat	Temel
Muhit	Sarhoş	Temiz
Muhtaç	Sefer	Tenha
Mücadele	Sepet	Teselli
Müddet	Sıfat	Tezahür
Müşteri	Sistem	Ton
Müze	Siyah	Tren
Müzik	Sofa	Ufuk
Namüsaid	Sokak	Usta
Nefes	Şart	Ümit
Nisan	Şehir	Vadi
Nokta	Şeker	Vakit
Nutuk	Şerait	Veda
Otobüs	Şey	Veya

Virgöl	Zamir	Zevk
Vitrin	Zan	Zıt
Yaban	Zarar	Zor
Zafer	Zarf	
Zaman	Zaten	

7. YAZIM VE NOKTALAMA KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acaba	Frank	Kısım
Azap	Gazete	Kıyafet
Bahçe	Haber	Kitap
Cins	Hâl	Köşe
Cumhuriyet	Halk	Köy
Cümle	Harf	Kültür
Çadır	Hasta	Küstah
Çay	Hatır	Leke
Çifte	Hatıra	Madde
Destek	Hayal	Maddi
Dikkat	Hayat	Mademki
Dost	Hece	Manevi
Dram	Hem	Mâni
Dünya	Hep	Mart
Düşman	Her	Masal
Edebî	Heyecan	Meclis
Efsane	Hitap	Mektup
Emanet	İdeal	Meslek
Etraf	İfade	Midye
Fark	İhtiyar	Millet
Fazla	İnsan	Milyon
Fındık	İşaret	Muavin
Fiil	Kahve	Muhit
Folklor	Kâtip	Müzik

Nabız	Sahip	Usta
Nehir	Satır	Ümit
Nokta	Seyir	Vicdan
Normal	Sistem	Virgül
Nutuk	Şehir	Yaban
Padişah	Şey	Yegâne
Paragraf	Şoför	Zaman
Parça	Tam	Zekâ
Park	Tarih	Zevk
Plan	Tiyatro	Zira
Renk	Ufuk	
Sade	Unvan	

8. SÖZLÜ VE YAZILI ANLATIM KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Aile	Defter	Fıkra
Akıl	Ders	Fikir
Ama	Destek	Fiş
Ansiklopedi	Devam	Fiyat
Arz	Dikkat	Fizik
Arzu	Diyalog	Folklor
Asıl	Dost	Gazete
Âşık	Duvar	Grup
Beyaz	Dünya	Hafta
Budala	Eğer	Hak
Cahil	Emanet	Hâl
Cehalet	Eser	Halk
Cumhuriyet	Ezber	Hareket
Cümle	Fark	Harf
Çerçeve	Fayda	Hasret
Çünkü	Fazla	Hasta
Daima	Felaket	Hat

Hata	Kitap	Program
Hatır	Köy	Radyo
Hava	Kulüp	Rakam
Hayat	Kültür	Refah
Hayvan	Kütüphane	Resmî
Hazır	Lazım	Rol
Hece	Makale	Roman
Hem	Mâni	Ruh
Hep	Mantık	Saat
Her	Manzum	Sahip
Herkes	Mecaz	Saye
Heykel	Meclis	Sayfa
Hiç	Metin	Selam
Hikâye	Mevsim	Sınıf
Hitap	Meydan	Siyasal
Hizmet	Meyve	Sofra
Hoş	Millet	Sosyal
Hoşaf	Mutlaka	Şahıs
Hukuk	Müdür	Şair
Husus	Mülakat	Şekil
Huzur	Mümessil	Şey
Israr	Münazara	Şiir
İlan	Nisan	Taassup
İmza	Nokta	Tam
İnsan	Not	Tamam
İşaret	Nutuk	Tamir
İtalik	Panel	Tedbir
Kafa	Paragraf	Telefon
Kâğıt	Parça	Televizyon
Kalem	Paydos	Temel
Kasım	Pişman	Temiz
Kent	Plan	Temsil
Kibar	Portre	Teşekkür

Teyp	Vadi	Zaman
Tiyatro	Veya	Zarar
Usta	Zabit	

9. ŞAİRİ / YAZARI TANIYALIM KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Adam	Garp	Konferans
Aile	Gazete	Köy
Âşık	Halk	Kusur
Aşk	Hasta	Makale
Ateş	Hatır	Meçhul
Bahçe	Hava	Mendil
Biyografi	Hayat	Merkez
Budala	Hazır	Mermer
Can	Hem	Mesele
Ceviz	Her	Meşhur
Cilt	Hikâye	Mevzuat
Cumhuriyet	Hisar	Meydan
Cümle	Hukuk	Mısra
Define	Hürriyet	Millet
Defter	İnkılap	Millî
Dolap	İnsan	Milliyet
Dünya	Kademe	Namus
Edebiyat	Kahraman	Not
Efendi	Kalp	Paydos
Eşkiya	Kasaba	Pazar
Eşref	Kavga	Plan
Fakir	Kısım	Profesör
Fakülte	Kibar	Program
Fare	Kira	Radyo
Fazla	Kitap	Ressam
Fıkra	Komisyon	Rol

Roman	Sınıf	Temiz
Röportaj	Siyaset	Temsil
Rüya	Spor	Traktör
Saat	Şair	Ümit
Sahte	Şehir	Üniversite
Sanat	Şiir	Vali
Sandal	Tarih	Zaman
Sarhoş	Televizyon	
Serbest	Temel	

10. DEĞERLENDİRME KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acemi	Defter	Fiş
Adam	Devlet	Gazete
Âdeta	Didaktik	Haber
Akıl	Dost	Hasret
Ama	Dram	Hata
Ameliyat	Dünya	Hatır
An	Edebiyat	Hayal
Asker	Efendi	Hazır
Âşık	Emanet	Hedef
Azamet	Endişe	Hem
Basit	Eser	Hemen
Bere	Evlat	Hep
Bereket	Fakat	Her
Biyografi	Fark	Herkes
Cumhuriyet	Fatura	Hesap
Cübbe	Fazla	Heyecan
Cümle	Fıkra	Hiç
Çare	Fırsat	Hitap
Çehre	Fiil	Hoş
Çift	Fikir	Hürriyet

İnsan	Memnun	Suflör
İskarpın	Mevcut	Sülale
İstikbal	Mevzuat	Şair
İstiklal	Meyve	Şey
İşaret	Millet	Şiir
Jest	Milliyet	Tabiat
Kâğıt	Muhafaza	Takip
Kahkaha	Muhakkak	Tam
Kahraman	Müdafaa	Tarih
Kalem	Müdahale	Tehlike
Kalp	Nisan	Teknik
Kanaat	Nokta	Telefon
Karakter	Orijinal	Televizyon
Karanfil	Otobiyografi	Temel
Kâtip	Otogar	Tezgâh
Kavis	Parça	Tiyatro
Kira	Program	Trafik
Kitap	Renk	Trajedi
Komedi	Roman	Vakit
Lazım	Sahip	Vazife
Lider	Sakin	Virgöl
Lirik	Saniye	Yaban
Maaş	Serbest	Yani
Mahkûm	Sıfat	Yegâne
Mahrum	Sınıf	Zafer
Makale	Sinema	Zaman
Mavi	Sipariş	Zamir
Mecaz	Sirke	Zarf
Medeni	Siyaset	Zeki
Mektup	Siyasi	Zengin

11. YAZI ÇALIŞMALARI KISMINDA GEÇEN YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Acaba	Harf	Parça
Âdeta	Harikulade	Rakam
Afiş	Hasta	Redd
Amblem	Hazır	Resim
Anne	Hazine	Sahne
Asıl	Hiç	Sınıf
Berrak	Hikâye	Şart
Blok	İlan	Şefkat
Cumhuriyet	İmza	Şehir
Cümle	İnsan	Şey
Çerçeve	İşaret	Şiir
Dâhi	İtalik	Tabela
Defter	Kafa	Tabiat
Dekor	Kâğıt	Tabla
Ders	Kalem	Tahvil
Devlet	Karton	Tayfun
Dikkat	Kayıt	Tebrik
Diploma	Kaza	Temel
Diyalog	Kitap	Tercih
Dost	Marka	Tereddüt
Duvar	Mektup	Tiyatro
Dünya	Merak	Trafik
Düşman	Millet	Vakıf
Fazla	Mösyö	Verem
Fıkra	Muhteşem	Vicdan
Folklor	Mülakat	Zafer
Hafif	Nutuk	Zaman
Hâl	Paragraf	Zengin

SONUÇ

Daha önce de belirttiğimiz gibi Türk dili, onu konuşan Türk milletinin tarihî süreçte farklı din, kültür ve uygarlıklarla olan ilişkisinden ötürü diğer dillerle kelime alış verişinde bulundu. Şöyle ki: Türkçe, Uygurlar döneminde Soğdca başta olmak üzere bölgedeki bazı dillerden kelime girişlerine sahne oldu. İslâmiyet'in kabulüyle birlikte dinî ve ilmi sebeplerden ötürü Arapçadan, edebî ve komşuluk münasebeti dolayısıyla da Farsçadan çok sayıda kelime Türkçeye geçti. Ayrıca XIII. yüzyılda Türk yurtlarının Moğol istilasına uğraması sonucu bu dilden de bazı kelimelerin Türkçeye geçtiği bilinmektedir. Tanzimat'la birlikte Osmanlı Devleti'nin bütün kurumlarıyla yüzünü Batı'ya çevirmesi sonucunda Fransızca başta olmak üzere İngilizce ve bazı Batı dillerinden kelime geçişleri oldu.

Yüz yılı aşkın süre "sadeleşme" ve "özleştirme" çabalarına rağmen kültür ve edebiyatımıza mal olan önemli oranda "yabancı kelime" kadrosunun Türk dilinde varlığını sürdürdüğü de bir gerçektir. Ancak daha önce de temas edildiği gibi, bu kelimelerin büyük bir kısmı fonetik yapımıza uyumlu hale getirilmek suretiyle bir bakıma milli bir hüviyete kavuşmuştur.

İşte bu çalışmamızda Türkçeye diğer dillerden geçen yabancı kökenli sözcükleri incelemeye çalıştık. Eski Türkçe döneminden günümüz Türkçesine değin dilimizin hangi aşamalardan geçtiğini kısaca belirttik. Daha sonra İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabında bulunan yabancı kökenli sözcükleri belirledik. Tespit edilen toplam 1097 adet yabancı kökenli sözcüğü şu tablo ile gösterebiliriz.

DİL	SÖZCÜK SAYISI
Arapça	684
Fransızca	172
Farsça	163
İtalyanca	36
Rumca	12
İngilizce	11
Yunanca	11
Latince	2

Çince	1
İspanyolca	1
Macarca	1
Rusça	1
Sırpça	1
Soğdca	1
TOPLAM	1097

Çalışmamızdaki maksat dilimize giren yabancı kökenli kelimeleri tespit etmek, bunların kullanım sıklığını görmek, hangi tür görevlerde kullanıldığını incelemektir. Netice olarak 1097 kelimedenden 684 tanesinin Arapça olduğunu gördük. Buradan dilimizin en çok Arapçadan kelime aldığı ve en çok Arapçadan etkilendiği sonucunu çıkarabiliriz. Yine Fransızcadan 172, Farsçadan 163 kelime dilimize girmiştir. Buradan da dilimizin Arapçadan sonra en fazla Fransızca ve Farsçadan etkilendiği sonucuna ulaşabiliriz.

İkinci aşamada bu sözcüklerin kitapta hangi görevlerde (isim, sıfat, zarf, fiil, yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil, deyimleşmiş birleşik fiil...) kullanıldıklarını tespit ettik. Kelimeler kullanım sıklığına göre değişmektedir. Örneğin; “acayip” kelimesi kitapta 1 kez kullanılmışken, “cümle” sözcüğü 881 kez kullanılmıştır. 881 kez kullanılan “cümle” sözcüğünün geçtiği bütün cümleleri alma imkânımız olmadığı için her sözcüğün sadece farklı görevde kullanıldığı örnek cümleleri aldık. İncelediğimiz örnek sözcüklerde “acayip” sözcüğü kitapta 1 kez ve yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil görevinde kullanılmıştır. O cümleyi aynen aldık. “Cümle” sözcüğü ise kitapta 881 kez kullanılmış ve bu sözcükler sözcük türü olarak sadece isim ve sıfat görevinde kullanılmışlardır. Dolayısıyla “cümle” sözcüğünü isim ve sıfat görevinde kullanılan iki örnek cümle ile inceledik.

Üçüncü aşamada ders kitabındaki yabancı kökenli sözcükleri dillere göre tasnif ettik. Her dile ait sözcükleri kendi başlığı altında sıraladık. (Ör. Farsça kökenli sözcükler...) Bu şekilde ders kitabındaki her dile ait sözcükleri kendi alt başlığında görmüş olduk.

Dördüncü ve son aşamada ise yabancı sözcükleri kitapta geçtikleri bölümlere göre tasnif ettik. Bunları da şöyle bir tablo ile gösterelim:

KİTAPTAKİ BÖLÜM	SÖZCÜK SAYISI
Hazırlık çalışmaları kısmında	48
Okuma metinleri kısmında	861
Sözcük çalışması kısmında	335
Metnin kavranması kısmında	106
Tür ve anlatım özellikleri kısmında	198
Dilbilgisi kısmında	153
Yazım ve noktalama kısmında	106
Sözlü ve yazılı anlatım kısmında	103
Şairi/yazarı tanıyalım kısmında	103
Değerlendirme kısmında	150
Yazı çalışmaları kısmında	84

Burada da görüldüğü gibi ders kitabındaki yabancı kökenli sözcüklerin en fazla geçtiği bölüm okuma metinleri kısmıdır. Bu da metinlerin daha çok yabancı kökenli kelime barındırdığı manasına gelmektedir.

KAYNAKÇA

AKALIN; Mehmet (1979), Tarihî Türk Şiveleri, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Erzurum.

AKSAN, Doğan (1996), Türkçenin Sözvarlığı, Engin Yayınları, Ankara.

AKSOY, Ömer Asım (1991) 6. baskı, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü-Deyimler Sözlüğü (Cilt: 2), İnkılap Kitabevi, İstanbul.

AYVERDİ, İlhan (2006), Asırlar Boyu Tarihi Seyri içinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük, 3 cilt, 2. Baskı, Kubbealtı İktisadi İşletmeleri, İstanbul.

CAFEROĞLU, Ahmet (1984), Türk Dili Tarihi, Enderun Kitabevi, İstanbul.

DEVELLİOĞLU, Ferit (1988), Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi, 8. Baskı, Ankara.

DOĞAN, D.Mehmet (1992) Büyük Türkçe Sözlük, 9. baskı, Rehber Yayınları, Ankara.

ERGİN, Muharrem (1995) Üniversiteler İçin Türk Dili, Bayrak Yayınevi, İstanbul.

ERCİLASUN, Ahmet Bican (2004), Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi, Akçağ Yayınları, Ankara.

KARAMANLIOĞLU, Ali (1972), Türk Dili: Nereden Geliyor Nereye Gidiyor, İstanbul.

KORKMAZ, Zeynep (1985) Dil İnkılâbının Sadeleşme ve Türkçeleşme Akımları Arasındaki Yeri, TTK Yayınları, Ankara.

KORKMAZ, Zeynep (1992) Gramer Terimleri Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara.

KÖKTÜRK Muhsin – GÜL Metin (2007), İlköğretim Türkçe 8, Yıldırım Yayınları, Ankara.

LEVEND, Agâh Sırrı (1972), Türk Dilinde Gelişme Ve sadeleşme Evreleri, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

MUALLİM NACİ (1978), Lûgat-i Naci, Çağrı Yayınları, İstanbul.

OLGUN - DRAHŞAN, Cemşit (1984), Farsça-Türkçe Türkçe-Farsça Sözlük (Ferheng-i Pârsî-be-Türkî Ferheng-i Türkî-be-Pârsî), Elhan Kitabevi, Ankara.

ÖZÖN, M. Nihat, (1962), Türkçe - Yabancı Kelimeler, Sözlüğü, İnkılap Kitabevi, İstanbul.

PARLATIR, İsmail (2008), Deyimler, Yargı Yayınları, Ankara.

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali (2000) Türkçe Sözlük, Doğan Kitapçılık, İstanbul.

SALMAN, Yurdanur, (1992) Ortak Kültür Sözlüğü: Yabancı Sözcük, Terim, Deyim, Özdeyiş ve Atasözleri, Tüm Zamanlar Yayıncılık, İstanbul.

SARI, Mevlit (1982), El-Mevarid: Arapça-Türkçe Lügat, İstanbul.

ŞEMSEDDİN SAMİ (1987), Kâmûs-ı Türkî, Çağrı Yay., 2. baskı, İstanbul. (Arap Harfli)

TİMURTAŞ, F.Kadri (1979), Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü, Umur Yayınları, İstanbul.

TUĞLACI, Pars (1995), Okyanus Ansiklopedik Türkçe Sözlük, 5 cilt, 8. basım, ABC Yayınları. Ankara.

Türkçe Sözlük (2005) 10. baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

ÖZ GEÇMİŞ

1983 yılında Bingöl’de doğdum. İlk ve orta öğrenimini Bingöl’de tamamladım. 1999 yılında girdiğim İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü’nden 2003 yılında mezun oldum. Aynı yıl Bingöl ilindeki Vali Kurtuluş Şişmantürk İlköğretim Okulu’na Türkçe Öğretmeni olarak atandım ve halen aynı okulda bu göreve devam etmekteyim. Yabancı dilim İngilizcedir.